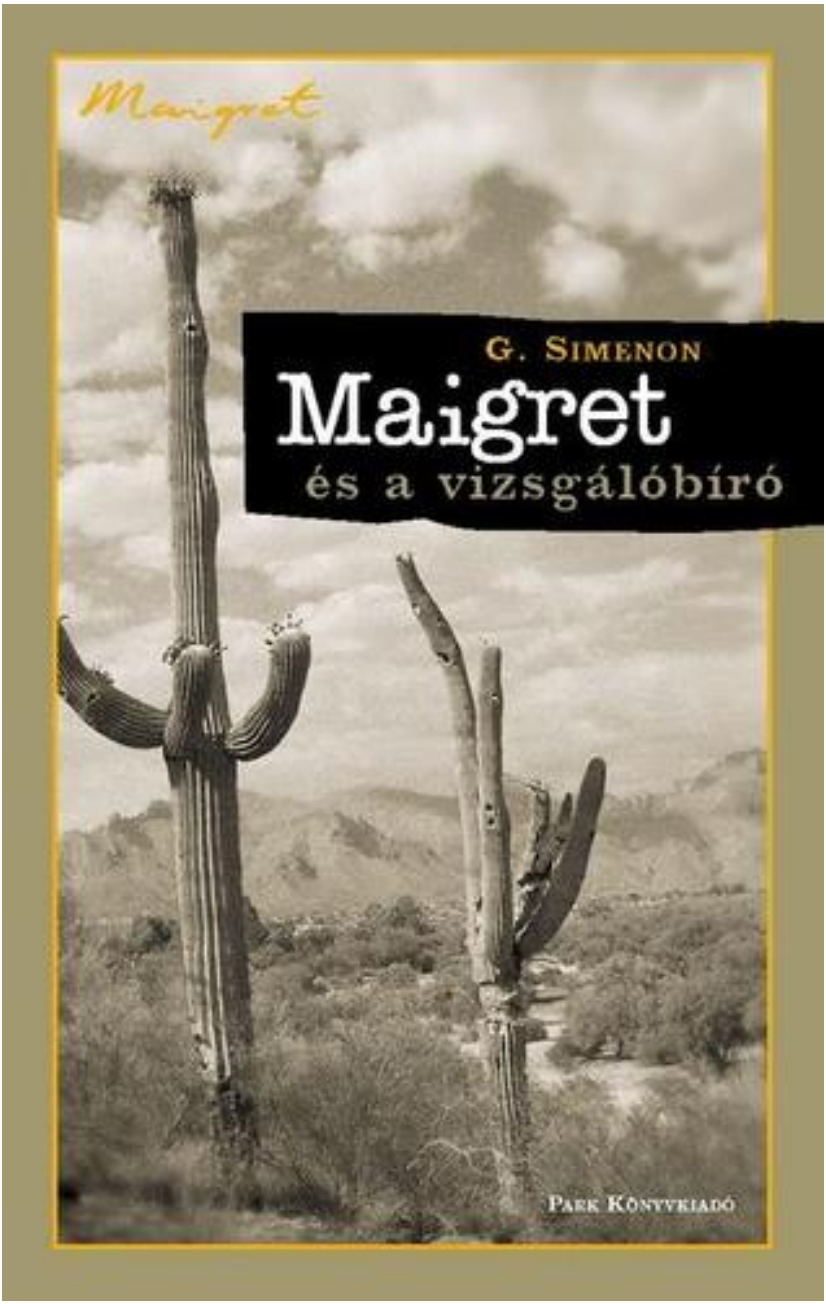
Maigret
G. Simenon
Maigret
és a vizsgálóbíró
Park Könyvkiadó

GEORGES SIMENON

Maigret és a vizsgálóbíró

FORDÍTOTTA: VARGYAS ZOLTÁN

PARK KÖNYVKIADÓ

Maigret az Egyesült Államokba utazik tanulmányútra, hogy személyesen ismerkedjen meg az amerikai igazságszolgáltatás működésével. Meglepi őt az új környezet, elcsodálkozik a cowboykalapokon, az automata zenegépeken, a Coca Colát adó üdítős masinán, a léptékek óriási kontrasztján. Arizonában becsöppen egy tárgyalásra, melyen négy repülőstisztet gyanúsítanak egy lány megölésével. A helyzete kivételezett, hiszen jelen van a tárgyaláson, de nem résztvevője, így kívülről követheti nyomon az események alakulását. A történetben sok a homályos pont, a vallomások élesen ellentmondanak egymásnak, Maigret mégis hamarosan szimatot fog. S mint a végén kiderül, egyáltalán nem jár messze az igazságtól…

A fordítás alapjául szolgáló eredeti kiadás:
Georges Simenon: Maigret chez le coroner
Presses de la Cité

A Park Könyvkiadónál megjelent Simenon-kötetek:

MAIGRET ÉS A LANGALÉTA
MAIGRET DÜHBE GURUL
MAIGRET ÉS AZ IDŐS HÖLGY
MAIGRET KUDARCOT VALL
MAIGRET ÉS A HAJLÉKTALAN
MAIGRET ÉS A FANTOM
MAIGRET ÉS A MAGÁNYOS FÉRFI
MAIGRET ÉS A MINISZTER
MAIGRET AZ ISKOLÁBAN

Copyright © 1949 Georges Simenon Limited,
a Chorion company. All rights reserved.
Hungarian translation © 2004 Vargyas Zoltán
Magyar kiadás © 2004 Park Könyvkiadó, Budapest
Felelős szerkesztő: Szalay Marianne
Szerkesztette: Sárközy Elga
Műszaki szerkesztő: Mező Zsuzsa
Fedélterv: Gerhes Gábor

ELSŐ FEJEZET

Maigret, deputy-sheriff

– Hé! Maga!

Maigret megfordult, mint valaha az iskolapadban, hogy vajon kit szólíthattak.

– Igen, maga, ott…

A kiaszott öregember, akinek akkora fehér bajsza volt, mintha egyenesen a Bibliából lépett volna elő, kinyújtotta reszkető karját. De kire mutat? Maigret nézett jobbra, nézett balra. Aztán lassanként rájött, hogy mindenki őfeléje fordul: a vizsgálóbíró, az Air Force, a légierő őrmestere, akit éppen kihallgattak, az ügyész, az esküdtek, a seriffek.

– Én? – kászálódott fel félig-meddig, nem értve, mit akarnak tőle.

De mindenki mosolygott, mintha rajta kívül mindenki pontosan tudná, miről van szó.

– Igen – mondta az öreg, aki Ezékielre, no meg Clemenceau-ra is hasonlított. – Legyen szíves, oltsa el gyorsan a pipáját!

Nem is emlékezett rá, mikor gyújtotta meg. Zavartan visszaült, motyogott valami bocsánatkérés-félét, szomszédjai pedig barátságosan nevettek rajta.

Nem álmodott. Ébren volt. Ő volt itt, Maigret főfelügyelő, ő figyelte itt, Párizstól tízezer kilométerre, hogyan vezeti a vizsgálatot a helyi vizsgálóbíró, akin nem

volt se mellény, se zakó, mégis olyan komolyan és jól nevelten viselkedett, mint valami banktisztviselő.

Tulajdonképpen nagyon is tisztában volt vele, hogy FBI-os kollégája, Cole finoman lerázta magáról, mert a helyében ő is ugyanezt tette volna. Két évvel ezelőtt talán nem ugyanígy járt el maga is Pyke-kal, a Scotland Yardtól érkező kollégájával, akit kalauzolnia kellett volna? Nemegyszer otthagyta egy kávéházban, mint ahogy az esernyőjét teszi be az ember a ruhatárba, és megnyugtató mosollyal mondta neki: – *Mindjárt visszajövök…*

Azzal a különbséggel, hogy az amerikaiak szívélyesebbek voltak. New Yorkban is meg a többi tizenegy államban is mindenki megveregette a vállát. „Mi a keresztneve?” Azt azért mégsem felelhette erre, hogy nincs neki. Muszáj volt bevallania, hogy Jules-nek hívják. Olyankor elgondolkoztak. *„Oh, yes… Julius!”*

Dzsuliusznak ejtették, és ez már az ő számára is normálisabban hangzott.

„Have a drink, Julius!” Vagyis: Igyál egy pohárral, Julius!

És ez így ment egész úton: megszámlálhatatlanul sok bárban megszámlálhatatlanul sok üveg sört, Manhattant meg whiskyt ivott.

Nemrég, ebéd előtt szintén innia kellett valamit a tucsoni polgármesterrel meg a körzeti seriffel, akit Harry Cole mutatott be neki.

Nem a környezet, és nem is az emberek lepték meg leginkább, hanem önmaga, pontosabban az a tény, hogy ő, Maigret itt van egy arizonai városban, és hogy például itt ül egy padon a Békebíróság egyik kis termében.

Ebéd előtt kiadósat ittak, az asztalnál azonban csak jeges vizet szolgáltak fel. A polgármester nagyon kedves

volt. A seriff pedig adott neki egy kis oklevelet meg egy szép ezüst „deputy-sheriff” jelvényt, amilyet a cowboyfilmekben lehet látni.

Ez már a nyolcadik vagy a kilencedik lehetett, nyolc-kilenc államban vagy városban nevezték már ki *deputy-sheriff*nek, többek közt New Jerseyben, Marylandben, Virginiában, Észak- vagy Dél-Carolinában, már nem is tudta, melyikben, New Orleansban meg Texasban.

Párizsban gyakran fogadott külföldi kollégákat, de most először ment maga is efféle körútra, mint hivatalosan mondják, tanulmányútra, „hogy megismerkedjen az amerikai módszerekkel”.

– Néhány napot Arizonában kellene töltenie, mielőtt Kaliforniába megy. Útba esik.

Itt minden útba esett. Több száz mérföldet utaztatták ezzel a jelszóval. Amire pedig azt mondták, hogy „kis kitérő”, az legalább három-négy napig tartott.

– Itt van egy ugrásra!

Ez körülbelül a Párizs–Marseille távolság kétszeresét jelentette, és néha egy álló napig vonatozott úgy, hogy egyetlen valódi várost sem látott útközben.

– Holnap elnézünk a mexikói határra – mondta volt neki Cole, az FBI-tiszt, aki Arizonában kalauzolta. – Itt van pár lépésre.

Ez most csak úgy száz kilométernek felelt meg.

– Érdekes lesz magának. Van ott egy határváros, Nogales, az egyik fele az egyik, a másik a másik országban van, és ott hozzák be a legtöbb marihuánát.

Maigret időközben megtudta, hogy a kábítószeresek számára mostanában a marihuána – egy mexikói növény – kezdi pótolni az ópiumot meg a kokaint.

– És ott viszik ki a legtöbb olyan kocsit, amit Kaliforniában loptak.

Ma Harry Cole lerázta Maigret-t. Nyilván valami dolga volt délután.

– A vizsgálóbíró éppen tárgyalást tart. Nincs kedve megnézni?

Odavitte Maigret-t, leültette a kis teremben, melyben három pad volt, a vizsgálóbíró tisztségét ellátó békebíró mögött pedig amerikai zászló díszítette a fehér falat. Nem mondta meg előre, hogy itt hagyja egyedül francia kollégáját. Vállon veregetett egy csomó embert, kezet rázott velük, aztán lazán odaszólt neki:

– Hamarosan visszajövök magáért.

Maigret nem tudta, milyen ügyet tárgyalnak. A teremben senki sem viselt zakót. Igaz, jó 45 fok lehetett. A hat esküdt ugyanazon a padon ült, mint ő, csak a másik végén, az ajtó felőli oldalon. Volt köztük egy fekete, egy erős állkapcsú indián, egy mexikói, aki némiképp mindkettejükre hasonlított, meg egy idősebb nő, akinek virágos kalap volt a fején, furcsán a homlokába húzva.

Ezékiel időnként fölállt, és igazítani próbált valamit a mennyezeten forgó hatalmas ventilátoron, mert az úgy csikorgott, hogy alig hallották egymás szavát.

A tárgyalás igen kedélyesen zajlott. A vizsgálóbíró egy emelvényen ült, makulátlanul fehér ingén lombmintás nyakkendő díszelgett.

A tanú vagy vádlott – Maigret egyelőre nem tudta, melyik – ott ült mellette egy széken. Repülős őrmester volt, bézs zsávoly egyenruhában. Az esküdtekkel szemben még négy repülőstiszt ült, szép sorban, kicsit úgy, mintha nagyra nőtt iskolások volnának.

– Mesélje el, mi történt július 27-én!

Ward őrmesterhez intézték a kérdést, Maigret hallotta, hogy így hívják. Legalább egy méter nyolcvanöt magas lehetett, kék szeme volt, vastag fekete szemöldöke összeért az orra tövében.

– Fél nyolckor mentem el Bessyért a lakására.

– Hangosabban. Forduljon az esküdtszék felé. Hallják, esküdtek?

Az urak intettek, hogy nem. Ward őrmester megköszörülte a torkát.

– Fél nyolc körül mentem el Bessyért.

Maigret-nek kétszeresen is figyelnie kellett, mert az iskola óta nemigen volt alkalma gyakorolnia magát az angolban, egy-egy szót nem értett, bizonyos fordulatokkal nem tudott mit kezdeni.

– Ön nős, és két gyereke van?

– Igen, uram.

– Mióta ismeri Bessy Mitchellt?

Az őrmester elgondolkodott, mint amikor a jó tanuló felel az iskolában. Aztán odanézett a Maigret mellett ülő férfira, akit a főfelügyelő nem ismert.

– Hat hete.

– Hol ismerkedtek össze?

– Egy *drive-in*ben, ott volt felszolgálónő.

Maigret-nek már volt szerencséje a *drive-in*ekhez. Akik őt furikáztatták, nemegyszer, többnyire este, megálltak valami út menti büfészerűség mellett. Ki se szálltak az autóból. Odajött egy fiatal nő, fölvette a rendelést, aztán hozott szendvicset, hot dogot vagy spagettit egy olyan tálcán, amit a kocsi ajtajára lehetett akasztani.

– Folytatott szexuális kapcsolatot vele?

– Igen, uram.

– Már aznap este is?

– Igen, uram.

– Hol történt a dolog?

– A kocsiban. Megálltunk a sivatagban.

A homokos, kaktuszos sivatag a város szélénél kezdődött. Az egyes városnegyedek közt is voltak sivatagos területek.

– Ezután gyakran találkozott vele?

– Hetente úgy háromszor.

– És mindegyik alkalommal folytattak szexuális kapcsolatot?

– Nem, uram.

Maigret már szinte hallotta, ahogy az alacsony kis bíró fontoskodva megkérdezi: „Miért?”

De nem azt kérdezte, hanem azt, hogy:

– Hányszor?

– Hetente egyszer.

Ezen csak a főfelügyelő mosolyodott el halványan.

– Mindig a sivatagban?

– Hol a sivatagban, hol nála.

– Egyedül élt?

Ward őrmester végignézett a padokon, majd egy Maigret-től balra ülő fiatal nőre mutatott.

– Erna Boltonnal élt.

– Mit csinált ön július 27-én, miután elment Bessy Mitchellért a lakására?

– Elvittem a Penguin Barba, ott vártak a barátaim.

– Milyen barátai?

Az őrmester ezúttal a négy egyenruhás repülősre mutatott, és sorban megnevezte őket.

– Dan Mullins, Jimmy Van Fleet, O’Neil és Wo Lee.

Ez utóbbi kínai volt, és tizenhat évesnek se látszott.

– Voltak önökkel mások is a Penguinben?

– Nem, uram. A mi asztalunknál nem ült más.

– És más asztaloknál voltak?

– Ott volt Bessy bátyja, Harold Mitchell.

Közvetlenül Maigret mellett ült jobbra, és a főfelügyelő észrevette, hogy egy nagy furunkulus van a füle alatt.

– Egyedül?

– Nem. Erna Boltonnal, a zenésszel meg Maggie-vel.

– Mennyi idős volt Bessy Mitchell?

– Nekem azt mondta, hogy 23 éves.

– Tudta ön, hogy valójában csak 17 éves, következésképpen tilos volt neki bárban italt fogyasztania?

– Nem, uram.

– Biztos benne, hogy a bátyja nem mondta el önnek?

– Csak később mondta el, már a zenésznél, amikor Bessy az üvegből kezdte inni a whiskyt. Azt mondta, hogy ne itassuk a húgát, mert kiskorú, és neki kell vigyáznia rá.

– Ön nem tudott róla, hogy Bessy korábban férjnél volt, aztán elvált?

– Nem, uram.

– Azt ígérte neki, hogy elveszi feleségül?

Ward őrmester szemmel láthatóan habozott.

– Igen, uram.

– El akart válni, hogy aztán elvehesse feleségül?

– Azt mondtam neki, hogy el fogok válni.

Az ajtóban egy kövér *deputy-sheriff* állt – egy kolléga! – sárgás vászonnadrágban, kigombolt ingben, derekán töltényekkel teletűzdelt bőrövvel, melyen hátul egy hatalmas, szarumarkolatos revolver lógott.

– Valamennyien együtt ittak?

– Igen, uram.

– Sokat ittak? Körülbelül hány pohárral?

Ward behunyta egy pillanatra a szemét, úgy próbált utánaszámolni.

– Nem számoltam. A rundók alapján úgy tizenöt-húsz sört.

– Fejenként?

A világ legtermészetesebb módján válaszolt:

– Igen, uram. Meg még néhány whiskyt.

Furcsa módon senki sem lepődött meg különösebben.

– A Penguinben szólalkozott össze Bessy bátyjával?

– Igen, uram.

– Igaz, hogy Bessy bátyja a szemére vetette, hogy viszonya van a húgával, holott házas ember?

– Nem, uram.

– Soha nem is vetette a szemére? Nem mondta magának, hogy hagyja békén a húgát?

– Nem, uram.

– Min szólalkoztak össze?

– Visszakövetteltem a pénzt, amivel tartozott.

– Nagy összeggel tartozott önnek?

– Kábé két dollárral.

Épp annyival, amennyibe egy-egy rundó kerülhetett a Penguinben.

– Verekedtek?

– Nem, uram. Kimentünk az utcára. Ott megbeszéltük a dolgot, aztán visszajöttünk, és ittunk tovább.

– Berúgtak?

– Akkor még nem nagyon.

– Más egyéb nem történt a Penguinben?

– Nem, uram.

– Egyszóval ittak. Hajnali egyig, vagyis zárásig ittak. Valamelyik barátja nem udvarolt Bessynek?

Ward őrmester csak egy idő múlva bökte ki:

– Mullins őrmester.

– Ezt szóvá tette neki?

– Nem. Csak úgy intéztem, hogy soha ne lehessen mellette.

Bajtársa, Mullins ugyanolyan magas volt, mint ő, szintén barna hajú, a lányok alighanem szépnek találták, halványan valamelyik filmsztárra emlékeztetett, bár az ember nem tudta, hogy melyikre.

– Mi történt hajnali egykor?

– Elmentünk Tony Lacourhoz, a zenészhez.

Ő is nyilván itt volt a teremben, de Maigret nem ismerte.

– Ki fizette azt a két üveg whiskyt, amit magukkal vittek?

– Azt hiszem, az egyiket Wo Lee.

– Ő is önökkel ivott egész este?

– Nem, uram. Wo Lee tizedes nem iszik és nem is dohányzik. De ragaszkodott hozzá, hogy ő is fizessen valamit.

– Hány szobás a zenész lakása?

– Egy szoba… egy nappali… egy fürdőszoba meg egy konyha…

– Melyik helyiségben tartózkodtak?

– Mindegyikben, uram.

– Melyik helyiségben veszekedtek Bessyvel?

– A konyhában. De nem veszekedtünk. Rajtakaptam, hogy az üvegből issza a whiskyt. Ez már nem először fordult elő.

– Úgy érti, hogy akkor éjjel?

– Úgy értem, hogy ez már nemegyszer előfordult július 27-e előtt is. Nem akartam, hogy túl sokat igyon, mert utána mindig rosszul lett.

– Bessy egyedül volt a konyhában?

–Ővele volt – bökött oda Ward az állával Mullins őrmester felé.

Maigret, aki nemrég még bóbiskolt, és az égvilágon semmit se tudott az ügyről, azon kapta magát, hogy időnként már szóra nyitja a száját, annyira kikívánkozik belőle egy-egy kérdés.

– Ki javasolta, hogy menjenek el kocsival Nogalesbe, és ott töltsék az éjszaka hátralévő részét?

– Bessy.

– Hány órakor?

– Hajnali három tájban. Talán fél háromkor.

Nogales volt az a határváros, ahová Harry Cole el akarta vinni a főfelügyelőt. Tucsonban már egykor bezárnak a bárok, a határ túlsó felén viszont egész éjszaka lehet inni.

– Ki szállt be a kocsiba?

– Bessy meg a négy bajtársam.

– Nem ment önökkel sem Bessy bátyja, sem a zenész, sem Erna Bolton, sem Maggie Wallach?

– Nem, uram.

– Nem tudja, hogy ők mit csináltak?

– Nem, uram.

– Először hogy ültek a kocsiban?

– Én vezettem, Bessy ült elöl, köztem meg Mullins őrmester közt. A többiek hátul.

– Nem állt meg a kocsival valamicskével azelőtt, hogy kiértek volna a városból?

– De igen, uram.

– És megkérte Bessyt, hogy cseréljen helyet. Miért?

– Hogy ne Dan Mullins mellett üljön.

– Bessyt tehát hátra ültette, és Van Fleet tizedes került a helyére. Az nem zavarta, hogy a két másikkal ül hátul, a sötétben?

– Nem, uram.

A vizsgálóbíró ekkor váratlanul így szólt:

– Szünetet rendelek el!

Fölállt, és átment a szomszéd irodába, amelynek üveges ajtajára az volt írva, hogy „privát”. Ezékiel elővett a zsebéből egy hatalmas pipát, és miközben rágyújtott, furcsa pillantást vetett Maigret felé.

Mindenki kiment: az esküdtek, a katonák, a nők meg a néhány érdeklődő is.

A tárgyalóterem egy spanyol stílusú, nagy épület földszintjén volt, az udvart oszlopsor vette körül. Az épület egyik szárnyában volt a börtön, a másikban a megyei közigazgatás különböző osztályai működtek.

A négy repülős az oszlopsor szélén ült le. Maigret-nek feltűnt, hogy nem szólnak egymáshoz. Rendkívül nagy volt a hőség. Az oszlopsor egyik végében egy piros masina állt, az emberek ötcenteseket dobáltak bele egy nyílásba, mire egy üveg Coca-Colát kaptak.

Majdnem mindenki odament, még az az ősz hajú férfi is, aki a megyei ügyész lehetett, egyszerűen az üvegből ittak, aztán az üres üveget egy rekeszbe tették.

Maigret kicsit úgy érezte magát, mint a kisdiák, amikor először van nagyszünet az új iskolában, de már nem kívánta, hogy Harry Cole azonnal eljöjjön érte.

Azelőtt sosem fordult elő vele, hogy zakó nélkül ment volna be bármely bíróságra, de aztán meggyűlt a baja az öltözködéssel. Amikor Virginia körül átlépett egy határvonalon, rájött, hogy nem járhat többé zakóban meg keményített ingben.

Igen ám, csakhogy egész életében nadrágtartót viselt. A Franciaországban készült nadrágjai a melle közepéig értek.

Már nem emlékezett rá, melyik városban, egyik kollégája erővel elcipelte egy áruházba, és vásároltatott vele néhány könnyű nadrágot, amilyet itt minden férfi hord, bőr derékszíjjal, aminek bikafej van a széles ezüstcsatján.

A keleti partról érkezők többsége nem volt ilyen szerény, egyből rohantak az áruházakba, és tetőtől talpig cowboynak öltöztek.

Felfigyelt rá, hogy az esküdtek közül ketten is – pedig amúgy nyugodt természetűnek látszottak – színes berakásokkal díszített, magas sarkú csizmát viselnek a nadrágjuk alatt.

Megbűvölve nézte a seriffek övén lógó forgótáras pisztolyt, mert gyerekkorában pontosan ilyeneket látott a moziban a westernfilmekben.

– Helló! Esküdtek! – kiabálta Ezékiel minden ceremónia nélkül, mint amikor a tanító bácsi tereli egybe a nebulókat.

Tapsolt, aztán a sarkához verte a pipát, és közben lopva Maigret-t figyelte.

A főfelügyelő már nem érezte annyira új fiúnak magát. Visszaült a helyére, igaz, Harold Mitchell – a báty, akinek furunkulus volt a füle alatt – meg Erna Bolton, akiket Maigret akaratlanul elválasztott egymástól, most egymás mellé ültek, és halkan beszélgettek.

Még mindig nem tudta, hogy ebben a sörös, whiskys, hetente egyszer közösülős históriában történt-e haláleset. Csak annyit tudott, hála angliai tanulmányújának, hogy mi a menete a vizsgálóbírói eljárásnak.

Ward őrmester szelíden, majdhogynem szerényen ült vissza a székére. Ezékiel megint a ventilátorral bajlódott, a vizsgálóbíró pedig közömbös hangon folytatta a kihallgatást:

– Megállt a kocsival a várostól körülbelül tizenkét kilométerre, nem sokkal a községi repülőtér után. Miért?

Maigret nem értette mindjárt. Szerencsére Ward annyira halkan beszélt, hogy megismételtették vele a választ, másrészt az is sokat elárult, ahogy a nagydarab fiatalember fülig elvörösödött.

– Hát, latrinadolog volt.

Úgy látszik, nem talált jobb szót arra, hogy pisilniük kellett.

– Mindenki kiszállt?

– Igen, uram. Én vagy tíz méterrel arrébb mentem.

– Egyedül?

– Nem, uram.Ővele!

Megint Mullinsra mutatott, aki szemmel láthatóan a bögyében volt.

– Nem tudja, Bessy hol volt ezalatt?

– Gondolom, ő is félrevonult egy kicsit.

Nehéz volt nem gondolni a húsz üveg sörre, amit fejenként benyakaltak.

– Ez hány órakor történt?

– Szerintem úgy hajnali három és fél négy közt. Nem tudom pontosan.

– Látta Bessyt, amikor visszajött a kocsihoz?

– Nem, uram.

– És Mullinst?

– Ő valamivel később jött vissza.

– Honnan?

– Nem tudom.

– Ön mit mondott a társainak?

– Azt mondtam: *A pokolba ezzel a lánnyal! Ez jó lecke lesz neki!*

– Miért?

– Mert ez már többször is előfordult.

– Mi fordult elő többször is?

– Hogy szó nélkül faképnél hagyott.

– És akkor megfordult a kocsival?

– Igen. Mentem vagy száz métert Tucson irányában, és kiszálltam.

– Miért?

– Azt gondoltam, hogy előbb-utóbb vissza szeretne jönni a kocsihoz. Akartam adni neki még egy esélyt.

– Bessy részeg volt?

– Igen, uram. De már ez is többször előfordult. Még magánál volt.

– Hová ment ön, miután kiszállt?

– Elindultam a vasúti pálya felé, ami úgy ötven méterre volt az úttól, a sivatagban.

– Fölment a töltésre?

– Igen, uram. Vagy száz métert gyalogoltam; körülbelül ott állhattam meg, ahol Bessy faképnél hagyott minket. Kiabáltam a nevét.

– Hangosan?

– Igen. Sehol sem láttam. Nem válaszolt. Azt hittem, hogy csak dühíteni akar.

– És akkor visszament a kocsihoz. Nem szóltak semmit a társai, amikor maga beült, és elindult vissza Tucson felé, anélkül hogy törődött volna a lánnyal?

– Nem, uram.

– Ön szerint úriemberhez méltó dolog otthagyni egy lányt éjszaka a sivatagban?

Ward nem válaszolt. Alacsony homloka volt, vastag szemöldöke. Szemlátomást egyre inkább megmakacsolta magát!

– Egyenesen visszamentek a bázisra?

A Davis-Montain, a B–29-esek egyik fő bázisa körülbelül tíz kilométerre volt Tucsontól, az ellenkező irányban.

– Nem, uram. Három társamat kitettem a városban az autóbuszgarázs közelében.

– Egyikük ott maradt önnel a kocsiban. Melyikük?

– Mullins őrmester.

– Miért?

– Meg akartam keresni Bessyt.

– Visszamentek a nogalesi útra?

– Igen, uram. Körülbelül ott álltam meg, ahol előzőleg is megálltunk.

– Megint elgyalogolt a vasúti töltéshez?

Hosszú hallgatás.

– Nem. Nem hiszem. Nem emlékszem rá, hogy kiszálltam volna a kocsiból.

– Mit csinált?

– Nem tudom. Amikor fölébredtem, ott ültem a volánnál, a kocsi orra Tucson felé fordult, és előttem egy távírópózna állt. Emlékszem a távírópóznára, meg egy kaktusz is volt mellette.

– Mullins is ott ült a kocsiban?

– Ott aludt mellettem, előrecsuklott fejjel.

– Végül is, ha jól értem, maga nem emlékszik semmire, ami azelőtt történt, hogy fölébredt a távírópóznánál.

Ward szája megrándult, s ebből Maigret rájött, hogy az őrmester most valami fontos dolgot fog mondani.

– Nem, uram. Be voltam narkózva.

– Azt akarja mondani, hogy nem volt részeg?

– Gyakran ittam már ennyit, sőt többet is. De sose ájultam el tőle. Még soha senki nem itatott eszméletlenre. Tudom, mennyit bírok. Azon az éjjelen valaki drogot adott nekem.

– Úgy gondolja, hogy tettek valamit a poharába?

– Vagy egy cigarettába. Amikor fölébredtem, gépiesen a cigarettámért nyúltam. Camelt találtam a zsebemben. Pedig én Chesterfieldet szívok. Elszívtam egy cigit abból a dobozból, és másodszor is elveszítettem az eszméletemet.

– Miközben Mullins ott ült maga mellett.

– Igen.

– Mullinst gyanúsítja, hogy drogos cigarettát csempészett a zsebébe?

– Talán.

– Ezt mondta is neki, amikor fölébredt?

– Nem.

– Mondott neki egyáltalán valamit?

– Nem. Hazamentem. A városban lakom a feleségemmel meg a gyerekeimmel. Mullins is feljött a lakásomra. Odadobtam neki egy kispárnát, hogy feküdjön a kanapéra. Aztán elaludtam.

– Mennyi ideig aludt?

– Nem tudom. Talán egy órát? Hatkor Mullins-szal a bázisra mentünk, szolgálatba álltam, előkészítettem repülésre a gépet.

– Mi a munkája?

– Szerelő vagyok. Felszállás előtt ellenőrzöm a gépet, földi szolgálatot végzek.

– Utána mit csinált?

– Délelőtt tizenegy körül elhagytam a bázist.

– Egyedül?

– Dan Mullinsszal.

– Mikor értesült Bessy Mitchell haláláról?

– Délután háromkor.

– Hol tartózkodott ekkor?

– Egy bárban az Ötödik sugárúton. Söröztünk Mullinsszal.

– Sokat ittak reggel óta?

– Tíz-tizenkettőt. Bejött egy seriff, és megkérdezte, hogy én vagyok-e Ward őrmester. Azt mondtam, hogy igen, erre felszólított, hogy menjek vele.

– Még nem tudta, hogy Bessy meghalt?

– Nem, uram.

– Azt sem tudta, hogy a három társa, akiket az autóbuszgarázsnál tett ki, rögtön ezután taxiba ültek, és visszamentek a nogalesi útra?

– Azt sem, uram.

– Reggel a bázison egyikükkel sem találkozott?

– Futólag találkoztam O'Neil őrmesterrel.

– Ő sem mondott semmit?

– Nem emlékszem pontosan, mit mondott. Valami olyasmit, hogy *Bessyvel minden rendben.*

– Ebből mire következtetett?

– Hogy valószínűleg autóstoppal hazament.

– Aznap ön nem kereste fel a lakásán?

– De igen. Amikor tizenegykor eljöttem a bázisról. Ernától tudtam meg, hogy Bessy még nem ért haza.

– Ez azután történt, hogy O'Neil őrmester azt mondta, minden rendben van?

– Igen.

– Nem érzett ellentmondást a dologban?

– Gondoltam, máshová ment.

– Nemrég úgy nyilatkozott, hogy szándékában állt elválni, és feleségül venni Bessyt.

– Igen, uram.

– Azt állítja, hogy többé nem látta, miután távolabb mentek a kocsitól Mullins őrmesterrel?

– Élve már nem.

– És holtan?

– A halottasházban, amikor a seriff odavitt.

– Mullins őrmester nem volt még ott az autóban, amikor ön visszaült a volánhoz? Csak kicsivel később ért vissza?

– Így történt, uram.

– Van kérdése, ügyész úr?

Az ősz hajú ügyész intett, hogy nincs.

– Esküdtek, van kérdésük?

Az esküdteknek sem volt, a kövér nő pedig, tudván, mi következik, már vette is elő a táskájából a kötnivalóját.

– Szünetet rendelek el!

Ezékiel pipára gyújtott. Maigret úgyszintén. Mindenki az udvarra tódult, mindenki ötcentest keresgélt a zsebében, hogy aztán odamenjen a piros coca-colás masinához.

Néhányan azonban – nyilván a beavatottak – valami rejtekajtón tűntek el, és amikor visszatértek, szeszszagú volt a leheletük.

Maigret még nem volt egészen bizonyos benne, hogy ami körülötte van, az a valóság. Az öreg néger esküdt, akinek rövidre nyírt haja volt és acélkeretes szemüvege, mosolyogva ránézett, mintha már régóta ismernék egymást. Maigret visszamosolygott rá.

MÁSODIK FEJEZET

Az osztályelső

Gyakran előfordul, hogy egy-egy vidéki bisztró törzsvendégei közé betéved valaki idegen, aki vonatra vár vagy valami találkozója van; üldögél a padon, unatkozik, bóbiskol, fél szemmel nézi, hogyan kártyáznak a szomszéd asztalnál.

Szemmel láthatóan nem ismeri a játékot, de hamarosan kíváncsi lesz rá, igyekszik megérteni. Egyre közelebb hajol a játékosokhoz, próbál belelesni a kártyáikba. Most már bólingat is, amikor kijátszanak egy-egy lapot, olykor türelmetlenkedik, és hamarosan eljön a pillanat, amikor már alig-alig tudja megállni, hogy bele ne szóljon a játékba.

Aznap délután Maigret is nagyjából efféle vidéki kibicnek érezte magát, és emiatt kényelmetlenül feszengett a padon. De már nem bírt magával. Horogra akadt. Nyakig benne volt a játékban.

Már Ward őrmester kihallgatása során is fészkelődött olykor a padon. Jó néhány olyan kérdés kínálkozott, amit még egy kezdő nyomozó se hagyott volna ki, és nem értette, hogy a jól öltözött, szakszerűen viselkedő vizsgálóbírónak vajon miért nem jut egyik sem az eszébe.

Igaz, ez még nem a tárgyalás. Az esküdteknek csak azt kell eldönteniük, hogy Bessy Mitchell természetes halállal,

baleset folytán, illetve bűnös szándékkal előidézett baleset vagy bűncselekmény következtében halt-e meg.

A két utóbbi esetben a továbbiakat már később, másik esküdtszék előtt fogják tárgyalni.

– Mondja el, mi történt július 27-én este fél nyolc után!

Hát nem naivság megengedni, hogy a négy fiú végighallgassa a társuk vallomását?

O'Neil őrmester alacsonyabb, zömökebb volt a többieknél. A haja vörhenyes, hullámos. Széles ábrázatával egy észak-franciaországi paraszthoz hasonlított, aki vasárnap szépen kirittyenti magát.

Egyáltalán, a teremben mindenki nagyon adott magára. Olyan tiszták és egészségesek voltak, amihez foghatót Európában csak elvétve lát az ember.

– Elmentünk a Penguinbe, és ittunk.

Az őrmester amolyan jó tanuló volt, nem biztos, hogy okos, inkább a biflázós fajta. Mielőtt válaszolt volna, mindig felnézett a plafonra, mint az iskolában, egy darabig gondolkodott, aztán lassan, színtelen, egyenletes hangon beszélt, szavait, ahogy kell, az esküdtekhez intézve.

Végtére is mind gyerekek voltak, nagydarab, huszonvalahány éves, jó kötésű, izmos gyerekek, de mégiscsak gyerekek, akiket valami félreértés folytán felnőttként kezeltek.

– Hány pohárral ittak meg?

– Úgy hússzal.

– Ki fizette a köröket?

Ő már emlékezett rá. Kiderült lassanként – azért lassanként, mert igen ráérősen válaszolgatott –, hogy Ward őrmester két kört fizetett, a többit majdnem mind Dan Mullins állta, neki, O'Neilnak csak egy jutott.

Maigret-nek ugyancsak kedve lett volna négyszemközt megszorongatni a srácot a Quai de Orfèvres-i irodában, daloltatni egy kicsit, csak úgy kíváncsiságból, hogy mit rejteget a gatyájában.

Mivel Wardon kívül mind nőtlenek voltak, többek közt a következő kérdés volt állandóan a nyelve hegyén: „Van szeretője?”

O’Neil ugyanis igencsak vérmes, nagy szexuális étvágyú figurának látszott. Aznap este öten voltak egy lányra, és a kínain kívül valamennyien alaposan berúgtak. Vajon ott a sötét autóban nem kalandozott-e el néhány kéz?

A vizsgálóbíró nem gondolt effélére, vagy ha igen, akkor nem célzott rá.

– Kinek az ötlete volt, hogy Nogalesbe menjenek mulatni?

– Nem emlékszem rá pontosan. Én azt hittem, hogy Wardé.

– Nem hallotta, amikor Bessy javasolta a dolgot?

– Nem, uram.

– Hogyan ültek a kocsiban?

O’Neil mintha nem is hallotta volna előzőleg a társa vallomását, rettentően sokat gondolkodott.

– Egy idő után Ward hátraültette Bessyt.

– Miért?

– Gondolom, mert féltékeny volt Mullinsra.

– Volt rá oka, hogy jobban féltékenykedjen Mullinsra, mint a többiekre?

– Nem tudom.

– Mi történt, amikor elhagyták a repülőteret?

– Megálltunk.

– Mi okból?

Hosszan felbámult a plafonra, aztán odapislantott az őt mereven bámuló Wardra:

– Mert Bessy nem volt hajlandó továbbmenni.

A szemjátékkal mintha azt közölte volna, hogy „sajnálom, de ez az igazság, megesküdtem, hogy csakis az igazat fogom mondani”.

– Bessy nem akart továbbmenni Nogalesbe?

– Nem, uram.

– Miért?

– Nem tudom.

– Mi történt, miután ily módon megálltak?

Megint az a kifejezés hangzott el, ami, úgy látszik, divatba jött a katonaságnál: „latrinadolog”.

– Bessy is odébb ment?

O’Neil most még tovább gondolkodott, mint az előbb, és egyfolytában a mennyezetet bámulta.

– Csak arra emlékszem, hogy amikor visszajött, Warddal volt.

– Bessy tehát visszajött?

– Igen, uram.

– Beszállt a kocsiba?

– Igen, visszafordultunk az úton, és elindultunk Tucson felé.

– Mikor szállt ki Bessy?

– A második megállásnál. Miután megfordultunk, odaszólt Wardnak, hogy beszélni akar vele.

– Ön mellett ült, hátul?

– Igen. Ward őrmester megállította a kocsit. Mindketten kiszálltak.

– Merrefelé mentek?

– A vasúti töltés felé.

– Sokáig maradtak távol?

– Ward őrmester húsz-huszonöt perc múlva jött vissza.

– Megnézte az óráját?

– Nem volt rajtam óra.

– Az őrmester egyedül jött vissza?

– Igen. Azt mondta: A *pokolba ezzel a lánnyal! Ez jó lecke lesz neki!*

– Ezzel mire célzott?

– Nem tudom, uram.

– Ön természetesnek találta, hogy otthagynak egy nőt a sivatagban, és úgy mennek vissza a városba?

O'Neil nem felelt.

– Útközben miről beszélgettek?

– Nem beszéltünk.

– Vittek magukkal innivalót? Volt a kocsiban is néhány üveg?

– Nem emlékszem.

– Amikor Ward kitette önöket a városban az autóbuszgarázsnál, közölte önökkel, hogy visszamegy megkeresni Bessyt?

– Nem. Nem mondott semmit.

– Ön nem lepődött meg, hogy Ward nem viszi vissza a bázisra?

– Erre nem gondoltam.

– Mit csináltak ekkor Van Fleet tizedessel meg Wo Lee-vel?

– Taxiba ültünk.

– Miről beszélgettek?

– Semmiről.

– Ki döntött ügy, hogy taxiba üljenek?

– Nem tudom, uram.

– Mennyi idő telt el attól kezdve, hogy Ward és Mullins otthagyta önöket, addig, amíg taxiba ültek?

– Alig három perc. Inkább kettő.

Makacs kölykök, nyilvánvalóan takargatnak valamit, de semmit se lehet kiszedni belőlük. De miért így kérdezik őket? Maigret fészkelődni kezdett a padon. Kis híján jelentkezésre emelte a kezét, hogy ő is feltehessen egy kérdést.

Egyszer csak pirulva vette észre, hogy kollégája, Harry Cole ott áll az ajtóban. Vajon mióta szemléli őt ezzel az elégedett mosollyal? Olyan képet vágott, mintha azt kérdezné: „Inkább itt akar maradni, ugye?”

Aztán egy idő múlva lábujjhegyen távozott, hagyta, hadd adja át magát Maigret az új passziójának.

– Hova mentek a taxival?

– Oda, ahol másodszorra megálltunk.

– Pontosan arra a helyre?

– Mivel sötét volt, nem állíthatom biztosan. Próbáltunk visszaemlékezni rá, hol álltunk korábban.

– Útközben miről beszéltek?

– Nem beszélgettünk.

– És visszaküldték a taxit? Hogyan szándékoztak visszatérni a városba, illetve a bázisra?

– Autóstoppal.

– Hány óra volt?

– Körülbelül fél négy.

– Nem találkoztak Ward kocsijával? Nem látták sem őt, sem Dan Mullinst?

– Nem, uram.

Ward merőn bámult rá, O’Neil pedig kerülte a tekintetét, de ha mégis odanézett, mintegy bocsánatkérően jelezte, hogy ő csak a kötelességét teljesíti.

– Mit csináltak, miután kiszálltak a taxiból?

– Elindultunk Nogales felé, aztán visszafordultunk, és a vasúti sínek mellett Tucsonnak tartottunk.

– Nem jutott eszükbe, hogy az út másik oldalán keressék?

– Nem, uram.

– Miért nem?

– Nem tudom.

– Sokáig gyalogoltak?

– Talán egy óráig.

– És nem láttak senkit?

– Nem, uram.

– Egy szót sem szóltak közben?

– Nem, uram.

– Mi történt aztán?

– Lestoppoltunk egy arra haladó kocsit, és visszamentünk a bázisra.

– Emlékszik rá, milyen márkájú kocsi volt?

– Nem, uram, de azt hiszem, 1946-os Chevrolet lehetett.

– Beszélgettek az autó vezetőjével?

– Nem, uram.

– Mit csináltak, miután megérkeztek a bázisra?

– Lefeküdtünk aludni. Hatkor pedig már ott voltunk a gépeknél.

Maigret tajtékzott magában. Kedve lett volna jól megrázni a kis bírót, és megkérdezni tőle: „Hát maga még életében nem dolgozott meg egy tanút? Vagy szántszándékkal nem teszi fel a legfontosabb kérdéseket?”

– Mikor tudta meg, hogy Bessy Mitchell meghalt?

– Amikor a bátyja közölte velem, délután öt körül.

– Pontosan mit mondott?

– Hogy Bessyt halva találták a vasúti töltésen, és hogy ebből vizsgálat lesz.

– Ki volt jelen a beszélgetésüknél?

– Wo Lee ott volt velem a szobában, és azt mondta, hogy ő tudja, mi történt. Mitchell faggatni kezdte. De Wo Lee mindössze annyit válaszolt neki: „Én csak a seriffnek fogom elmondani.”

Néhány perccel múlt öt. A vizsgálóbíró éppoly váratlanul vetett véget a kihallgatásnak, mint az előző alkalmakkor, s miközben összeszedegette a pulpituson heverő papírokat, szórakozottan hadarta el a mondókáját:

– Holnap kilenc óra harminckor. Nem itt, hanem a második teremben, a fölöttünk lévő emeleten.

Mindenki szedelőzködni kezdett. Az öt katona továbbra sem szólt egymáshoz, összegyűltek az árkádok alatt, majd egy tiszt átvezette őket az udvaron.

Harry Cole már ott állt gabardinnadrágban, fehér ingben. Szélesen mosolygott, mint egy jókedvű sportember.

– Érdekesnek találta, Julius? Mit szólna egy pohárka sörhöz?

Minden átmenet nélkül megint ott találták magukat a hőségben; olyan sűrű volt a fény, hogy még a hangokat is mintha letompította volna. Fönt a magasban látni lehetett a város négy-öt toronyházát. Mindenki kocsival távozott, még az indián is – Maigret most fedezte fel, hogy falába van –, az öreg tragacs motorháztetőjét néhány szál drót tartotta.

– Fogadok, hogy lesz hozzám néhány kérdése, Julius!

Bementek egy légkondicionált bárba, ahol még néhány gabardinnadrágot, meg néhány fehér inget lehetett látni, a pulton pedig végig sörösüvegek sorakoztak. Voltak benn cowboyok is, igazi cowboyok, combhoz simuló vastag, kék szövetnadrágban, magas sarkú csizmában és széles karimájú kalapban.

– Így van. Ha máskorra halaszthatnánk a nogalesi kirándulást, szeretnék holnap ott lenni a tárgyalás folytatásán.

– Egészségére. Nincs kérdése?

– De, egy csomó. Majd sorban felteszem mindet, ahogy az eszembe jutnak. Vannak itt prostituáltak?

– Abban az értelemben, ahogy maga érti, nincsenek. Amerika egyes államaiban vannak. Arizonában tiltja a törvény.

– És Bessy Mitchell?

– Az effajták helyettesítik őket.

– Erna Bolton is?

– Többé-kevésbé.

– A bázison hány katona van?

– Öt-hatezer, ezzel sosem foglalkoztam.

– Többnyire nőtlenek?

– A háromnegyedük.

– És hogy csinálják?

– Ki-ki ahogy tudja. Nem éppen egyszerű.

Elmaradhatatlan mosolyában nem volt semmi gúny. Nyilván igen tisztelte, sőt talán csodálta is hírneves kollégáját. Másfelől viszont jót szórakozhatott azon, hogyan vesződik egy francia a számára tökéletesen ismeretlen problémákkal.

– Én a keleti partról származom – mondta nem minden büszkeség nélkül. – New Englandből. Itt, tudja, egy kicsit még most is amolyan védvidéki élet folyik. Össze tudnám hozni néhány öreg pionírral, akik a század elején még harcoltak az apacsokkal, és maguk alakítottak törvényszéket, hogy ítélkezzenek egy-egy ló- vagy marhatolvaj fölött.

Fél óra múlva már a harmadik sörnél tartottak.

– Eljött a whisky ideje! – jelentette be Harry Cole.

Elindultak Nogales felé, és amikor áthajtottak Tucsonon, Maigret éppoly tanácstalanul nézegetett körbe-körbe, mint a bíróságon. Kisváros nem lehet, gondolta, hiszen százhúszezer lakosa van.

Csakhogy amint kiértek a központból, az üzleti negyedből, ahol öt-hat gigantikus épület – legalább húszemeletes toronyház – emelkedett a felhőkig, olyan lett a város, mint egy lakópark, jobban mondva sok-sok egymás mellé helyezett lakópark. Némelyik gazdagabb volt, némelyik szegényebb, de mindegyikben takaros földszintes házak sorakoztak.

Kijjebb már nem is voltak kövezett utcák. Nagy, üres térségek tátongtak, csak homok volt rajtuk meg kaktuszok. A repülőtér után pedig minden átmenet nélkül a sivatag következett, csupán a távolban kéklettek hegyek.

– Körülbelül itt történt az eset. Nem akar kiszállni? Vigyázzon a csörgőkígyókra.

– Itt vannak csörgőkígyók?

– Olykor még a városban is találkozik velük az ember.

A vasúti töltésen, mintegy ötven méterre az autóúttól, egyetlen pár sín futott.

– Gondolom, öt-hat vonat jöhet erre naponta. Tényleg nincs kedve inni egyet Mexikóban? Nogales itt van egy köpésnyire.

Száz kilométerre! Igaz, alig egy óra alatt odaérnek.

Kisváros. A két főutcát rács vágta ketté. Egyenruhás férfiak. Harry Cole mondott nekik valamit, s már hurcolta is magával Juliust az elhanyagolt, szűk utcákba, váratlanul nagy nyüzsgésbe, ahol hiába hencegett volna az ember a napbarnított bőrével.

– A Pincesoron kezdjük, bár egy kicsit korán van még.

Lépten-nyomon félmeztelen kölykök akarták megpucolni a cipőjüket, minden szuvenírüzletbe megpróbálta betuszkolni őket az ajtóban álló boltos.

– Mint látja, ez aztán a vásár. Ha a tucsoniak vagy akár a phoenixiek ki akarnak törni egy kicsit a hámból, idejönnek mulatni.

A hatalmas kocsmában, ahová betértek, valóban csak amerikaiakkal találkoztak.

– Maga szerint Bessy Mitchellt megölték?

– Csak annyit tudok, hogy meghalt.

– Balesetben?

– Bevallom, ez nem rám tartozik. Nem szövetségi bűntény, márpedig én csakis a szövetségi esetekkel foglalkozom. A többi a helyi rendőrség dolga.

Másképp szólva a seriffé meg a *deputy-sheriff*eké. A főfelügyelő számára ez sokkal elképesztőbb volt, mint az a tarka, illatos forgatag, amibe belecsöppent.

A seriff, a helyi rendőrség főnöke, nem tisztviselő, akit bizonyos előmenetel vagy vizsgák letétele után neveznek ki, hanem egyszerű állampolgár: tisztségét választás útján nyeri el, körülbelül úgy, ahogy Párizsban a községi tanácsos.

Hogy korábban mi volt a foglalkozása, nem számít. Jelölteti magát a választáson, aztán kampányol.

Ha megválasztják, szabadon jelöli ki a *deputy-sheriff*jeit, más kifejezéssel a felügyelőit, akik, mint Maigret láthatta, hatalmas pisztolyt meg rengeteg töltényt viselnek a derékszíjukon.

– Ez még nem minden! – tette hozzá Harry Cole egy cseppnyi iróniával. – A fizetett *deputy-sheriff*eken kívül ott vannak a többiek.

– A magamfajták? – viccelt Maigret, a sok-sok ezüstplecsnire célozva, amivel megajándékozták.

– Én a seriff barátairól beszélek, azokról a befolyásos választópolgárokról, akik szintén kapnak ilyen jelvényt. A nagy *ranch*birtokosok például valamennyien vagy majdnem valamennyien *deputy-sheriff*ek. Nehogy azt higgye, hogy könnyedén veszik a dolgot. Néhány hete például egy nemrég megszökött, veszedelmes fegyenc haladt lopott autóval Tucson és Nogales között. A tucsoni seriff riadóztatta az egyik ranchtulajdonost, aki ott lakik nagyjából félúton. Az meg odatelefonált két-három szomszédjának, akik hozzá hasonlóan szintén állattenyésztők. Azok is *deputy-sheriff*ek. Elállták a kocsijaikkal az utat, amikor pedig a lopott autó megpróbált áttörni a torlaszon, kilőtték a kerekét, aztán tűzpárbajt vívtak a fickóval, és végül lasszóval elkapták. Na, ehhez mit szól?

Maigret még nem ivott annyit, mint a törvény elé citált katonák, de már így is elbódult egy kicsit.

– Franciaországban – motyogta nehezen forgó nyelvvel – a helybeliek ilyenkor inkább a rendőröket próbálnák feltartóztatni.

Nem is tudta, hogy pontosan mikor mentek vissza Tucsonba…

Továbbra is Cole kalauzolásával a Penguin Barban találta magát, talán éjfél lehetett, nem emlékezett pontosan. Hosszú, fényes, sötét fapult, a polcokon színes üvegek. Mint minden bár, ez is sejtelmes, lágy fényben úszott, a félhomályból kivirítottak a fehér ingek.

A terem végében egy hatalmas, csillogó-villogó zenegép állt, amellett pedig egy másik masina. Egy idősebb férfi egy

álló órán át próbált nikkelgolyókat belőni valami lyukakba, és csak dobálta a gépbe a pénzt abban a reményben, hogy végre nyer egy jutalomjátékot.

Ezen a gépen gyerekesen megrajzolt, fürdőruhás nők világítottak. Egy falinaptáron volt egy meztelen nő is, amilyet a *Vie Parisienne*-ben lehet látni.

De igazi, hús-vér lány alig akadt. A másfél méter magas falakkal elválasztott asztaloknál csak két-három nő ült, de azok már mind foglaltak voltak. A párocskák mozdulatlanul, kéz a kézben ültek a sörös- meg whiskyspoharak előtt, réveteg mosollyal hallgatták a wurlitzerből harsogó zenét.

– Szóval mulatunk! – nevetett erőltetetten Maigret.

Nem tudta, miért, de idegesítette Cole. Talán az a fene nagy magabiztossága ment az agyára.

Cole egyszerű FBI-os tiszt volt, szép nagy kocsival, amelyet több mint százzal hajtott, miközben fél kézzel elengedte a kormányt, és úgy gyújtott cigarettára. Mindenkit ismert. Mindenki ismerte. Mexikóban is, itt is mindenkit vállon veregetett, és mindenki a lehető legszívélyesebben köszönt rá:

– Helló, Harry!

Cole mindenkinek bemutatta Maigret-t is, mire úgy rázogatták a kezét, mintha gyerekkori puszipajtások volnának, holott egy csöppet sem érdekelte őket, hogy mit keres itt.

– *Have a drink!*

Igyál! Mindegy, hogy ízlik vagy nem ízlik, ha egyszer a többiek is azt isszák.

A pult mellett egy csomó férfi üldögélt magányosan, mozdulatlanul, csak néha emelték fel az ujjukat, de a csapos már ennyiből is értett. Néhány repülős altiszt is itt

ivott. Nyilván léteztek közkatonák is, de Maigret még egyet sem látott.

– Ha jól értem, akkor mennek vissza a bázisra, amikor akarnak?

Cole meglepődött a kérdésen.

– Hát persze!

– Akár hajnali négykor, ha úgy tartja a kedvük?

– Ha nincsenek szolgálatban, vissza se kell menniük.

– És ha részegek?

– Az ő dolguk. Csak az számít, hogy elvégzik-e rendesen a dolgukat.

Ez vajon miért bőszítette annyira? Talán mert eszébe jutott a saját katonaideje: a tíz órai parancskihirdetés, a hetekig tartó várakozás, amíg végre egy nyamvadt kimenőt kapott az ember.

– Ne felejtse el, hogy ezek önkéntesek.

– Tudom. Hol verbuválják őket?

– Ahol lehet. Az utcán. Nem látott néha olyan kamiont, amelyik egy kereszteződésben áll, és zenét játszik? Belül egzotikus országokban készült fényképeket lehet látni, egy őrmester pedig lelkesen ecseteli a katonaélet szépségeit.

Cole egyfolytában úgy viselkedett, mintha csak játék volna neki az élet, mintha igazán szórakoztatónak találná.

– Ilyen is, olyan is akad köztük, mint minden hadseregben. Gondolom, maguknál bezzeg csupa jó kisfiú vonul be katonának. Helló, Bill! A barátom, Julius. *Have a drink!*

Maigret-nek aznap este már vagy huszadszor mesélte el egy vadidegen ember a párizsi élményeit. Mert ezek mind jártak már Párizsban. És mindnek valami pajzánság ült ki az arcára, ahogy Párizsra fordították a szót.

– *Have a drink!*

Ha netán őt is kihallgatná holnap a vizsgálóbíró, ő is azt felelhetné:

– Már nem emlékszem, hány pohárral ittam. Talán hússzal?

Minél többet ivott, annál szótlanabb lett, alighanem ugyanolyan csökönyösen meredt maga elé, mint O'Neil őrmester.

Úgy döntött, hogy megtalálja a megoldást, azért is meg fogja találni. Igen! Arra máris rájött, hogy Harry Cole miért idegesíti. Mert noha az FBI-ügynök lényegében meg volt győződve róla, hogy Maigret a hazájában nagy ember, úgy vélte, hogy itt, az Egyesült Államokban nem megy semmire.

Minél erősebben töprengett, Cole annál jobban mulatott rajta. Pedig Maigret mindig is azt hirdette, hogy az emberek, a szenvedélyek mindenütt ugyanazok.

El kell felejtenie a különbségeket, nem szabad például folyton azon csodálkoznia, milyen magasak a felhőkarcolók, nem szabad fennakadnia a sivatagon, a kaktuszokon, a csizmákon, a cowboykalapokon, a golyólövöldözős masinákon meg az automata zenegépeken.

„Öt katona volt egy szem lánnyal, jó. És mind ittak." Ugyanúgy ittak, ahogy most Maigret is ivott, gépiesen, ahogy az összes jelenlévő is ivott.

– Helló, Harry!

– Helló, Jim!

Mintha errefelé nem is volna vezetéknevük az embereknek. Mintha itt mindenki mindenkinek a legjobb barátja volna. Valahányszor Cole bemutatott neki valakit, mindig lelkesen hozzátette:

– Jó srác!

Vagy:

– Fantasztikus pasas!

És egyetlenegyszer sem súgta oda, hogy: „Ez egy szemét gazember.”

Hol vannak a szemét gazemberek? Vagy tán nincsenek is?

Vagy csak elnézőbbek itt egymással az emberek?

– Mit gondol, az öt katona ma este is elmehet szórakozni?

– Miért ne mehetnének?

No hiszen, mit kapnának ezek Párizsban! És főleg mit kapnának, amikor visszamennek a laktanyába!

– Utóvégre még semmit se bizonyítottak rájuk, ugye?

– Még nem – dünnyögte Maigret.

– Amíg valakit nem nyilvánítanak bűnösnek…

– Tudom!… Tudom!…

Elégedetlenül hajtotta fel a poharát. Aztán odanézett az egyik párocskára. Már jó öt perce csókolóztak, a férfi keze pedig isten tudja, merre járt.

– Ezek, ugye, nem házasok?

– Valószínűleg nem.

– Vagyis akkor nem mehetnek szállóba?

– Hacsak nem férj-feleségként jelentkeznek be, de az bűncselekmény, és nagyon megüthetik a bokájukat, különösen ha másik államból jönnek.

– Akkor hol fognak szeretkezni?

– Először is egyelőre semmi sem bizonyítja, hogy máris erre volna szükségük.

Maigret dühödten megvonta a vállát.

– Másodszor ott van az autó.

– És ha nincs kocsijuk?

– Az elég valószínűtlen. A legtöbb embernek van kocsija. Ha meg nincs, akkor oldják meg valahogy. Az ő dolguk, vagy nem?

– És ha az utcán kapják rajta őket?

– Az sokba kerül nekik.

– És ha a lány nem tizennyolc, csak tizenhét és fél éves?

– Akkor kábé tíz év kényszermunkára ítélhetik a partnerét.

– Bessy Mitchell se volt még tizennyolc éves.

– De már férjnél volt, aztán elvált.

– És Maggie Wallach, aki a jelek szerint a zenész szeretője?

– Miért lenne az?

– Nyilvánvaló.

– Látta őket közben?

Maigret összeszorította a fogát.

– Megjegyzem, ő is férjezett. És elvált.

– És Erna Bolton, aki Bessy bátyjával van?

– Húszéves.

– Maga ismeri a dossziét?

– Én? Nem rám tartozik. Már mondtam, hogy nem történt szövetségi sérelem. Ha például a postát is használták volna a bűncselekmény elkövetése érdekében, akkor már az én hatáskörömbe tartozna a dolog. Vagy ha csak egyetlen szál marihuánát elszívtak volna. *Have a drink, Julius!*

Huszadmagukkal ültek ott a pultnál, és bámulták az előttük sorakozó üvegeket meg a falinaptáron lévő meztelen nőt. Mindenütt meztelen vagy félmeztelen nőket lehetett látni, a reklámokon, a falinaptárakon, fürdőruhás szép lányok mosolyogtak minden újságban és főleg minden mozifilmben.

– Na de a kutyafáját, mi van, ha ezeknek a fiúknak nő kéne?

Harry Cole jobban hozzá volt szokva a whiskyhez. Mélyen Maigret szemébe nézett, és hangosan felnevetett:

– Akkor összeházasodnak!

Eszerint a vizsgálóbíró szándékosan nem tette fel a legelemibbnek látszó kérdéseket. El akar azért jutni az igazsághoz? Vagy fütyül rá?

Az sem lehetetlen, hogy a vizsgálat végül is csak amolyan formaság, és igazából senki sem kíváncsi rá, mi történt azon az éjszakán.

A két kihallgatott közül az egyik hazudott, ez nem vitás. Vagy Ward őrmester, vagy O'Neil őrmester.

És látszólag senki sem akadt fönn ezen. Mindkettőt ugyanolyan szívélyesen, jobban mondva ugyanolyan távolságtartóan hallgatták ki.

– Maga szerint be fogják idézni a csapost?

– Minek?

Azon az éjjelen is ugyanez a bokszolóképű pasas volt szolgálatban.

– Mindjárt kidobnak minket – nézett Cole az órájára. – Nem akar elvinni valamit?

Mivel Maigret értetlenül meredt rá, két vendégre mutatott.

– Nézze!

Egy másik pultnál, az ajtó mellett, ahol elvitelre árultak szeszes italt, a két vendég laposüvegeket vásárolt, amelyeket aztán zsebre vágtak.

– Lehet, hogy hosszú út áll még előttük, nemdebár? Vagy nehezen tudnak elaludni.

Az FBI-os tiszt szemlátomást a bolondját járatta vele, úgyhogy Maigret nem is szólt hozzá, amíg az autó ki nem tette a Pioneer Hotel előtt.

– Ha jól értem, a holnapi napot a törvényszéken óhajtja tölteni?

Maigret dünnyögött valamit válaszképpen.

– Ebédkor magáért jövök. Szerencséje van: a tárgyalás a második teremben lesz, az emeleten, légkondicionált helyiségben. Jó éjszakát, Julius!

Majd minden kajánság nélkül, mintha nem is egy halottról volna szó, utána kiáltott:

– Ne álmodozzon Bessyről!

HARMADIK FEJEZET

A kis kínai, aki nem ivott

Örömmel nyugtázta, hogy legalább hárman is köszöntek neki. A County House első emeletén ugyanúgy árkádsoros folyosó futott körbe, mint a földszinten. A nap már melegen sütött, az emberek csoportokba verődve cigarettáztak az árnyékban, várva, hogy Ezékiel jelt adjon a kezdésre.

Ezékiel, nagy pipájával a foga közt, feltűnő szívélyességgel köszönt oda Maigret-nek, a falábú esküdt úgyszintén.

Maigret azon gondolkodott idefelé jövet, hogy vajon érezhetően megváltozik-e a közhangulat Ward őrmesterrel szemben.

Tegnap, amikor O'Neil azt mondta, hogy a kocsi másodszor is megállt, és Ward meg Bessy együtt mentek el a vasúti sínpár felé, ha nem is zúgott fel a terem, de mintha némi döbbenet futott volna végig a hallgatóságon. Nyilván mindenki hasonló nyomást érzett a mellében.

Vajon úgy fognak-e most Wardra nézni, mint ahogy férfitársaságokban is akaratlanul máshogy kezelik azokat, akik már öltek embert?

Az öt katona is ott állt, nem messze az őket idevezető tiszttől. Ugyanúgy cigarettáztak, mint a többiek, várták, hogy bemehessenek a terembe. Olyanok voltak, mint a

duzzogó iskolás fiúk, és továbbra is bizonyos távolságot tartottak egymástól.

Maigret úgy érezte, hogy a kék szemű, vastag szemöldökű Ward kicsit elkülönül tőlük, a távolból pedig többen is fürkésző pillantásokat vetnek rá.

Vajon otthon aludt-e? Hogyan viselkedik a feleségével? És az hogyan viselkedik vele? Bocsánatot kért-e tőle? Vagy végleg összevesztek?

A kínainak mandulavágású szemével olyan finom, csinos volt az arca, akár egy lánynak.

Alacsony termetével a többieknél sokkal fiatalabbnak látszott. Az iskolában is mindig van legalább egy olyan diák, akit kislánynak csúfolnak!

Újabb érdeklődők bukkantak fel. Az újság nagybetűs címmel számolt be az első kihallgatásról:

WARD ŐRMESTER AZT ÁLLÍTJA,
HOGY KÁBÍTÓSZERT ADTAK BE NEKI.
O'NEIL TÖBB PONTON IS ELLENTMOND
A TANÚVALLOMÁSNAK

O'Neil továbbra is lelkiismeretes, talán túlságosan is lelkiismeretes jó tanulóként viselkedett. Tegnap vajon szóltak-e egyáltalán egymáshoz Warddal?

Reggel Maigret rossz hangulatban ébredt, rettentően fájt a feje, egyszóval másnapos volt, de aztán összekapta magát. Mindamellett bosszantotta, hogy az amerikaiak módszeréhez kellett folyamodnia. Már az első napokban, New Yorkban is csodálkozott, hogy reggel milyen frissek és fittek azok, akik pedig néhány órával korábban, éjjel alig-alig álltak a lábukon. Aztán megmutatták neki a trükköt. És azóta minden *drug-store*-ban, minden kávéházban,

minden bárban látta azt a sajátosan kék üveget, amely a szájával lefelé lóg a falon, és egy nikkelszerkezettel lehet adagolni.

Belepumpálják a szert egy vizespohárba, habzik, pezseg a lé. Ugyanolyan természetesen szolgálják fel, akár a tejeskávét vagy a Coca-Colát, és néhány perc múlva már ki is száll az alkoholgőz az ember fejéből.

Miért ne? Ha van részegítőgép, akkor legyen kijózanítógép is. Végső soron logikus.

– Esküdtek!

Bevonultak a tanterembe. Ez már tágasabb volt, mint a tegnapi. Egyszersmind jobban hasonlított egy igazi bírósági teremre, volt egy úrvacsoraasztal-szerű korlát a bíróság meg a közönség közt, a vizsgálóbíró számára egy amolyan szószékféle, a tanúnak pedig egy mikrofonnal ellátott pulpitus. Az esküdtek itt már elkülönített emelvényen ültek, és ettől mindjárt méltóságteljesebbnek látszottak.

Maigret így már jobban láthatott néhány olyan embert, aki előző nap takarásban volt neki, többek közt egy nagydarab, vörös hajú férfit, aki ott ült az ügyész mellett, jegyzetelt, és időnként odasúgott neki valamit. Eleinte titkárnak vagy újságírónak nézte.

– Ki ez? – kérdezte a szomszédjától.

– Mike!

Ennyit még ő is tudott, mivel hallotta, hogy a többiek így szólítják.

– És mi a foglalkozása?

– Mike O'Rourke-nak? Ő a *chief deputy-sheriff,* ő vezeti a nyomozást.

Szóval a helyi Maigret. Nagyjából egyformán testesek voltak, mindkettőjüknek ugyanolyan hurka volt a hasán

az öve fölött, hasonlóan vastag volt a tarkójuk is, és nagyjából egyidősek lehettek.

Végül is tényleg annyira más itt, mint Párizsban? O'Rourke-on nem díszelgett seriffjelvény, revolvert sem hordott a derékszíján. Higgadt embernek látszott, a bőre világos, mint általában a vörös hajúaknak, a szeme ibolyakék.

Lehet, hogy tőle származott az ötlet, ő súgott oda valamit az ügyésznek? Mindenesetre az ügyész rögtön az ülés elején fölállt, és kérte, hogy feltehessen egy kérdést a tanúnak, úgyhogy O'Neil kiült az emelvényre, a mikrofont odaigazították a szája elé.

– Észrevett-e valamit azon a kocsin, amelyik visszahozta önöket Tucsonba? Nem volt megrongálódva?

A jó tanuló fölhúzta a szemöldökét, a plafont bámulta.

– Nem tudom.

– Kétajtós volt vagy négyajtós? A jobb vagy a bal oldalon szállt be?

– Azt hiszem, négyajtós volt. A vezetővel szemközti oldalon szálltam be.

– Tehát jobbról. És nem látott balesetre utaló sérülésnyomokat a karosszérián?

– Nem emlékszem.

– Nagyon részeg volt ekkor?

– Igen, uram.

– Részegebb, mint amikor Bessy kiszállt a játékból?

– Nem tudom. Talán.

– Pedig, ugye, azután már nem ivott, hogy eljöttek a zenész lakásáról?

– Nem, uram.

– Több kérdésem nincs.

O'Neil fölállt.

– Bocsánat. Még egy kérdés. Hol ült ön ebben a kocsiban?

– Elöl, a vezető mellett.

Az ügyész intett, hogy végzett. Jöhetett a következő, Van Fleet tizedes, egy veres képű, szőke, hullámos hajú fiú, akit Maigret magában flamandnak nevezett. A társai Pinkynek hívták.

Ő volt az első, aki idegesen ült le a tanúk székére. Szemlátomást igyekezett nyugodtnak látszani, de azt sem tudta, hová nézzen, és gyakran rágta a körmét.

– Nős? Nőtlen?

– Nőtlen vagyok, uram.

Elszorult a torka, krákogott egyet, a vizsgálóbíró kicsit fölerősítette a mikrofont. Furcsa széke volt a vizsgálóbírónak. Különböző helyzetekbe lehetett állítani, a bíró egyfolytában igazgatta, hol hátrébb döntötte a támláját, hol előrébb hozta, aztán megint hátradöntötte.

– Mondja el, mi történt július 27-én este fél nyolctól!

Maigret mögött egy fiatal fekete nő ült, karjában kisbabával, a felügyelő már előző nap is látta. Most a fivére meg a nővére is elkísérte. Két terhes asszony is volt a teremben. Hála a légkondicionálásnak, igen hűvös volt, sokkal hűvösebb, mint a földszinten, ennek ellenére Ezékiel időnként fontoskodva megigazgatta a készüléket.

A flamand lassan beszélt, nagy szünetekkel, kereste a szavakat. A négy másik katona a közönségnek háttal ült egy padon, Pinky oda-odasandított rájuk, mintegy kérve, hogy „súgjanak” neki.

A Penguin Bar, a zenész lakása, indulás Nogalesbe…

– Hol ült Ward kocsijában?

– Először hátul O’Neil őrmesterrel meg Wo Lee tizedessel, de aztán előre kellett ülnöm, amikor Ward azt

mondta Bessynek, hogy cseréljünk helyet. Azután már Mullinstól jobbra ültem.

– Mi történt ezután?

– A repülőtér után a kocsi megállt az út jobb oldalán, és mindnyájan kiszálltunk.

– Ekkor már eldöntötték, hogy nem mennek tovább Nogalesbe?

– Nem.

– Mikor került ez szóba?

– Amikor mindenki visszaült a kocsiba.

– Bessy is visszaült?

Van Fleet habozott, Maigret úgy érezte, hogy O'Neil tekintetét keresi.

– Igen. Ward kijelentette, hogy visszamegyünk a városba.

– Nem Bessy mondta?

– Én úgy hallottam, hogy Ward mondta.

– Másodszor is megálltak az autóval?

– Igen. Bessy azt mondta Wardnak, hogy beszélni akar vele.

– Bessy nagyon részeg volt? Tudatában volt még annak, hogy mit cselekszik?

– Azt hiszem, igen. Mindketten arrébb mentek.

– Mennyi ideig maradtak távol?

– Ward öt-hat perc múlva jött vissza, egyedül.

– Azt mondja, öt-hat perc múlva? Megnézte az óráját?

– Nem. De nem hinném, hogy tovább maradt volna.

– És mit mondott akkor?

– Nem mondott semmit.

– Senki sem kérdezte meg tőle, hogy hová lett Bessy?

– Nem, uram.

– Ön nem furcsállta, hogy Ward őrmester nélküle indul vissza?

– Talán egy kicsit.

– Útközben Ward nem beszélt erről?

– Nem, uram.

– Melyikük döntött úgy, hogy taxival visszamennek?

Van Fleet O'Neil felé mutatott.

– Nem tárgyalták meg egymás közt, hogy magukkal vigyék-e Wo Lee-t?

Maigret fölrezzent a bóbiskolásból. Az ártatlannak tűnő kérdésből kiderült, hogy a vizsgálóbíró jóval többet tud, mint mutatja. Egyébként O'Rourke éppen odahajolt az ügyész füléhez, az pedig valamit jegyzetelt.

– Nem, uram.

– Útközben miről beszélgettek?

– Nem beszélgettünk.

– Amikor a taxi megállt, nem vitatkoztak valamin O'Neillal?

– Nem emlékszem. Nem, uram.

O'Rourke szemlátomást értette a dolgát. Nyilván könnyen megtalálta a taxisofőrt, és alighanem majd az is tanúvallomást fog tenni.

Az eddig kihallgatott három katona közül Pinky érezte a legkényelmetlenebbül magát.

– Egy szobában lakik O'Neillal? Mióta?

– Körülbelül hat hónapja.

– Barátok?

– Együtt járunk szórakozni.

Amikor megkérdezték az ügyésztől, óhajt-e kérdést feltenni a tanúnak, az csak egyvalamit kérdezett:

– Jó állapotban volt az autó, amely visszavitte önöket a bázisra?

Erre Pinky sem tudott válaszolni. Azt sem tudta, hogy milyen márkájú volt. Csak annyira emlékezett, hogy fehér volt vagy világos.

– Szünetet rendelek el!

Furcsa dolog: valamiért Ward őrmester már kevésbé látszott gyilkosnak. Most inkább O'Neilt méregették gyanakodva az emberek. Pedig lehet, hogy teljesen ártatlan. Lehet, hogy mind ártatlanok. Vajon érzik-e, hogyan terelődik hol egyikükre, hol másikukra a gyanú, vagy talán maguk is gyanúsítgatják egymást?

Mire gondolhatnak, miközben cigarettáznak és Coca-Colát isznak a teraszon?

Maigret bemutatkozhatott volna Mike O'Rourke-nak, az hátba veregette volna, és alighanem beavatta volna az istenek titkaiba. De szórakoztatóbbnak találta, ha csak nézi, hogyan jön-megy a kollégája, majd a szünetet kihasználva hogyan intéz el néhány telefont az üvegajtós irodában.

Amikor visszamentek a terembe, kiderült, hogy az ügyész nincs ott, tűvé kellett tenni érte az egész épületet. Ő is a telefonjait intézi?

– Wo Lee tizedes.

A kis kínai szerényen leült a tanúk székére, a mikrofont lejjebb kellett igazítani. Olyan halkan beszélt, hogy az erősítés ellenére is alig lehetett hallani.

Már az első három tanú is módfölött ráérősen adagolta szavait, de Wo Lee olyan hosszú szüneteket tartott minden válasza előtt, hogy úgy hatott, mint aki bajban van, vagy hirtelen valami egész máson kezdi törni a fejét.

Lehet, hogy mint a kisdiákok, akik valami csínyt követtek el, most lesik egymást, melyikük fog „árulkodni"?

Maigret előrehajolt, de még így is nagyon kellett figyelnie, alig értette, mit mond a kínai.

– Mondja el, mi történt július…

Olyan lassan haladt a dolog, hogy a nogalesi indulásig sem jutottak el, de a vizsgálóbíró megint felfüggesztette az ülést. A szünetben odavezettek hozzá három kék rabruhás foglyot: tegnap tartóztatta le őket a rendőrség, amúgy semmi közük nem volt az ügyhöz.

Egy erősen indián beütésű mexikóit ittas állapotban elkövetett közbotrányokozással vádoltak.

– Elismeri a bűnösségét?

– Igen.

– Öt dollár vagy öt nap börtön. A következő!

Fedezet nélküli csekk.

– Elismeri a bűnösségét? Augusztus 7-ére halasztjuk az ügyét. Ötszáz dollár óvadék ellenében szabadon távozhat.

Maigret elindult Coca-Colát inni, és miközben ment lefelé, két esküdt odamosolygott rá. Kénytelen volt egy napos részen átvágni, belemart bőrébe a nap.

Amikor visszaért a terembe, a kínai már ott ült a helyén. Éppen egy kérdésre válaszolt. Most már a nyitott ajtóban is álltak néhányan, mégse foglalta el senki Maigret helyét, ami ugyancsak jólesett neki.

– Mielőtt távoztunk volna a bárból, vettünk két üveg whiskyt – mondta lassan Wo Lee.

– Mi történt a zenésznél?

– Bessy meg Mullins őrmester kimentek a konyhába. Kicsit később Ward utánuk ment, és aztán veszekedtek.

– A két férfi egymással vagy pedig Ward Bessy-vel?

– Nem tudom. Ward egy üveggel a kezében jött vissza.

– Mind a két üveget kiitták?

– Nem. Az egyiket a kocsiban hagytuk.

– Az első vagy a hátsó ülésen?

– A hátsó ülésen.

– Melyik oldalon?

– Bal oldalon.

– Ki ült a bal oldalon?

– O'Neil őrmester.

– Látta őt inni útközben?

– Nagyon sötét volt, nem láttam semmit.

– Az este folyamán Harold Mitchell megharagudott a húgára?

– Nem, uram.

No ni csak, Bessy bátyja most egyenruhában van. Tegnap, civilben, a ronda lila ingével meglehetősen olyan volt, mint a filmekben szereplő nehézfiúk.

Most a szépen vasalt zsávoly egyenruhájában tisztességesebbnek látszott. Miközben a kínai válaszolgatott, a kint álldogáló zenész bement Mitchellért, majd halkan mondott neki valamit a teraszon. Mitchell ezután odament O'Rourke-hoz, mondott neki valamit, az szintén súgott valamit az ügyésznek, mire az ügyész felállt:

– Mitchell őrmester azt kéri, hogy minél előbb idézzünk be egy bizonyos tanút.

Mitchell őrmester most is Maigret mellett ült. Amikor a vizsgálóbíró odafordult hozzá, felállt:

– Azt beszélik – szólalt meg elcsukló hangon –, hogy néhányan a vonatról egy darab kötelet láttak a húgom csuklóján. Szeretném, ha kihallgatnák őket.

Intettek neki, hogy üljön le. A vizsgálóbíró mondott valamit a teremszolgának, majd folytatta a kihallgatást.

– Mi történt akkor, amikor a kocsi megállt a repülőtértől körülbelül másfél kilométerre?

Megint elhangzott, most másfajta akcentussal, a „latrinadolog” kifejezés, ami automatikusan mosolyt csalt az arcokra: most már amolyan poén lett belőle.

– Látta, hogy Bessy odébb megy?

– Igen. Mullins őrmesterrel együtt mentek valahová.

Most már Mullins hátát bámulták a legtöbben, Ward pedig mind kevésbé látszott gyilkosnak.

– Sokáig maradtak távol? Hol volt ez idő alatt Ward?

– Ő jött vissza elsőnek a kocsihoz. Aztán Bessy is beszállt, és jó pár percig kellett várnunk Mullinsra.

– Bessy és Mullins mennyi időt töltöttek együtt?

– Talán tíz percet.

– Ekkor már eldöntötték, hogy nem mennek tovább Nogalesbe?

– Nem. Amikor elindultunk, Bessy azt mondta, hogy elege van az egészből, haza akar menni.

– Ward minden ellenvetés nélkül megfordult a kocsival?

– Igen, uram.

– Mondja el, mi történt ezután! Ön, ugye, semmit sem ivott egész este?

– Csak Coca-Colát. Úgy száz méterrel odébb Bessy azt kérte, hogy megint álljunk meg.

– És nem fűzött hozzá semmit?

– Nem.

– Ki szállt ki vele a kocsiból?

– Először senki. Egyedül indult el. Aztán Dan Mullins is kiszállt.

– Biztos benne, hogy Mullins volt az?

– Igen, uram.

– Sokáig távol maradt?

– Legalább tíz percig. Talán tovább is.

– A vasúti sínek felé indult?

– Igen. Aztán Ward őrmester is kiszállt a bal oldalon, megkerülte az autót. De majdnem rögtön visszajött, mert már hallani lehetett Mullins lépteit.

– Ward veszekedett Mullinsszal?

– Nem. Elindultunk. Mi kiszálltunk az autóbuszgarázs előtt, mármint O'Neil őrmester, Van Fleet meg én.

– Kinek az ötlete volt, hogy menjenek vissza az útra?

– O'Neil őrmesteré.

– Az őrmester nem akarta, hogy ön is velük tartson?

– Nem egészen. Csak megkérdezte, nem vagyok-e nagyon fáradt, nem akarok-e inkább visszamenni a bázisra.

– Miről beszélgettek a taxiban?

– Van Fleet halkan beszélgetett O'Neillal. Én elöl ültem a sofőr mellett, nem figyeltem oda.

– Ki mutatta meg a sofőrnek, hol álljon meg?

– O'Neil.

– Az első vagy a második megállás helyén?

– Nem tudom megmondani. Még sötét volt.

– Nem volt vita?

– Nem, uram.

– Az fel sem merült, hogy a taxi várja meg önöket?

Az fel sem merült. Elmentek a sivatagban hagyott lányért, a kocsit meg, amivel hazavihették volna, elküldték.

– Nem találkoztak szembejövő autóval, nem láttak semmiféle autót az úton?

– Nem, uram.

– Mit csináltak, miután elment a taxi?

– Gyalogoltunk egy darabig Nogales felé, úgy másfél kilométert, aztán visszafordultunk.

– Együtt?

– Odafelé együtt mentünk. Visszafelé én az út szélén jöttem. O'Neil őrmester meg Pinky beljebb mentek a sivatagba.

– A vasúti töltés felőli oldalon?

– Igen, uram.

– Meddig tartott az oda-vissza út?

– Körülbelül egy óráig.

– És ez alatt az egy óra alatt nem látott senkit? Nem haladt el egyetlen vonat sem? Milyen színű autó vitte vissza önöket?

– Halványsárga.

Az ügyész felállt, és megint feltette az ominózus kérdést – érthetetlen volt, miért tulajdonít olyan nagy jelentőséget neki.

– Észrevett-e a karosszérián balesetből származó sérüléseket?

– Nem, uram. Én a jobb oldalon szálltam be.

– És O'Neil?

– Ő is. Egy szedán volt. Ő előre ült, én meg hátra. Pinky a túloldalról szállt be.

– Az üveg whisky már nem volt ott önöknél?

– Nem.

– És a taxiban?

– Nem vagyok biztos benne. Nem hiszem.

– Másnap, amikor Harold Mitchell közölte önnel, hogy Bessy Mitchell meghalt, ön kijelentette neki, hogy tudja, mi történt, de csak a seriff előtt fog beszélni.

Maigret látta, hogy Mitchell görcsösen megmarkolja a térdét.

– Nem, uram.

– Nem mondott neki semmit?

– Azt mondtam neki: *A seriff majd kihallgat, és elmondom neki, amit tudok.*

Ami persze egyáltalán nem ugyanaz: a Maigret mellett ülő Mitchell idegesen, dühödten, értetlenül széttárta a kezét.

Hazudik a kínai? Ki hazudott az eddig kihallgatott négy ember közül?

– Szünetet rendelek el! Folytatás lent, a Békebíróság termében, fél egykor.

Ígéretével ellentétben Harry Cole nem volt még ott, Maigret csak egy kicsit később látta meg, amint kiszállt a kocsijából a County House-zal szemben. Ugyanolyan friss és eleven volt, mint előző nap, áradt belőle a jókedv. Csak az lehet ilyen derűsen vidám, akinek nincsenek rossz álmai, békében van önmagával meg az egész világgal.

Szinte valamennyien ilyenek voltak, és éppen ez idegesítette Maigret-t.

Rájött, hogy mire emlékeztetik: egy túl tiszta, túl szépen mosott, túl szépen vasalt ruhára. Ugyanolyanok voltak, mint a klinikai tisztaságú lakásaik, ahol az embernek teljesen mindegy, hová ül, mert egyik sarok olyan, mint a másik.

Magában azzal gyanúsította őket, hogy nagyon is jól ismerik a szorongást, csak szeméremből veszik fel ezt a derűs álarcot.

Még az öt repülős katonát sem érezte eléggé gondterheltnek. Mindegyik önmagába zárkózott, nem lehetett érezni rajtuk azt a szorongást, amit egy bűnténnyel gyanúsított embernek kell átélnie, akár okkal, akár ok nélkül vádolják.

A nézők sem borzongtak meg egyszer sem. Látszólag senki sem gondolt arra a lányra, akit holtan találtak a

vasúti sínen. Inkább amolyan játéknak tűnt az egész, egyedül a *Star* riportere agyalt ki hozzá szenzációs címeket.

– Jól aludt, Julius?

Ha legalább ezt az ostoba dzsúliuszozást abbahagynák! Az volt a legbosszantóbb, hogy még csak nem is szándékosan csinálták, nem ugratni akarták vele.

– Megoldotta a találós kérdést? Bűntény, öngyilkosság vagy baleset?

Bementek a sarki kocsmába. Maigret otthonosan érezhette magát, számos ismerőst is felfedezett, akiket már látott a tárgyalóteremben, többek közt két esküdtet.

– *Have a drink!* Maguknak is volt efféle ügyük Franciaországban, nem igaz? Egy bírót halva találtak a vasúti síneken. Hogy is hívták?

– Prince-nek – morogta Maigret kedvetlenül.

És csak most döbbent rá, hogy a Prince-ügyben is azt állították egyesek, hogy kötél volt az áldozat csuklóján.

– Mi lett az ügy vége?

– Nem sikerült lezárni.

– Van róla valami elképzelése?

Maigret-nek volt, de inkább nem árulta el, mert már úgyis volt miatta elég baja odahaza, a sajtó egy része nagyon támadta érte.

– Beszélt már Mike-kal? De ismeri, ugye? Ő a *chief deputy-sheriff,* ő foglalkozik a fontosabb ügyekkel. Bemutassam neki?

– Egyelőre ne.

– Akkor viszont együnk egy hagymás steaket, aztán a kellő időben leteszem a County House-nál.

– Maga egyáltalán nem kíséri figyelemmel az ügyet?

– Mondtam már, hogy nem rám tartozik.

– És nem is érdekli?

– Az embert, ugye, nem érdekelheti minden. Ha elvégzem Mike O'Rourke munkáját, ki fogja elvégezni az enyémet? Jó húszezer dollárnyi kábítószer van itt a környéken, és lehet, hogy már holnap vagy holnapután ráteszem végre a kezem.

– Honnan tudja?

– A mexikói ügynökeimtől. Azt is tudom, ki adta el, mennyiért, melyik napon. És azt is, mikor jöttek át Nogalesnél a határon. Azt is sejtem, melyik teherautóval hozták Tucsonba. A többit csak találgatom.

A *cafétaria* felszolgálónője üde volt és csinos: szőke, nagy keblű, húsz-egynéhány éves leányzó.

Cole odahívta:

– Helló, Doll! Diáklány – tette hozzá Maigret-hez fordulva –, egyetemre jár. Azt reméli, hogy ösztöndíjat kap, és Párizsban fejezi be a tanulmányait.

Vajon miért érezte szükségét a felügyelő, hogy közönséges legyen? Miért ébredt föl benne mindig a kisördög, ha Harry Cole ott ült vele szemben?

– Mi lenne, ha belecsípnénk a fenekébe? – kérdezte, a francia kiskocsmákbeli felszolgálónőkre gondolva.

Kollégája meghökkent, aztán hosszan nézett rá, mintha komolyan mérlegelné a kérdést.

– Nem tudom – bökte ki végül. – Próbálja meg! Doll!

A lány odahajolt hozzájuk, csak úgy feszült rajta a fehér egyenruhája. Ez tényleg azt hiszi, hogy ő majd belecsíp abba a jó húsos kis fenekébe?

– Mullins őrmester!

Megint egy legényember. Az egész társaságban csak Ward volt nős és családapa.

Most meg mintha Dan Mullins látszott volna a rosszfiúnak.

– Mesélje el, mi történt július…

Maigret jobban szerette a lenti termet, annak ellenére, hogy itt alig mozgott a levegő. Meghittebb volt. Ezékiel is itt nyújtott festőibb látványt, mert itt otthonosan érezte magát.

Ő volt a pedellus. A vizsgálóbíró a tanító bácsi, az ügyész meg a tanfelügyelő.

Rászánják magukat végre, hogy a lényeges kérdéseket tegyék fel? Ward őrmester bevallotta, hogy féltékeny a barátjára, Mullinsra. Vele kapta rajta Bessyt a zenésznél a konyhában.

De megint nem került szóba a dolog. Öt férfi meg egy nő együtt töltötte az éjszakát. A kínai kivételével valamennyien ugyancsak felajzott állapotban voltak. Négyüknek nem volt felesége, és Maigret most már tudta, milyen kevés alkalmuk nyílik a vágyaik kielégítésére. Ward pedig féltékeny fajta, érezhetően neheztelt Bessyre.

És egy szót sem ejtenek róla. A vizsgálóbíró egykedvűen darálta a szokásos kérdéseket. De maga sem tulajdonított különösebb jelentőséget nekik, mert közben máshová nézett, leginkább a plafont bámulta. Odafigyelt egyáltalán a válaszokra?

Csupán O'Rourke, a helybeli Maigret jegyzetelt, mintha egyedül csak őt érdekelné az ügy. A főfelügyelő mögött ülő fekete nő a kisbabáját szoptatta, és most már egy kislánnyal meg még egy fajtájabeli, kövér nővel is kiegészült a kísérete. Ha sokáig eltart a vizsgálat, alighanem az egész pereputtyát is magával hozza.

– Találkozott már korábban is Bessyvel?

– Egyszer, uram.

– Egyedül?

– Ott ültem Ward mellett, amikor megismerkedett vele a *drive-in*ben. Akkor váltunk el, amikor ők ketten úgy hajnali három körül elmentek autóval.

– Tudta-e, hogy Ward őrmester el akarja venni Bessyt feleségül?

– Nem, uram.

Ezzel a téma le is volt zárva.

– Mi történt akkor, amikor a kocsi megállt nem sokkal a repülőtér után?

– Mindnyájan kiszálltunk. Én arrébb mentem, mert…

Igen, ezt már ismerjük, latrinadolog! Makacsul visszatérő látomás: öt férfi meg egy nő a kocsi körül szétszóródva kiadja magából az éjszaka felgyűlt többliternyi folyadékot!

– Egyedül ment arrébb?

– Igen, uram.

– Látta Ward őrmestert?

– Láttam, hogy a sötétben eltűnik Bessyvel.

– Együtt jöttek vissza?

– Ward visszajött, és odaült a volánhoz. Aztán dühösen azt mondta: *A pokolba ezzel a lánnyal! Ez jó lecke lesz neki!*

– Bocsánat. Az első megálláskor mondta ezt Ward?

– Igen, uram. Többször nem álltunk meg Tucsonig.

– Bessy nem kérte meg Wardot, hogy szálljon ki vele, mert beszélnivalójuk van?

– Előtte igen.

– Mi előtt?

– Akkor, amikor megállt a kocsi. Ő mondta, hogy nem akar továbbmenni, erre Ward lelassított. És akkor kijelentette, hogy: *Gyere, beszélnivalóm van veled.*

– Az első megállásnál?

– Többször nem álltunk meg.

Hosszú hallgatás következett. A négy másik katona mozdulatlanul ült. A vizsgálóbíró felsóhajtott:

– Azután?

– Visszamentünk a városba, és kitettük a másik hármat.

– Ön miért maradt Warddal?

– Mert megkért rá.

– Mikor?

– Már nem emlékszem.

– Hogy visszamenjenek megkeresni Bessyt?

– Mondani nem mondta, de én értettem.

– Ön adott neki cigarettát?

– Nem. Útközben megkért, hogy vegyem ki a dobozt a zsebéből. Kivettem egy szálat, és meggyújtottam neki.

– Chesterfield volt?

– Nem, uram. Camel. Három vagy négy maradt a dobozban.

– Ön is elszívott egyet?

– Nem hiszem. Nem emlékszem. Elaludtam.

– Mielőtt még megállt volna az autó?

– Azt hiszem, vagy rögtön utána. Amikor Ward fölébresztett, egy távírópóznát meg egy kaktuszt láttam az autó mellett.

– Egyikük sem szállt ki a kocsiból?

– Nem tudom, hogy Ward kiszállt-e. Aludtam. Hazavitt a lakására, aztán odadobott egy kispárnát, hogy feküdjek a kanapéra.

– Találkozott Ward feleségével?

– Akkor nem. Csak hallottam, hogy beszélnek egymással.

– Egyszóval visszamentek az útra, hogy megkeressék Bessyt, és ki sem szálltak a kocsiból.

– Igen, uram.

– Találkoztak autókkal? Hallották a vonatot?

– Nem, uram.

Ezek a jókötésű, nagydarab legények mind tizennyolc-huszonhárom évesek voltak. Bessy csak tizenhét, de már férjnél is volt, aztán elvált, most pedig halott.

– Az ülést felfüggesztem!

Amikor Maigret elhaladt az üvegajtós iroda mellett, hallotta, hogy az ügyész telefonál.

– Igen, doktor úr. Néhány perc múlva. Köszönöm. Megvárjuk…

Nyilván a boncolóorvossal beszél, az lesz a következő tanú. A doktor úr nagyon elfoglalt lehetett, mert több mint fél óráig tartott a szünet, közben a vizsgálóbíró öt-hat egyszerű szabálysértési ügyet is levezetett.

A folyosón az ügyész élénk beszélgetést folytatott Mike O'Rourke-kal, közben odahívták azt a tisztet is, aki az öt katonát kísérte ide. Majd bezárkóztak a „privát" feliratú irodába, ahol aztán a vizsgálóbíró is csatlakozott hozzájuk.

NEGYEDIK FEJEZET

Aki mindig felhúzta az órát

Maigret egyik nagybátyjának, az anyja fivérének, volt egy mániája. Ha egy olyan helyiségbe lépett be, ahol volt óra, mindegy, miféle, kicsi vagy nagy, üveges szekrényű, régi ingaóra vagy egy egyszerű vekker a kandallón, semmi másra nem tudott odafigyelni, addig nem volt nyugta, amíg fel nem húzta.

Mindenütt ezt csinálta, még olyanoknál is, akiket alig ismert. Megesett, hogy bement valami boltba ceruzát vagy szöget venni, és ott is felhúzta az órát.

Pedig nem is órás volt, hanem közhivatalnok.

Tőle örökölte Maigret ezt a hajlamát?

Cole hagyott neki egy levelet a recepción, a borítékban volt egy kulcs is.

Kedves Julius!

Muszáj átugranom repülővel Mexikóba. Valószínűleg holnap reggel érkezem vissza. A kocsim ott van a hotel parkolójában. Mellékelem a kulcsot.

Üdvözlettel.

Mit gondolna róla, meg egyáltalán a francia rendőrségről, ha megtudná, hogy Maigret sosem tanult meg kocsit vezetni?

Itt az ő korabeli férfiak magánrepülővel jártak. A ranchtulajdonosoknak – akik voltaképpen csak jómódú parasztok – szinte kivétel nélkül saját repülőgépük van, azzal mennek vasárnaponként pecázni. Többen helikoptert is tartanak, arról szórják ki a vegyszereket az ültetvényeikre.

Nem volt kedve egyedül vacsorázni a szálloda éttermében, elindult gyalog. Már régóta szeretett volna mászkálni egy kicsit az utcákon, de sose hagytak rá időt. Ha, mint mondták, két háztömbbel, azaz két sarokkal arrébb volt dolguk, máris kocsiba ugrottak.

Elhaladt egy szép, gyarmati stílusú, fehér oszlopsoros épület előtt, melyet takarosan nyírt gyep vett körbe. Tegnap este egy világító neontáblát látott rajta, *Caroon. Mortuary* felirattal. Ez volt a temetkezési vállalkozó.

„Legjobb temetés legjobb áron” – hirdette az újságban.

És minden este fél óra andalító zenét sugárzott a rádióban. Maga balzsamozta be az embereket. Maigret-re rosszul leplezett undorral néztek, amikor közölte, hogy Franciaországban egyszerűen csak eltemetik az embereket, és előtte nem belezik ki őket, mint a halat vagy a csirkét.

A szikár, inas, szemlátomást nagyon elfoglalt kis orvos semmi újdonsággal nem állt elő. Elmondta, hogy „a kerék lemetszette a fejet”, a két kar tőből leszakadt, „összevissza hoztak neki különböző testrészeket”.

– Meg tudja határozni a halál okát?

– Bizonyosan a mozdonnyal való ütközés okozta. A mozdony úgy letépte a koponyatetőt, ahogy egy doboz fedelét szakítja le az ember, és még méterekkel odébb is találtunk agyvelődarabokat.

– Azt állítja, hogy Bessy az ütközéskor még életben volt?

– Igen, uram.

– Lehetségesnek tartja, hogy akár ütlegelés, akár alkoholmérgezés következtében öntudatlan állapotba került?

– Lehetséges.

– Talált-e arra utaló nyomokat, hogy bántalmazták a halála előtt?

– Ennek megállapítása a holttest jelenlegi állapotában lehetetlen.

Ennyi volt az egész. Egy árva szó sem hangzott el arról, hogy esetleg intimebb jellegű vizsgálatok is történtek.

Maigret úgyszólván egyedül baktatott a belvárosi utcákon, és ahány amerikai városban csak megfordult, mindegyikben ugyanezt tapasztalta. A belvárosban senki sem lakik. Amikor bezárnak az irodák meg a boltok, a tömeg az elegáns lakónegyedekbe özönlik, az utcák pedig kiürülnek, csak a kirakatok világítanak egész éjszaka.

Egy *drive-in* előtt haladt el, kedve támadt megenni egy hot dogot. Öt-hat autó állt legyezőszerűen a kapu előtt, két csinos lány szolgálta ki a kocsiban ülőket. Bent volt egy pultféle is, rögzített székekkel. De nagyon ágrólszakadtnak érezte volna magát, ha gyalogszerrel állít be, és úgy ül le a pulthoz.

Napközben többször is ágrólszakadtnak érezte magát. Ezeknek az embereknek mindenük megvan. Bármely kisvárosban annyi elegáns autót lehet látni, akár a Champs-Élysées-n. Mindenki új ruhában, új cipőben jár. Az emberek ápoltak, szemlátomást jómódban élnek.

A házak is újak, és az égvilágon mindennel fel vannak szerelve.

Egyszóval mindenük megvan.

Öt húszéves fiatalembert mégis a vizsgálóbíró elé idéztek, mert együtt ittak éjszaka egy lánnyal, akit aztán a vonat miszlikre aprított.

Na de mi köze neki ehhez? Nem azért van itt, hogy ilyesmikkel foglalkozzon. Annyi év után végre őt is kiküldték Amerikába. Az efféle tanulmányutakon az emberek ki szoktak kapcsolódni. Ő is utazgathatna városról városra, jókat vacsorázhatna, whiskyzhetne, koktélozhatna, kaphatna még néhány *deputy-sheriff*-jelvényt, és hallgathatná, mi mindent mesélnek neki.

Csakhogy felülkerekedtek az ösztönei; szakasztott olyan izgalom fogta el, mint amikor Franciaországban ugrott fejest valamilyen bonyolult ügybe: mindenáron meg akarta oldani.

No jó, mindenük megvan. De az újságok mégis hemzsegnek a legkülönfélébb bűnügyektől. Nemrég tartóztattak le Phoenixben egy rablóbandát, a legidősebb tagja is csak tizenöt éves volt, a legfiatalabb meg tizenkettő. Texasban tegnap egy tizennyolc éves diák megölte a felesége húgát. Egy tizenhárom éves – már szintén házasságban élő – lány nemrég ikreket szült, miközben a férje lopásért börtönben ült.

A lába a Penguin Bar felé vitte. Amikor kocsin tették meg az utat, azt hitte, csak egy ugrásra van. Most már jobban érzékelte, milyen nagy a város, és sajnálta, hogy nem fogott taxit, mivel csuromvíz volt a ruhája az izzadságtól.

Mindenük megvan. De akkor tegnap este miért ültek ezek az emberek olyan komoran a Penguinben?

Úgy látszik, a nagybátyjára üt: muszáj felhúznia az órát, még akkor is, ha nem az övé. Most először gondolt így a nagybátyjára, és talán most fedezte fel rögeszméjének

okát. Nyilván irtózott az álló óráktól. Márpedig egy óra bármikor megállhat. Az emberek hanyagok, elfelejtik felhúzni.

Ösztönösen csinálta: felhúzta helyettük.

Maigret-t hasonlóan kínos szorongás fogta el, amikor úgy érezte, hogy valami nincs rendben. Felcsapta a fülét, mint a vadászkutya, szaglászni kezdett, mindenbe beleütötte az orrát.

Mi nincs rendjén ebben az országban, ha egyszer megvan mindenük?

Az emberek nagyok, erősek, egészségesek, ápoltak, és általában vidámak. A nők majdnem mind csinosak. A boltok polcai roskadoznak az áruktól, a házak a lehető legkényelmesebbek, minden utcasarkon van mozi, koldust sehol se látni, a nyomor látszólag ismeretlen.

A balzsamozó zenét sugároz a rádióban, a temetők kellemes parkok, még csak körbe sincsenek kerítve fallal vagy ráccsal, mintha itt senki sem félne a halottaktól.

A házakat is csak gyep veszi körül, lám, az emberek most is ingujjban vagy félmeztelenül locsolják a füvet meg a virágokat. Nincs szükség palánkra, sövényre, a szomszéd kerteket el se kell választani egymástól.

Mindenük megvan, a kutyafáját! Tudományosan megszervezik az életüket, hogy minél kellemesebb legyen, a rádió már ébredéskor kellemes napot kíván valami zabkásacég nevében, s még a születésnapodról se feledkeznek meg, ha eljön az ideje.

Hát akkor miért?

Nyilván e miatt a kérdés miatt lett olyan fontos neki ez az öt fiatalember, akit nem is ismert, ez a halott Bessy, akiről még fényképet se látott, meg a többi ember, aki megjelent a tárgyaláson.

Egyes dolgok országról országra változnak. Más dolgok mindenütt egyformák.

De lehet, hogy a nyomornak van a legtöbbféle arca?

A párizsi szegénynegyedeket, a Porté d'Italie környékén lévő kiskocsmákat, a Montmartre vagy a Père-Lachaise szemérmes nyomorát jól ismerte. Meg a Maubert tér, az Üdvhadsereg tér, a rakodópart reménytelen nyomorát is.

Azt a nyomort értette az ember, tudta, honnan ered, merre halad.

Nyilván itt is van szegénység, amolyan jól öltözött, fürdőszobás cifra nyomorúság, amely még keményebb, még könyörtelenebb, még kiúttalanabb.

Végre benyitott a Penguinbe, felkapaszkodott egy bárszékre. A csapos megismerte, emlékezett rá, mit ivott előző éjjel, szívélyesen megkérdezte:

– Manhattan?

Legyen Manhattan. Nem mindegy? Még csak nyolc óra. Be sem esteledett, de már vagy húszan vedelnek a pultnál, és néhány bokszban is ülnek.

Egy nadrágos, fehér inges lány szolgált fel. Maigret tegnap nem látta. A szeme sarkából leste. Vékony, fekete, testhez álló gabardinnadrágja minden lépésnél kirajzolta a csípőjét, a combját. Szakasztott olyan volt, mintha egy reklámtábláról, falinaptárról vagy moziplakátról lépett volna le.

Amikor végzett a felszolgálással, bedobott egy ötcentest a zenegépbe, majd kiválasztott egy szentimentális dalt. Aztán a pult sarkára könyökölt, és csak bámult maga elé.

Itt nincsenek kiülős teraszok, ahol az ember aperitifet szürcsölgetve nézegetheti a járókelőket a lemenő nap fényében, és közben érzi a gesztenyefák illatát. Itt is isznak,

de ahhoz zárt bárokba kell elbújni, mintha valami szégyenletes szükségletet elégítene ki az ember.

Lehet, hogy ezért isznak többet?

Utolsónak a mozdonyvezetőt hallgatták ki. Középkorú, jól öltözött férfi volt, Maigret eleinte hivatalnoknak nézte.

– Amikor megláttam, hogy ott fekszik valaki, már késő volt, nem tudtam megállni, mert hatvannyolc megrakott teherkocsi volt mögöttem.

Mexikóból származó zöldséggel, gyümölccsel megpakolt hűtőkocsik. A világ minden tájáról jönnek a szállítmányok. Napjában százával érkeznek a hajók a kikötőkbe.

Ezeknek mindenük megvan.

– Már világos volt? – kérdezte az ügyész.

– Akkor kezdett világosodni. A lány keresztben feküdt a sínek közt.

Oda volt készítve neki egy falitábla. Krétával két vonalat húzott, az volt a sín, aztán egy pálcikaembert rajzolt közé.

– Ez a feje.

Se a feje, se semmije nem ért hozzá a sínekhez.

– A hátán feküdt, a térdét felhúzta, az itt van. Ez meg a keze. És itt a másik keze, amelyiket levágta a vonat.

A mozdonyvezető rajza

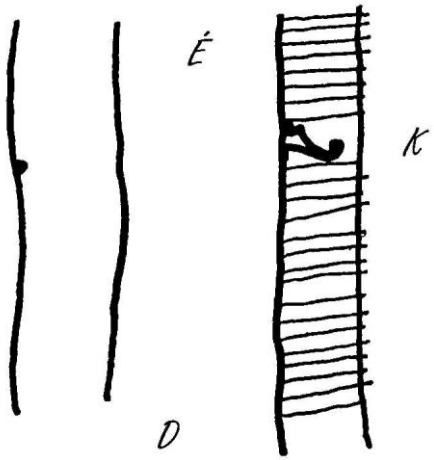

Maigret nézte az öt katona vállát, főleg Wardét, aki talán szerette Bessyt. Szeretkezett-e a lánnyal aznap éjjel Ward vagy valamelyik társa?

– A holttestet jó harminc méteren vonszolta magával a mozdony.

– Meg tudta-e állapítani, hogy az ütközés előtt életben volt-e?

– Ezt nem tudom megmondani, uram.

– Ön szerint ki volt kötve a csuklója?

– Nem, uram. Mint láthatják a rajzon, a keze össze volt téve a hasán. Én szedtem össze a darabjait a töltés mellől – tette hozzá gyorsan, hangját halkabbra fogva.

– Igaz-e, hogy talált egy madzagot?

– Igen, uram. De csak egy tizenöt centiméteres darabot. A pályán sok mindent talál az ember.

– A madzag ott volt a holttest mellett?

– Úgy egy méterre.

– Semmi mást nem talált?

– De igen, uram.

Kotorászni kezdett a zsebében, elővett egy kis fehér gombot.

– Ez egy inggomb. Gépiesen zsebre tettem. Odaadta a vizsgálóbírónak, az továbbadta az ügyésznek, végül O'Rourke felmutatta az esküdteknek, majd maga elé tette az asztalra.

– Hogyan volt Bessy öltözve?

– Drapp ruha volt rajta.

– Fehér gombokkal?

– Nem, uram. A gombok is drapp színűek voltak.

– Hányan voltak a vonaton?

– Összesen öten.

Közben Harold Mitchell, Bessy bátyja, megint felállt. Megadták neki a szót.

– Kérem, hallgassák ki a másik négy embert is!

A fűtő látott kötelet Bessy csuklóján, még az ütközés előtt, legalábbis ezt állította.

– Szünetet rendelek el!

A kihallgatás közben történt valami, amit Maigret nem egészen értett. Az ügyész felállt, mondott valamit a vizsgálóbírónak, de Maigret csak néhány szót hallott belőle. Aztán a vizsgálóbíró is elrecitált valamit.

És ezúttal, amikor mindenki kivonult a teremből, az öt katona nem indult el a kísérő tiszt vezetésével vissza a bázisra, mint előző nap, hanem egy nagy revolvert viselő *deputy-sheriff* vezette őket a folyosó végére.

Maigret kíváncsi lett, hová mennek. Egy vaskos vasajtót talált, nagy rácsot, a rács mögött még egy rács volt, amögött pedig cellák, szintén ráccsal.

Az oszlopsornál odament az egyik esküdthöz.

– Letartóztatták őket?

Az esküdt először nem értette a kérdést az akcentusa miatt.

– Kiskorú személy bűncselekmény elkövetésére történő felbujtása miatt.

– A kínait is?

– Ő fizette az italt!

Szóval azért kerültek börtönbe, mert inni adtak a tizenhét éves, elvált Bessynek, aki többé-kevésbé prostitúcióból élt.

Maigret tisztában volt vele, hogy a külföldi mindig nevetséges egy picit, mert elvárná, hogy ugyanúgy legyen minden, mint náluk otthon.

Lehet, hogy tudnak valamit? Lehet, hogy ez a vizsgálóbírósdi csak formaság, és az igazi nyomozás máshol folyik?

Este ez be is bizonyosodott. Az egyik vendég hangosan elköszönt mindenkitől, majd kitámolygott; Maigret ekkor vette észre, hogy O'Rourke is ott van, eddig a vendég takarta. Az egyik bokszban ült, a felszolgálónővel, egy üveg sör volt előtte. Szemlátomást jóban voltak. Miközben beszélgettek, a *chief deputy-sheriff* néha megsimogatta a lány karját, és neki is töltött egy pohárral.

Ismeri-e látásból Maigret-t? Megmutatta-e neki Harry Cole a tárgyalóteremben, hol ül a francia főfelügyelő?

Maigret örült, hogy amerikai kollégáját itt találta a bárban. Elvégre neki is ez a munkamódszere. O'Rourke alkalmasint nem most jár először a Penguinben.

Nem játszotta meg a rendőrt. Jól befészkelte magát a sarokba. Nem pipázott, hanem szivarozott. Egyszerre csak meglepő dolgot művelt: cigarettára gyújtott, majd miután egyszer-kétszer megszívta, a világ legtermészetesebb

módján átnyújtotta a felszolgálólánynak, aki aztán tovább szívta.

Itt volt-e a lány aznap éjjel, amikor Bessy meghalt? Valószínűleg. Alighanem minden este itt van. Ő szolgálta ki a katonákat.

O'Rourke valami vicces dolgot mesélt. A lány nevetett, aztán kiszolgált egy érkező párt, majd megint visszaült hozzá.

Úgy látszott, mintha O'Rourke udvarolt volna a lánynak. Vörös haja volt, kefefrizurája, vérmes ábrázata.

Miért nem ül oda hozzájuk? Itt az alkalom, hogy megismerkedjen vele.

– Egy korsót! – rendelt, önmaga számára is váratlanul. Aztán észbe kapott: – Egy sört!

A sör jó erős volt, mint az angliai sörök. Többen is üvegből ittak. Maigret mellett volt egy cigarettaautomata, olyasmi, mint a párizsi metróban álló csokoládéautomaták.

Mi nincs rendben ebben az országban?

A katonák toborzásával kapcsolatban Harry Cole azt mondta neki:

– Sok „feltételes" is van köztük.

És mivel Maigret nem értette, megmagyarázta:

– Ha nálunk elítélnek valakit két évre, öt évre vagy akár többre, még nem jelenti azt, hogy az egészet le kell ülnie. Ha jól viseli magát, egy idő után, olykor akár néhány hónap elteltével, kiengedik. Feltételesen szabadlábra kerül, de eleinte naponta, aztán hetente, végül havonta le kell jelentkeznie egy rendőrtisztnél.

– Sok a visszaeső?

– Nincs nálam statisztika. Az FBI panaszkodik, hogy túl könnyen engedik feltételesen szabadlábra a delikvenseket. Van, aki szabadulása után alig néhány

órával máris rablást vagy gyilkosságot követ el. Mások inkább beállnak a seregbe, mert azzal automatikusan mentesülnek a rendőri megfigyelés alól.

– Ez a helyzet Warddal?

– Nem hiszem. Mullinst viszont szerintem többször is elítélték apróbb vétségekért. Főleg testi sértésért. Michiganből származik. A michiganiek kemény fickók.

Maigret-nek ez sem fért a fejébe. Itt senki sem ott él, ahonnan eredetileg származik. A tucsoni vizsgálóbíró (aki egyben békebíró is) Marylandben született, a tanulmányait viszont Kaliforniában végezte. A nemrég kihallgatott mozdonyvezető Tennessee államból való. A csapos szülei pedig alighanem brooklyniak.

Fönt, az északi nagyvárosokban ott vannak a *slum*ok, a kaszárnyaszerű szegénytelepek: a gyerekek az utcán nőnek föl, és minden kerületnek megvan a maga *gang*je.

Délen a városok körül fabarakkokban élnek az emberek, szeméttelepek közt.

De ez se magyaráz meg semmit. Maigret érezte, hogy másfelé kell keresgélnie. Felhajtotta a sörét, és közben csökönyösen bámulta a felszolgálónővel söröző kollégáját.

Még az is megfordult a fejében, hogy O'Rourke valójában azért van itt, hogy őt tartsa szemmel. Éppenséggel elképzelhető. Harry Cole látszólag ugyan könnyedén veszi az életet, de kitalálhatta, hogy Maigret ma este eljön a Penguinbe. Lehet, hogy nem szeretik, ha más is beleüti az orrát a dolgukba?

Nem lett volna szabad ennyit innia. De mi mást csináljon? Itt nem lehet órákig üldögélni egyetlen pohár sörrel, mint egy kávéházi teraszon. És sétálgatni sem lehet egyedül a végeérhetetlen utcákon. Nem volt kedve moziba

menni, az pedig végképp nem csábította, hogy bezárkózzon a hotelszobájába.

Úgy csinált, mint a többiek. Amikor kiürült a pohara, intett a csaposnak, az töltött neki, ő pedig arra gondolt, hogy reggel a *drug-store*-ban lévő kék üveg segítségével úgyis talpra fog majd állni.

Fel volt írva neki a ház címe, ahol Bessy Erna Boltonnal lakott. Végül lekászálódott a bárszékről, és nekivágott a városnak. Az utcák neve, illetve száma alapján próbált tájékozódni.

Hamarosan maga mögött hagyta az üzleti negyedet, a kivilágított kirakatokat, és sötét utcákon bandukolt tovább, ahol már csak házak voltak, köztük az elmaradhatatlan gyepszőnyeggel.

Itt szántszándékkal nem csukják be a zsalut, nem húzzák be a függönyt?

Mindegyik ház előtt volt egy veranda, és majdnem mindegyiken kint heverészett nyugágyban az egész család.

Olykor meghittebb jeleneteknek is szemtanúja lehetett, a kivilágított szobákban párok vacsoráztak édes kettesben, nők fésülködtek, férfiak újságot olvastak, és minden lakásban szólt a rádió.

Bessy és Erna Bolton háza egy utcasarkon állt: csinos, majdhogynem fényűző, földszintes épület. Ebbe is be lehetett látni. Harold Mitchell meg a zenész egy kanapén ültek, cigarettáztak, a pongyolás Erna pedig éppen fagylaltot szolgált fel nekik.

Maggie Wallach nem volt ott. Lehet, hogy a *drive-in*ben van, és hot dogot szolgál fel az autósoknak?

Itt senkinek nincsenek titkai. Látszólag mindenki rivaldafényben él. Nem surrannak nyugtalanító árnyak a falak mentén, nem történik semmi sem behúzott

függönyök mögött. Itt csak gépkocsik mennek isten tudja, hová, nesztelenül, sosem dudálva, megállnak szépen a kereszteződésnél, ha pirosra vált a lámpa, aztán gurulnak tovább, előre a semmibe.

Maigret vacsora nélkül maradt. Gondolta, majd bekap egy szendvicset valami *drug-store*-ban, de mire visszaért a városközpontba, már minden bezárt. Csak a három mozi meg a bárok voltak nyitva.

Kicsit szégyenkezve bement egy bárba, aztán még egybe. Otthonosan üdvözölte a csapost, ahogy a többiektől látta, aztán felült a bárszékre.

Mindenütt ugyanaz a lágy zene fogadta. A pult mellett csillogó-villogó gépek sorakoztak, ha az ember bedobott egy ötcentest, csak el kellett forgatni egy tűt, és a hozzájuk kapcsolt lemezjátszó már játszotta is a kívánt számot.

Ez volna a magyarázat?

Most egyedül van, azt csinálja, amit egy magányos férfi csinálhat.

A szállóba érve rettenetesen nehéznek, keserűnek érezte magát. Elindult a lift felé, aztán visszafordult, és visszatette Cole kocsikulcsát a rekeszbe. Kollégájának talán már kora reggel szüksége lesz a kocsijára.

– *Good night, sir!*

Good night! Az éjjeliszekrényen egy Biblia hevert. Több százezer hotelszobában ugyanaz a fekete kötéses Biblia várta az utazót.

Bár vagy Biblia: kell-e még valami?

Az órát most megint az emeleti tanteremben tartották. Mielőtt Ezékiel beszólította volna őket, a körfolyosón sétálgattak a meleg reggeli napsütésben.

Mindenki tiszta inget húzott, lezuhanyozott, nyoma sem volt senkin az éjszakázásnak.

Itt minden reggel fitten-frissen, mosolyogva kezdik újra az életet.

A terembe lépve némi meglepetéssel látta, hogy az öt katona nem repülős egyenruhában van, hanem igen bő, pizsamaszerű, kék vászonruhában, ami teljesen szabadon hagyja a nyakukat. Már korántsem látszottak olyan jó fiúknak. Szembetűnő lett vonásaik szabálytalansága, némelyiküknek nyugtalanítóan aszimmetrikus volt az arca.

A táblát a falra szerelték, továbbra is látni lehetett rajta a síneket ábrázoló két vonalat, köztük a marionettfigurát.

– Elias Hansen a Southern Pacifictől.

Vagyis nem a Mitchell által kért fűtő. Nyugodtan, egyenletes, erőteljes hanghordozással magyarázta el, mi a foglalkozása: olyankor szokott nyomozni a vasúttársaság számára, ha lopás fordul elő a vonaton, illetve ha baleset vagy gyilkosság történik.

Minden bizonnyal skandináv származású volt. Szemlátomást értette a dolgát. Nem először lehetett tárgyaláson, magától is az esküdtekhez fordult, és úgy viselkedett, mint a tanító bácsi, aki valami nehéz kérdést magyaráz a nebulóknak.

– Nogalesben lakom. Néhány perccel reggel hat előtt riasztottak telefonon. Hat óra huszonnyolckor érkeztem a helyszínre.

– Más autók is álltak már a baleset színhelyén?

– Ott volt egy mentőautó meg még négy-öt kocsi: rendőrök, illetve bámészkodók. Egy *deputy-sheriff* távol tartotta az embereket a sínektől.

– A vonat is ott volt még?

– Nem. Találkoztam Atwater seriffel, aki előttem ért a helyszínre.

Rámutatott valakire a közönség soraiban: Maigret már korábban is felfigyelt az illetőre, de nem gondolta volna, hogy ő is kolléga.

– Mit csinált ezután?

A férfi felállt, magabiztosan odament a falitáblához, fogott egy krétát.

– Megengedik, hogy letöröljem?

Aztán ő is lerajzolta a kocsiutat, a vasúti síneket, felírta a négy égtáj kezdőbetűjét, megjelölte Tucson, illetve Nogales irányát.

Hansen rajza

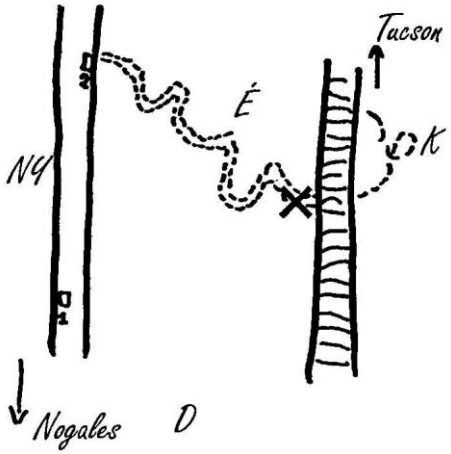

– Először is itt, ezen a helyen Atwater felhívta a figyelmemet néhány keréknyomra: jól látszott, hogy egy kocsi elég hirtelen fékezett, és aztán lehúzódott a padkára. Mint önök is tudják, a padka homokos. Az autótól jól kivehető lábnyomok indultak el. Követtük a nyomokat.

– Hány személy nyomait látták?

– Egy férfiét meg egy nőét.

– Fel tudná rajzolni a táblára, hogy hozzávetőlegesen merre vezettek a nyomok?

Pontozott vonallal felrajzolta.

– A férfi meg a nő egymás mellett haladt, de nem egyenes vonalban. Több kitérőt is tettek, mielőtt odaértek volna a vasúti töltéshez, és legalább kétszer megálltak. Aztán itt, ezen a helyen, amit kereszttel jelölök, átmentek a töltésen. A túloldalon egy bizonyos távolság után elvesznek a nyomok, mert ott már kemény és kavicsos a föld. Elindultunk visszafelé onnan, ahol a nőt elütötte a vonat. Magán a töltésen, a köveken semmi sem látszik, de néhány méterrel arrébb megtaláltuk a nő lábnyomait.

– A férfiét nem?

– De, a férfiét is, csakhogy a kettő nem egészen párhuzamosan haladt. Ezen a ponton valaki kiürítette a húgyhólyagját, ez tisztán látszott a homokban.

– Keresztezték-e egymást helyenként a nyomok?

– Igen, uram. Itt, meg még itt, összesen tehát kétszer a férfi lábnyoma fedi a nőét, vagyis a jelek szerint a férfi időnként a nő mögött haladt.

– Talált-e férfinyomokat visszafelé is, vagyis a sínektől az út felé?

– A nyom nem egyértelmű, és nem is folyamatos. Innen kezdve már igen sok más nyom is van, a nyomok összezavarodnak, nyilván azért, mert többen is leszálltak a vonatról, aztán pedig jöttek a mentősök meg a rendőrség.

– Itt van-e önnél az a madzag, amelyről a mozdonyvezető beszélt?

Minden további nélkül elővette a zsebéből. Jellegtelen zsinegdarab volt, láthatóan nem sok jelentőséget tulajdonított neki.

– Tessék. Egy másikat is találtam ötven méterrel arrébb.

– Nincs kérdése, ügyész úr?

– Hányan tartózkodtak a helyszínen, amikor ön odaért?

– Tízen-tizenketten.

– Más személyek is vizsgálatot kezdtek?

– Atwater *deputy-sheriff,* és azt hiszem, hogy O'Rourke seriff is.

– Más egyebet nem fedezett fel?

– Találtam egy fehér bőr kézitáskát négy-öt méterre a sínektől.

– Azon az oldalon, ahol a nyomok is voltak?

– A túloldalon. Félig belesüppedt a puha földbe, mintha az ütközés ereje csapta volna oda. Ismerjük ezt a jelenséget. A centrifugális erő okozza.

– Kinyitotta a táskát?

– Átadtam O'Rourke seriffnek.

– Ezzel be is fejezte a vizsgálatot?

– Nem, uram. Mindkét irányban, Tucson és Nogales felé is végigvizsgáltam a kocsiutat mintegy 800-800 méter távolságban. Nogales felé, körülbelül százötven méterre, igen tiszta keréknyomokat találtam, ami arra utalt, hogy egy autó megállt jobboldalt a padkán. Több lábnyom is volt mellette, az úton látható keréknyomok pedig egyértelműen arra vallottak, hogy a kocsi ezen a helyen megfordult.

– A keréknyomok megegyeznek a korábban említett autó nyomaival?

– Nem, uram.

– Miért ilyen biztos benne?

Hansen elővett egy papírlapot, és felsorolta, milyen márkájú gumik voltak azon az autón, amelyik megfordult az úton. A négy használt gumi mind másfajta márkájú volt.

– Tudja, melyik autón voltak ilyen gumik?

– A későbbiek során ellenőriztem. Ward őrmester Chevroletjén.

– És azon az autón, ahonnan a férfi, illetve a nő lábnyomai indulnak?

– Szerintem a seriff könnyedén azonosítani tudja majd a kocsit. Azon ugyanis olyan gumik voltak, amiket kizárólag hitelbe, havi törlesztőrészletre árulnak.

– Megvizsgálta-e azt a taxit is, amelyik visszatért a helyszínre Van Fleet és Wo Lee tizedessel, illetve O'Neil őrmesterrel?

– Igen, uram. Nem az az autó volt. A taxi Goodrich gumikkal van felszerelve.

– Nincs kérdés, esküdt urak?

Újabb szünet. Maigret már nyúlt is a pipájáért, a szintén pipára gyújtó Ezékiel cinkos pillantást vetett feléje. A nagy revolveres *deputy-sheriff,* akinek tele volt tölténnyel az öve, kivezette az öt rabruhás katonát a körfolyosóra. Csak egyenként mehettek be a mosdóba. Maigret akkor ment be, amikor éppen Ward tartózkodott bent Mitchell-lel.

Lehet, hogy tévedett? Amikor benyitott, Ward őrmester meg Bessy bátyja mintha hirtelen elhallgattak volna.

ÖTÖDIK FEJEZET

A taxisofőr tanúvallomása

Még ugyanebben a szünetben Maigret egyszer csak kettesben találta magát Mitchell-lel a földszinten, a nagy, piros coca-colás gép mellett.

Olyan sutának, félszegnek érezte magát, mint a vidéki, aki Párizsban egy csinos nőt akar leszólítani az utcán. Előbb körbekémlelt, aztán köhécselt, végül a lehető legfesztelenebbül igyekezett viselkedni.

– Nincs önnél egy fénykép a húgáról?

Ekkor néhány másodperc alatt lejátszódott egy jól ismert jelenség. Mitchell már nem volt olyan barátságos, mint korábban. Hirtelen olyan lett, mint a nehézfiúk, egyszerre emlékeztetett a párizsi apacsokra meg az amerikai filmekben szereplő gengszterekre. Ezek az emberek megőriztek valamit az állatok ösztönszerű védekezőállásából, ugyanúgy dermedtek mozdulatlanná és borzolták föl hirtelen a szőrüket.

Súlyos, átható pillantás meredt a testes Maigret-re, ő azonban igyekezett továbbra is természetesen viselkedni.

– Van egy csomó kérdés – mondta lazán, igyekezve a másik kedvében járni - amit *ezek* mintha nem akarnának feltenni.

Mitchell még mindig gyanakodva, értetlenül meredt rá.

– Mintha úgy akarnák beállítani, hogy baleset történt.

– Azt akarják.

– Szakmabeli vagyok. A francia rendőrségtől. Magánszemélyként érdekel az ügy. Szeretnék egy fényképet látni a húgáról.

A nehézfiúk mindenütt egyformák. Csak az a különbség, hogy itt keserűbbek, nem olyan tréfás kedvűek, mint odahaza.

– Szóval maga nem hiszi, mint ezek a rohadékok, hogy direkt feküdt oda a sínre, hogy aztán átmenjen rajta a vonat?

Sötött belőle a sértettség. Végül letette a földre a coca-colás üveget, és előkotort a zsebéből egy nagy, szakadt tárcát.

– Tessék, így nézett ki három éve.

Rossz minőségű fotó volt, vásárban készült egy színes sátor előtt. A képen szereplő három személynek sápadt volt az arca. Nyilván nem délnyugaton jártak, mert valamennyien vastag télikabátot viseltek, Bessynek egy olcsó prémgallér is volt a nyakában, a fején pedig furcsa kis sapka.

Tizenöt évesnek látszott, de a felügyelő tudta, hogy ez idő tájt még nem lehetett annyi. Gyűrött, beteges arcocskája nem nélkülözte a bájt. Érezhetően játszotta a nagy nőt, büszke volt rá, hogy két férfi viszi szórakozni.

Nyilván kirúgtak a hámból. Övék volt a világ. A még kamasz Mitchellnek a szemébe volt húzva a kalapja, szája sarkában cigaretta fityegett, és kihívóan nézett a lencsébe.

A másik – kövérkés, tohonya – fiú kicsit idősebb volt, tizennyolc-tizenkilenc éves lehetett.

– Ez ki?

– Steve. Ő vette el Bessyt pár héttel ezután.

– Mi volt a foglalkozása?

– Akkoriban egy autószerelőnél dolgozott.

– Hol?

– Kansasben.

– Miért vált el?

– Először csak elutazott, úgy, hogy nem is szólt, nem tudtuk, miért. Néhány hónapig küldözgetett valamennyi pénzt, Saint Louisból, aztán meg Los Angelesből jöttek az utalványok. Végül egyszer azt írta, hogy jobb, ha elválnak, és elküldte a szükséges papírokat.

– Megindokolta?

– Gondolom, nem akarta belerángatni a húgomat a balhéba. Hat hónap múlva lebukott egy bandával, autókat loptak. Most a Saint-Quentinben ül.

– Maga is volt már börtönben?

– Csak javítóban.

Franciaországban könnyebben ment a dolog. Maigret ismerte az embereit, és gyorsan át tudott lépni azon a falon, ami elválasztotta őket. Itt, külföldön óvatosabban mert csak haladni, nehogy elijessze magától a másikat.

– Maga kansasi?

– Igen.

– Szegény volt a családja?

– Igen, majdnem éhen haltunk. Öten voltunk testvérek, alig egy-egy év volt a különbség köztünk. Ötéves koromban meghalt az apám, felborult a teherautóval.

– Teherautó-sofőr volt? Miért nem fizetett a biztosító?

– Saját szakállára dolgozott. Volt egy öreg tragacsa, zöldséget vásárolt vidéken, aztán a városban adta el. Minden éjszaka úton volt. A teherautót sem fizette ki teljesen, és persze nem volt biztosítása.

– És mi volt az édesanyja foglalkozása?

Mitchell nem felelt, vonogatta a vállát.

– Csinált, amit tudott – mondta végül. – Én hatéves koromban újságot árultam és cipőt pucoltam az utcán.

– Maga szerint Ward őrmester ölte meg a húgát?

– Biztosan nem.

– Szerette?

Mitchell alig észrevehetően megint megvonta a vállát.

– Nem Ward volt. Ő gyáva az ilyesmihez.

– Tényleg el akart válni?

– Mindenesetre nem ölte volna meg.

– És Mullins?

– Mullins meg Ward úgyszólván el sem mozdultak egymás mellől.

Visszavette a fényképet, és eltette a tárcába. Maigret szemébe nézett:

– Ha rájönne, hogy ki ölte meg a húgomat, mit csinálna?

– Elmondanám az FBI-nak.

– Nekik ehhez semmi közük.

– Elmondanám a seriffnek, az ügyésznek.

– Inkább nekem mondja el.

Továbbra is távolságtartóan, kissé megvetően nézett a főfelügyelőre, és elindult fölfelé, mivel Ezékiel kiabálni kezdett:

– Esküdtek!

A vizsgálóbíró megint összedugta a fejét az ügyésszel. Az ügyész ezután így szólt:

– Szeretném, ha azonnal kihallgatnák a taxisofőrt, reggel óta itt vár, elvész az egész napja.

Maigret mindig meglepődött, amikor egy-egy tanú előlépett a közönség soraiból, mert többnyire egészen másmilyen volt, mint amire számított. A taxisofőr például alacsony, cingár emberke volt, vastag szemüvegével

inkább értelmiséginek látszott, amúgy világos nadrágot és fehér inget viselt, mint mindenki.

A kihallgatás elején kiderült, hogy csak egy éve taxizik, előtte botanikát tanított egy középnyugati egyetemen.

– A július 27-éről 28-ára virradó éjszaka az autóbuszgarázzsal szemben három repülős katona intette le.

– Erről csak az újságból értesültem, mivel nem voltak egyenruhában.

– Felismerné és megmutatná őket?

Habozás nélkül rámutatott O'Neilra, Van Fleetre meg Wo Lee-re.

– Emlékszik rá, hogyan voltak öltözve?

– Ez a kettő kék vászon cowboynadrágot viselt és fehér, de legalábbis nagyon világos inget. A kínai pedig lila inget. Arra nem emlékszem, hogy milyen színű nadrág volt rajta.

– Nagyon részegek voltak?

– Csak amennyire azok szoktak, akiket hajnali háromkor szed föl az ember.

– Meg tudja mondani, pontosan hány óra volt?

– Minden fuvarnál föl kell írnunk, hánykor kezdtük és hánykor fejeztük be. Három óra huszonnyolc volt.

– Mit mondtak, hová vigye őket?

– Megkértek, hogy induljak el Nogales felé, aztán majd megmondják, hol álljak meg.

– Mennyi idő alatt ért arra a helyre, ahol aztán megállt?

– Tizenkilenc perc alatt.

– Hallotta, hogy útközben miről beszélgetnek?

– Igen.

– Ki beszélt?

– Az a kettő – mutatott Van Fleetre meg O'Neil őrmesterre.

– És mit mondtak?

– Hogy a harmadiknak nem kéne velük mennie, inkább maradjon a taxiban, és menjen vissza a bázisra.

– Azt is mondták, hogy miért?

– Azt nem.

– Ki szólt, hogy hol álljon meg?

– O'Neil.

– Rögtön kiszálltak? Szóba se került, hogy ön várja meg őket?

– Nem. Egy darabig még vitatkoztak. Próbálták meggyőzni a társukat, hogy menjen velem vissza a városba.

– Már világosodott?

– Még nem.

– Mit felelt erre a társuk?

– Semmit. Kiszállt a kocsiból.

– Ki fizette a fuvart?

– A két másik. O'Neilnál nem volt elég pénz, a másik fizette a maradékot.

– Nem furcsállotta, hogy a sivatagba hozatták ki magukat?

– De, egy kicsit.

– Odafelé menet vagy visszafelé nem találkozott másik kocsival?

– Nem.

– Kérdés, ügyész úr?

– Köszönöm. Szeretnék feltenni egy kérdést Wo Lee tizedesnek.

Wo Lee leült a tanúk székére, megint lejjebb igazították a mikrofont.

– Hallotta, mit mondott a taxisofőr? Tudja, miért akarták a társai mindenáron visszaküldeni a bázisra?

– Nem tudom.

– Tegnap erről miért nem tett említést?

– Nem jutott eszembe.

Ez is hazudik. Egyedül ő nem ivott, csak az ő tanúvallomásában nem voltak ellentmondások. Gondosan elhallgatta, hogy a másik kettő meg akart szabadulni tőle.

– Van-e még valami részlet, amit elmulasztott közölni az esküdtekkel?

– Nem hiszem.

– Tegnap úgy nyilatkozott, hogy amikor azt remélték, megtalálják Bessyt, különváltak, és egymástól bizonyos távolságra, párhuzamosan haladtak. Ön hol ment?

– Az út mentén.

– Nem látott autókat elhaladni?

– Nem, uram.

– Ki volt önhöz közelebb?

– Van Fleet tizedes.

– Vagyis O'Neil őrmester nagyjából a sínek mentén haladt?

– Szerintem a töltés túloldalán.

– Köszönöm!

A következő tanú egy magas, jókötésű útfelügyelőségi tiszt volt, remekül állt neki az egyenruha. Az ügyész idéztette be, és ő is hallgatta ki.

– Mondja el, mit csinált július 28-án hajnali három és négy óra közt!

– Háromkor álltam szolgálatba Nogalesben, kis sebességgel haladtam Tucson felé. Nem sokkal Tumacacori falu előtt találkoztam egy nogalesi cég tulajdonában álló, X-3233 rendszámú teherautóval, üresen jött vissza Kaliforniából. Néhány percre félreálltam egy mellékútra, és az előírásnak megfelelően onnan figyeltem az utat.

– Hol volt hajnali négy órakor?

– Akkor értem egy magasságba a tucsoni repülőtérrel.

– Találkozott más autókkal is?

– Nem. Ha éjszaka kocsikkal találkozunk, gondolatban följegyezzük a rendszámát. Van ugyanis egy listánk a lopott kocsikról, és a rendszámokat össze kell vetnünk. Ezt gondolatban automatikusan elvégezzük.

– Látott-e gyalogosokat az út szélén?

– Nem. Ha ilyenkor hajnalban gyalogost látok, mindig lelassítok, és megkérdem, nincs-e valamire szüksége.

– Látott vagy hallott-e vonatot elhaladni?

– Nem, uram.

– Köszönöm.

Ward tehát nem mondott igazat, a Chevroletje ekkor nem állhatott az út szélén, benne a két alvó emberrel.

– Van Fleet tizedes!

Az ügyész mintha most ébredt volna fel, hirtelen kézbe vette az irányítást. O'Rourke odahajolt hozzá, és halkan mondott neki valamit.

Maigret tévedett volna? Lehet, hogy mégis alapos vizsgálatot folytatnak, csak éppen betartanak bizonyos formaságokat?

– Fenntartja azt az állítását, hogy amikor a bajtársa kocsija először állt meg, Ward és Bessy együtt mentek távolabb a kocsitól?

– Igen, uram.

Pinky most még kényelmetlenebbül érezte magát, mint előző nap. De igyekezett tartani magát az eskühöz, és mielőtt válaszolt volna, mindig hosszan gondolkodott.

– Mi történt aztán?

– Megfordultunk az autóval, és akkor Bessy azt mondta, hogy négyszemközt akar Warddal beszélni.

– Ezek szerint másodszor is megálltak. Nézze meg a táblát. A második megállás nagyjából azon a helyen történt, amelyik meg van jelölve kereszttel?

– Nagyjából. Azt hiszem.

– Ön tehát nem szállt ki a kocsiból, a társai sem, csak Ward és Bessy?

– Így igaz.

És Ward egyedül jött vissza. Körülbelül mennyi idő múlva?

– Úgy tíz perc múlva.

– És ekkor mondta azt: *A pokolba ezzel a lánnyal! Ez jó lecke lesz neki!*

– Igen, uram.

– Később miért akarták O'Neillal lerázni Wo Lee-t?

– Nem akartuk lerázni.

– Nem beszéltek arról, hogy vissza kellene küldeni taxival a városba?

– Ő nem ivott.

– Nem értem. Fogalmazza meg, mire gondol. Azért akarták, hogy visszamenjen a bázisra, mert nem ivott?

– Nem iszik, nem dohányzik. Még fiatal.

– Mondja tovább.

– Nem akartuk bajba sodorni.

– Mit ért ezen? Ezek szerint ekkor már tudták, hogy bajba fognak kerülni?

– Nem tudom.

– Amikor Bessyt keresték, szólongatták? Kiabálták a nevét?

– Nem hiszem.

– Mert úgy gondolták, olyan állapotban van, hogy úgysem hallja?

A flamand elvörösödött, és ezúttal nem válaszolt, csak dermedten bámult maga elé.

– Közben végig látta O'Neilt?

– Ő a töltés mentén haladt.

– Azt kérdem, hogy végig látta-e.

– Néha nem.

– Többször is szem elől tévesztette?

– Igen, és elég sokáig. Aszerint, hogyan hullámzott a terep.

– Hallotta volna?

– Ha kiabált volna, akkor igen.

– De a lépteit nem hallotta? Nem tudhatta, hogy megáll-e valahol? Ön is odament néha a töltéshez?

– Azt hiszem. Nem feltétlenül egyenesen mentünk. Kerülgetni kellett bokrokat, kaktuszokat.

– Wo Lee tizedes is odament a töltéshez?

– Nem láttam.

– Melyikük döntött úgy, hogy forduljanak vissza, amikor még mindhárman Nogales felé mentek?

– O'Neil azt mondta, hogy Bessy biztos nem jutott ilyen messzire. Azt mondtuk Wo Lee-nek, hogy az út mentén haladjon.

– És maguk O'Neillal szétváltak?

– Igen, a sivatagban kicsit beljebb.

– Amikor elváltak Wo Lee-től, és kettesben maradtak O'Neillal, nem beszéltek Bessyről?

– Nem, nem beszéltünk semmiről.

– Még részegek voltak?

– Valószínűleg már nem annyira.

– Meg tudná mutatni a táblán, hol stoppolták le az autót?

– Nem tudom pontosan. Arrafelé.

– Köszönöm. O'Neil őrmester!

Maigret kétszer-háromszor úgy érezte, hogy valaki figyeli. Mitchell volt az, leste, hogyan reagál bizonyos válaszokra.

– Nem óhajt változtatni a tegnapi vallomásán?

– Nem, uram.

Ő is nyomorba született? Nem úgy néz ki. Inkább valahol egy közép-amerikai farmon nőhetett föl, puritán, munkás emberek lehettek a szülei. Az iskolában alighanem ő volt a legjobb tanuló.

– Miért próbálta meg lerázni Wo Lee-t?

– Nem próbáltam meg lerázni. Csak úgy gondoltam, hogy fáradt, jobb lenne neki, ha visszamenne a bázisra. Nem túl jó az egészségi állapota.

– Ön kérte meg, hogy az út mentén menjen?

– Nem emlékszem.

– Amikor a vasúti töltés mentén keresték Bessyt, kiabálták-e néha a nevét?

– Nem emlékszem.

– Megállt valahol a szükségét végezni?

– Azt hiszem, igen.

– A sínen?

– Nem tudom, pontosan hol.

– Köszönöm. Vizsgálóbíró úr, talán jobban tennénk, ha most Erna Boltont és Maggie Wallachot hallgatnánk ki, hogy aztán elmehessenek: tegnap reggel óta itt vannak.

Mitchell barátnője nem volt se szép, se csúnya, a lába rövid, az arca széles. Sötét selyemruhát vett fel a nagy alkalomra, a lábán harisnya volt, a nyakában olcsó bizsu. Szemlátomást szeretett volna jó benyomást kelteni, és mindent bevetett, ami csak telt tőle.

Amikor megkérdezték, mi a foglalkozása, suttogóra fogta a hangját:

– Jelenleg nem dolgozom.

Igyekezett nem nézni O'Rourke-ra, aki láthatóan jól ismerte. Lehet, hogy már volt dolguk egymással?

– Megosztotta a lakását Bessy Mitchell-lel?

– Igen, uram.

– Ward őrmester többször is meglátogatta Bessyt. Ön jelen volt?

– Nem mindegyik alkalommal.

– Tanúja volt, hogy veszekednek?

– Igen, uram.

– Min veszekedtek?

Most, hogy az ügyész beszállt a játszmába, a vizsgálóbíró a szék támláját állítgatta vagy a mennyezetet bámulta, közben a ceruzáját szopogatta. A légkondicionálás ellenére is nagyon meleg volt. Ezékiel odament az ablakhoz, és behajtotta a zsalugátert, úgyhogy most már csak vékony csíkokban szűrődött be a napfény. Maigret mögött ott ült a kisgyerekes fekete nő az egész pereputtyával, a főfelügyelő érezte szúrós szagukat.

Mitchell, mint a sas, rezzenéstelenül nézte a tanúk székén ülő barátnőjét.

– Ward szemére vetette Bessynek, hogy udvaroltat magának.

– Kivel?

– Mindenkivel.

– Például Mullins őrmesterrel?

– Nem tudom. Mullins sose járt hozzánk. Július 27-én láttam először, a Penguin Barban.

– 24-én vagy 25-én nem történt a szokásosnál is hevesebb szóváltás köztük?

– De igen, 24-én. Éppen indultam. Hallottam…

– Mondja el pontosan, mit hallott!

– Az őrmester azt kiabálta: *Egyszer még megöllek, és jobb is lesz mindenkinek!*

– Részeg volt?

– Ivott, de nem hiszem, hogy részeg lett volna.

– Ön személyesen nem beszélt Bessyvel július 27-én este?

– De igen. Egyszer félrevontam, és azt mondtam neki: *Vigyázzál ezzel a pasival.*

– Kire célzott?

– Mullinsra. *Bill nagyon dühös* – folytattam. – *Ha tovább csinálod, a végén még összeverekednek…*

– Bessy mit mondott erre?

– Nem mondott semmit. Csinálta tovább.

– Mit csinált tovább?

– Beszélgetett Mullinsszal.

Nem túl enyhe itt a „beszélgetni” szó?

– Ki javasolta, hogy a zenésznél folytassák a mulatozást?

– Hát ő maga, Tony, a zenész. Azt mondta, hogy mehetünk a lakására. Azt hiszem, előzőleg Bessy kérte meg rá.

– Részeg volt a barátnője?

– Nem nagyon. Mint általában.

– Egyéb kérdés?

Maggie Wallach következett; kerek csecsemőképével, az arca síkjában ülő szemével olyan volt, mint egy játék baba. Egészségtelenül fehér volt a bőre, betegnek látszott.

A zenész szeretője? Ezt sem firtatták, ahogy Erna Bolton meg Mitchell esetében sem.

– Hol ismerkedett meg Bessy Mitchell-lel?

– Ugyanabban a *drive-in*ben dolgoztunk, az Ötödik sugárút sarkán.

– Mióta?

– Körülbelül két hónapja.

Maggie nyilván egy nagyvárosi *slum*ból származik, kislány korában alighanem csupasz fenékkel kúszott-mászott a kíméletlen, lármás gyerekseregláb köztt.

– Jelen volt, amikor Bessy először találkozott Ward őrmesterrel?

– Igen, uram. Nem sokkal múlt éjfél, az őrmester kocsival érkezett, és hot dogot rendelt.

– Kivel volt?

– Azt hiszem, Mullins őrmester ült mellette. Sokáig beszélgettek. Bessy odajött hozzám, és megkérdezte, nincs-e kedvem később velük tartani, de én azt feleltem, hogy nem vagyok szabad. Amikor elmentek, kíváncsi volt, milyennek találtam Wardot, aztán elmondta, hogy az őrmester megígérte, hogy visszajön érte egyedül.

– És vissza is jött?

– Igen. Pont zárás előtt. Együtt távoztak.

– Július 27-én éjjel, a zenésznél látta-e, amikor Ward berontott a konyhába, és megütötte Bessyt?

– Nem, uram. Nem ütötte meg. Ott voltam mögötte, amikor bement a konyhába. Bessy ivott, Ward kitépte a kezéből az üveget, kis híján a földhöz is vágta, aztán meggondolta magát, és lecsapta az asztalra.

– Dühös volt?

– Hát nem örült. Nem szerette, ha Bessy iszik.

– Ennek ellenére ő vitte el a Penguinbe.

– Igen, uram.

– Miért vitte oda?

– Biztos azért, mert nem volt más választása.

– Ward őrmester Mullinsszal is veszekedett ekkor? Továbbra is a konyhai jelenetről beszélek.

– Értem. Neki nem mondott semmit. Keményen ránézett, de nem mondott semmit.

A következő! Szemlátomást minél előbb végezni akartak, a vizsgálóbíró most szűkebben mérte a szüneteket.

A zenész, Tony Lacour jellegtelen, vézna, beteges alkatú ember volt, eredendően olyan sírós arccal, hogy az ember mindig várta, mikor zokogja el magát.

– Mit tud a július 27-ei éjszakáról?

– Velük együtt töltöttem az estét a Penguin Barban.

– Nem dolgozik?

– Jelenleg nem. Tíz napja lejárt a szerződésem a Puerto Rico Clubban.

Maigret éppen azon gondolkodott, hogy milyen hangszeren játszhat, de úgy látszik, az ügyész is kíváncsi volt rá, mert megkérdezte tőle. Tangóharmonikázott. Maigret már előre fogadni mert volna a válaszra.

– Amikor a Penguinben Ward összeszólalkozott Mitchell-lel, ön is kiment velük? Tudja, min vesztek össze?

– Annyit tudok, hogy valami pénzről volt szó.

– Nem nehezményezte Mitchell, hogy Wardnak viszonya van a húgával, holott házas ember?

– A jelenlétemben nem, uram. Később, a lakásomon, a konyhai veszekedés után azt mondta Wardnak, hogy Bessy nagyon rákapott az ivásra, ez nem jó így, mert csak tizenhét éves, a bárokban mindig eljátssza, hogy huszonhárom, különben nem is szolgálnák ki.

– Ön ajánlotta a társaságnak, hogy menjenek a lakására?

– Bessy bevallotta nekem, hogy nincs kedve hazamenni, erre a többiek egyből arról kezdtek beszélni, hogy kéne venni még néhány üveg piát.

– Adott-e cigarettát Ward őrmesternek?

– Nem hiszem.

– Látta-e, hogy valaki egy doboz cigarettát dug a zsebébe?

– Nem, uram.

– Tudomása szerint szívott-e valamelyikük marihuánát?

– Nem, uram.

– Hány órakor távozott öntől a társaság?

– Körülbelül fél háromkor.

– Mit csinált Harold Mitchell meg Erna Bolton?

– Ők maradtak.

– Reggelig?

– Nem. Csak még úgy egy-másfél órát.

– Szóba került Ward meg Bessy?

– Csak Bessy. Harold azt magyarázta, hogy nagyon nagy baj, hogy a húga rászokott az ivásra, mert rossz a tüdeje. És még azt is mondta, hogy kislány korában szanatóriumban volt.

– Mitchell meg Erna kocsival távozott?

– Nem, uram. Nincs kocsijuk. Gyalog mentek el.

– Hajnali négy körül?

– Vagy később. Már kezdett világosodni.

Szünet! Maigret megint észrevette, hogy Mitchell nézi, és egy icipicit meg is hatódott a tekintetén.

Amikor először beszéltek egymással, a férfi jéghideg bizalmatlansággal kezelte, kihívóan, inkább dacból, semmint bármit is remélve felelgetett a kérdéseire.

A kihallgatás alatt végig figyelte a felügyelőt, és mintha azt gondolta volna magában: „Ki tudja? Talán mégsem olyan, mint a többi. Külföldi. Próbál rájönni, hogy történt.”

Még most sem viselkedett barátságosan, de már nem volt köztük áthatolhatatlan fal.

– Nem is mondta, hogy a húga tüdőbajos volt – dünnyögte Maigret, ahogy mentek egymás nyomában a kijárat felé.

Harold vállat vont. Lehet, hogy ő is tüdőbajos? Nem, mert akkor nem vették volna fel a seregbe. Erna ott várt rá az oszlopsornál. Nem karolt belé. Egy szót sem szóltak egymáshoz. A lány csak ment utána, szerényen, engedelmesen, és közben tojós tyúk módjára riszálta a lógó fenekét.

O’Rourke felvillanyozva lépkedett az ügyésszel az iroda felé, az öt rabruhás fiatalember pedig várta, hogy a *deputy-sheriff* visszakísérje őket a cellájukba.

A délutáni ülés fönt lesz vagy lent? Maigret nem hallotta a vizsgálóbíró utolsó szavait. A coca-colás gép mellett ott állt egy esküdt nő, szendvicset majszolt; biztos egy parkban fog kötögetni, amíg vége nem lesz a szünetnek.

– Lent – felelte, amikor Maigret megkérdezte tőle.

Harry Cole az autójában várt rá. A hátsó ülésen is ült valaki: ő is fehér inget viselt, és cigarettázott.

– Helló, Julius! Még mindig nincs vége? Üljön ide mellém! Mindjárt bekapunk valamit.

És csak miután becsukódott az ajtó, tette hozzá, mintegy bemutatva útitársát:

– Ernesto Esperanza! Muszáj velünk ebédelnie, mert estig nincs senki, aki Phoenixbe kísérné, a megyei

seriffekre viszont nem szívesen bíznám rá. Éhes vagy, Ernesto?

– Meglehetősen, főnök!

– Hát akkor használd ki az alkalmat. Tíz-tizenöt évig nemigen fogsz még egyszer étteremben étkezni. Nem volt könnyű – tette hozzá Maigret-hez fordulva –, de végül csak elkaptam. Le akart puffantani egy 42-essel. Nyissa ki a kesztyűtartót! Ott van a játékszer.

Az automata revolveren még érződött a lőporszag. Maigret gépies mozdulattal kinyitotta a tölténytárt: két golyó hiányzott belőle.

– Kis híján eltrafált. Nem igaz, Ernesto?

– De igen, főnök.

– Ha nem hajolok le időben, és nem gáncsolom el, akkor nekem annyi. Már hat hónapja próbálom elkapni, és ez idő alatt ő is mindent megpróbált, hogy megszabaduljon tőlem. Jól vagy, Ernesto? Nem fáj már a bordád?

– Nem nagyon…

A *cafétariá*ban üldögélő, borjúbordát meg almás lepényt falatozó vendégek számára ők is olyanok voltak, mint a többi vendég, nem volt rajtuk semmi feltűnő. A mexikói fényképe még nem jelent meg az újságban, csak másnap adták hírül a lapok, hogy lakat alá került az egyik legnagyobb kábítószer-kereskedő.

– Na és mi van a légierő öt kiskatonájával? – törölte meg Harry Cole a száját egy papírszalvétával. – Rájött már, ki volt az a rosszfiú, aki odafektette Bessyt a vasúti sínekre?

Maigret nem sértődött meg. Ma nem volt olyan harapós

kedvében.

HATODIK FEJEZET

Felvonulnak a kollégák

Kifejezetten bensőséges lett a hangulat. Délelőtt, de különösen az ebédszünetet követően, miután egyesek az udvaron, mások a parkban ebédeltek, mindenki örült, hogy viszontláthatja a többieket. Odaköszöngettek egymásnak. Olyanok voltak, mint a törzsvendégek, tudták, kinek hol a helye, és már az öt katona sem tekintette betolakodónak az embert.

A lenti terem meghittebb volt, mert ott az esküdtek a közönség sorai közt ültek, az érdeklődőknek pedig szükség esetén pótszékeket tettek be. A vizsgálóbíró megint a homlokát ráncolva nézte a zajos ventilátort. A papírpoharakkal ellátott jegesvíz-automata ott volt Maigret mellett, úgyhogy apránként mindenki elhaladt előtte.

Amióta megsimogatta a néger nő kisbabáját, az asszony éberen vigyázott a helyére, és nagyokat mosolygott rá.

Ezékiel pedig alig várta, hogy megkezdődjön az ülés, hátha megint elsütheti a magánszámát, ha valakit cigarettázáson vagy szivarozáson ér.

Rettentő zordnak mutatta magát, de valójában olyan volt, mint egy csintalan kiskölyök.

Hirtelen fölkapta a fejét, megremegett a bajusza, és nem törődve vele, hogy megzavarja a bíróság munkáját, hangosan felrikkantott:

– Hé! Maga!

Kacagott az egész terem. Mindenki megfordult, hogy most kit csíptek fülön.

– Oltsa el a cigarettáját!

Ezékiel elégedetten tekingetett körbe. De a legnagyobb sikert akkor aratta, amikor az előző nap az ügyészt érte tetten: a szünet után az ügyész úr a terembe érve nem vette észre, hogy még mindig ott lóg a szájában a cigaretta.

– Hé! Ügyész úr…

Maigret nem gondolta volna, hogy még aznap végeznek, és hogy néhány órán belül az esküdtszék képes lesz eldönteni, hogy Bessy halálát baleset okozta-e avagy sem.

Ha úgy döntenek, hogy baleset volt, akkor egyszer s mindenkorra lezárul a vizsgálat. Ha azonban úgy ítélik, hogy Bessy halála egy vagy több személy bűnös üzelmei miatt következett be, akkor a végleges tárgyalásig Mike O'Rourke-nak meg az embereinek bőven lesz még tennivalójuk.

Milyen furcsa… Ebédnél Maigret rájött valamire, és főleg azért örült a felfedezésének, mert ezzel némiképp bosszút állt Harry Cole-on. Az FBI-os tiszt kicsit másképp viselkedett, mint az előző napokban. Nagyon daliásan járkált, mintha egy szép nő lejtene az oldalán, és nyilvánvaló volt, hogy Ernestóra, a kábítószercsempészre olyan fene büszke. Alapjában véve önkéntelenül is csodálta az emberét, ahogyan itt mindenkit csodálnak, aki sikeres, akár milliomos, akár filmsztár, akár hírhedt gyilkos az illető.

A mexikói egy húszezer dolláros drogügyletet akart nyélbe ütni, és már korábban is voltak efféle útjai: a határon túl, a hegyek közt, ahová csak repülőgéppel lehetett eljutni, saját marihuánaültetvényei voltak.

Voltaképpen azért nem fordítanak több figyelmet az öt repülős katonára, mert még ha valamelyikük meg is ölte Bessyt, nem holmi nagyszabású bűntényt követett el.

Ha ellenáll a rendőrségnek, ha géppisztollyal lövöldöz rájuk, és egész hadsereget kell mozgósítani ellene, hogy végül csak különböző gázok bevetésével sikerüljön lefegyverezniük, ha tíz bankot rabolt volna ki és több ranchtulajdonost mészárolt volna le családostul, akkor most a folyosókon tolongana a tömeg, az utcáig érne a sor.

Talán nem ez a magyarázat? Csinálhatsz bármit, csak legyél sikeres.

Mitchellt, a keményfiút nyilván respektálják azokban a körökben, ahol mozog, a kölyökképű, hullámos hajú Van Fleetet viszont semmire se tartják. Azért is hívják Pinkynek. Rózsaszínűnek! Franciaországban Piroskának vagy Kisgöndörnek becéznék.

Most egy *deputy-sheriff* ült a tanúk székére, Phil Atwater: ő ért oda először a helyszínre, őt találta ott a Southern Pacific felügyelője, amikor kiszállt a kocsiból.

Az ingére nem volt kitűzve a jelvény. Középkorú, jelentéktelen figura volt, amolyan savanyú képű, gyomorbajos fajta, akinél valaki mindig beteg a családban.

– A seriff irodájában voltam, amikor nem sokkal öt előtt telefonon riasztottak. Kocsiba ültem, és öt óra hétkor értem oda a baleset színhelyére.

A „baleset” szóra Maigret-nek megrándult az arca, és a folytatás igazolta a félelmeit. Atwater az a fajta volt, aki bár rendőr, irtózik a mindennapos dolgoktól.

– A mentő nagyjából velem egy időben ért oda. Rajtunk kívül csak a vonaton lévők álltak az út szélén, meg egy kocsi, amelyik néhány perccel korábban érkezett. Az egyik emberemet otthagytam őrködni, nehogy a kíváncsiskodók

odamenjenek a töltéshez. Azonnal rögzítettem egy olyan autó nyomait, amelyik korábban ugyanott parkolt. A nyomokat krétával körberajzoltam, a homokos padkán pedig fadarabokat szurkáltam le a földbe.

Tipikus, lelkiismeretes hivatalnok, minden szavával, minden taglejtésével azt sugallja, hogy az ő munkájában úgyse találhat senki hibát.

– A holttesttel nem foglalkozott?

– Bocsánat! Természetesen azzal is foglalkoztam. Több darabját én szedtem össze, többek közt egy egész kart is.

Ezt leereszkedően mondta, mintha valami közönséges rutinmunkáról volna szó. Aztán kutakodott a zsebében, és elővett egy papírdarabot.

– Itt van néhány hajszál. Még nem volt idő analizáltatni, de első ránézésre Bessy hajának látszik.

– Hol találta?

– Körülbelül ott, ahol az ütközés történt. A vonat a holttestet még mintegy huszonöt méteren át vonszolta, illetve görgette.

– Lábnyomokat is rögzített?

– Igen, uram. Azokat is fadarabkákkal jelöltem meg.

– Mondja el, milyen nyomokat talált!

– Női lábnyomokat. Összehasonlítottam őket Bessy cipőjével. Egyezik.

– Férfilábnyomokat nem talált Bessy nyomai mellett?

– Nem, uram. Mindenesetre az autóút és a sínek között nem.

– Pedig amikor egy kicsit később a Southern Pacific felügyelőjével, Hansen úrral járták végig a helyszínt, Hansen úr – tanúvallomásában ezt állította – férfilábnyomokat is látott.

– Alkalmasint az enyémeket.

Nem szerette az ellentmondást, és szemlátomást nem rajongott a Southern Pacific felügyelőjéért.

– Legyen szíves, mutassa meg a táblán, hogy körülbelül merre haladtak a nyomok!

Megnézte a korábbi rajzot, aztán fogta a rongyot, és letörölte az egészet. Újrarajzolta a vasutat, az autóutat, keresztet tett oda, ahol a holttest feküdt, meg oda is, ahol az ütközés történt.

Az égtájakat azonban eltévesztette, felcserélte északot meg délt. Girbegurba rajza nem egyezett Hansenével. Szerinte Bessy sokkal kevesebb kitérőt tett, és csak egyszer állt meg, hogy aztán más irányba menjen tovább.

Atwater rajza

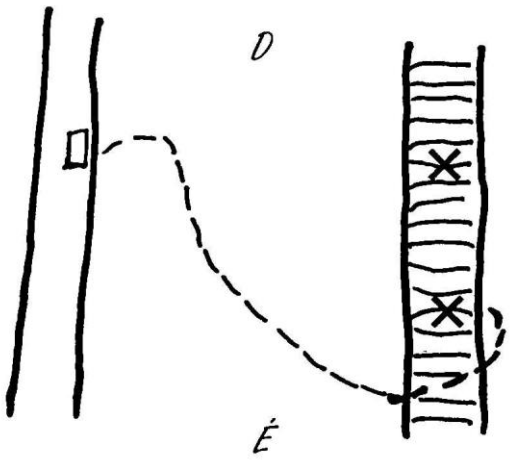

Vajon mit gondoltak erről az esküdtek? Feszült figyelemmel hallgatták, érezhetően szerettek volna tisztán látni, hogy lelkiismeretesen végezhessék a feladatukat.

– Semmi mást nem talált ezen az oldalon, úgy értem, attól a helytől északra, ahol Bessy meghalt? Keresett nyomokat délnek, vagyis Nogales felé is?

Atwater szótlanul nézegette a rajzát, de mivel felcserélte északot meg délt, csak nagy sokára értette meg, mit kérdeznek tőle.

– Nem, uram – jelentette ki végül. – Nem gondoltam, hogy Nogales felé is keresgélnem kellene.

Elbocsátották. Valami dolga lehetett az irodában, mert azonnal távozott, méltóságteljesen, magabiztosan vonult ki a teremből.

– Gerald Conley.

A másik *deputy-sheriff,* akinek olyan sok töltény meg az a szép, faragott markolatú revolver volt az övén. Gömbölyded ember, pirospozsgás arccal. Szemlátomást nagy népszerűségnek örvendett Tucsonban, és élvezte is a népszerűségét.

– Hány órakor ért a helyszínre?

– Otthon voltam, csak öt óra tízkor értesítettek. Nem sokkal fél hat után értem oda, annyi időm se volt, hogy egy kávét megigyak.

– Kit talált ott?

– Phil Atwatert a vasúttársaság felügyelőjével. Egy másik *deputy-sheriff* látta el a rendfenntartási szolgálatot, mert már több autó is állt az úton. Láttam a fadarabokkal megjelölt nyomvonalat, végigmentem rajta.

– Néhány helyen a női nyomokat lefedték a férfinyomok?

– Igen, uram.

– Az úttól körülbelül milyen távolságra?

– Úgy tizenöt méterre. Azon a helyen a nyomok egyértelműen arra utalnak, hogy a két személy elég sokáig állt ott, mintha vitatkoztak volna valamin.

– Aztán szétváltak a nyomok?

– Nekem az a benyomásom, hogy a nő egyedül ment tovább. Cikcakkban haladt. A valamivel távolabb található férfinyomok nem azonosak az elsőkkel, valaki mástól származnak.

Maigret megint szenvedett. Megint kedve lett volna felállni, közbeszólni, pontosabb kérdéseket föltenni.

Az természetes, hogy az öt repülős katona ellentmond egymásnak. Olyanok, mint az iskolás fiúk, akik belekeveredtek valami csúnya ügybe, és külön-külön akarnak kimászni a csávából. Ráadásul aznap este fél nyolc óta egyfolytában ittak, és a kínai kivételével mind részegek voltak.

No de a rendőrség?

A *deputy-sheriff*ek úgy viselkednek, mintha egymással volna elszámolnivalójuk, O'Rourke pedig még csak fönn sem akad ezen. Ott ül az ügyész mellett, időnként odahajol hozzá, hozzáfűz valamit a vallomásokhoz, és vigyorog, mint a fakutya.

– Mit csinált ezután?

– Elindultam délnek.

Szemlátomást elégedett volt, hogy ezzel odavághat a nemrég távozott kollégának.

– Valaki kiürítette a húgyhólyagját a sínek mellett.

Maigret-nek kedve lett volna megkérdezni: „Férfi vagy nő?"

Mert bármilyen triviálisnak tűnhet is, egy álló férfi egészen másfajta nyomot hagy vizelés közben, mint egy guggoló nő, különösen homokos földön.

Pedig itt van a kutya elásva, és mintha senki sem venné észre. És azt sem kérdezte senki az orvostól, hogy Bessy közösült-e aznap este. Senki sem vizsgálta meg az

öt fiú alsóneműjét, mindössze annyit kérdeztek, milyen színű ing volt rajtuk…

A kocsitól induló nyomok alapján először Ward lett a leggyanúsabb, de csak akkor, ha legalább egy helyen fedik egymást a nyomok. És csak akkor, ha – mint a Southern Pacific nyomozója állítja – a nyomok a töltésig vezetnek.

Atwater vallomása nagyjából kizárta Ward bűnösségét – hacsak nem a másodszori visszatérés során történt a bűntény.

A nagy revolveres seriff, Conley vallomásával megint borult minden. Ward eszerint csak tizenöt métert tett meg együtt Bessyvel. De akkor miért állítja az őrmester, hogy egyáltalán nem ment utána?

– A kavicsos töltésen nem lehet nyomokat azonosítani – folytatta Conley –, és a közvetlen közelében sem, mert ott keményebb a föld, mint a sivatagban. Ha azonban délnek megyünk, egy kicsit jobb felé…

– Vagyis az út felé?

– Igen, uram. Szóval jobb kéz felé más nyomokat találtam.

– Ezek honnan eredtek?

– Az úttól. De kicsit délebbről indultak.

– Átlósan?

– Nem, úgyszólván merőlegesen.

– Férfinyomok?

– Igen, uram. Végigjelöltem mindet. A hosszúságuk alapján úgy vélem, hogy középtermetű férfiről van szó.

– Hová jutott ezen a nyomon?

– Körülbelül ötven méterre attól a helytől, ahol először állt meg az autó.

Most már semmi sem cáfolta, hogy Ward igazat mondott: Bessy Mullinsszal indult el, és aztán nem jött vissza.

Alighanem az ügyész is ugyanezt gondolhatta végig, mert azt kérdezte:

– Női lábnyomokat nem talált ezen az oldalon?

– Nem, uram.

Akkor már ez sem áll.

– A nyomok tehát elvesznek, amint a vasúti pályára érnek?

– Igen, uram. A két ember nyilván a töltésen ment tovább, ahol, mint már mondtam, nem látszanak a nyomok.

Szünet.

O'Rourke kétszer is elhaladt Maigret mellett a folyosón, és mindkétszer furcsán mosolyogva nézett rá. Alighanem akadt valami ital az irodában, mert valahányszor kijött onnan a szünet végén, mindig szeszszagú volt a lehelete.

Lehet, hogy Cole elmondta neki, ki ez a testes férfi, aki olyan lelkesen követi az eseményeket? Most pedig kaján örömmel nézi, hogy a kolléga egy kukkot sem ért az egészből?

A falábú esküdt tüzet kért a felügyelőtől.

– Bonyolult, ugye? – dünnyögte Maigret.

Helytelen szót használt, azért nem értette a másik? Vagy a falábú szó szerint értelmezte az esküjét, hogy az ítélethozásig senkivel sem szabad beszélgetnie az ügyről? Mindenesetre csak mosolygott, aztán odaállt a gyep szélére, és csak nézte, hogyan forognak a locsolók.

Maigret már bánta, hogy nem jegyzetelt. Nem is a rendőrök, inkább a katonák ellentmondásai érdekelték:

egyre kuszább lett az ügy, és az öt katona szemlátomást egyre jobban elhidegült egymástól.

– Hans Schmider!

Az ember eleinte nem tudhatta, miért idéztek be egy-egy tanút, Maigret azt játszotta magában, hogy megpróbálta kitalálni a foglalkozásukat. Nevezett Schmider kövér volt, pontosabban szólva nagy sörhasa volt, mely óriás hólyagként dagasztotta ki az ingét a túl szorosra húzott derékszíj fölött. Testhez álló nadrágja a köldökéig sem ért, ezért a lába kicsinek, a felsőteste pedig aránytalanul nagynak tűnt.

Se túl hosszú, se túl rövid haja szanaszét állt. Inge kétes tisztaságú volt, karját, mellét fekete szőrzet borította.

– Ön a seriff irodájában dolgozik.

– Igen, uram.

Erőteljes hangon beszélt, fesztelenül, csaknem bizalmasan viselkedett, s ez arra vallott, hogy számos effajta ülésen részt vett már.

– Hány órakor szerzett tudomást az eseményről?

– Hat óra körül. Aludtam.

– Azonnal kiment a helyszínre?

– Előtte még beugrottam az irodába a felszerelésemért.

Annyira otthon érezte magát, hogy miközben kényelmesen hátradőlt a széken és kidüllesztette a hasát, gépiesen a zsebébe nyúlt cigarettáért: Ezékiel az utolsó pillanatban akadályozta meg, hogy rágyújtson.

– Mondja el, mit látott!

Schmider fölállt, odament a táblához, egy darabig zsebre tett kézzel, fejcsóválva nézegette rajta a rajzot, majd letörölte az egészet. Amikor lehajolt a földön heverő krétáért, úgy megfeszült a nadrágja, hogy mindenki azt találgatta, mikor reped szét.

Először felírta, hogy észak, dél, kelet, nyugat, aztán felrajzolta a sínpárt, a kocsiutat, majd a kettő között kacskaringós, pontozott vonalakat húzott.

Végül a kocsiút szélére két téglalapot rajzolt.

Schmider rajza

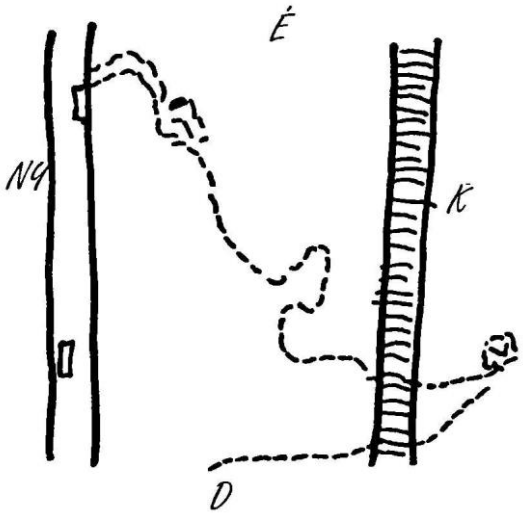

– Itt, *A* pontban kocsinyomokat találtam. Nevezzük ezt az autót egyes számúnak.

Lejött az emelvényről, felemelt az asztalról egy terjedelmes csomagot, és kivett belőle egy gipszmintát.

– Ez itt a bal első kerék lenyomata, meglehetősen használt Dunlop gumi.

Külön felszólítás nélkül, mint valami süteményt, odadugta a gipszmintát az esküdtek orra elé. Ugyanezt végigcsinálta a három másik mintával is.

– Összevetette ezeket a nyomokat Ward kocsijának nyomaival?

– Igen, uram. Megegyeznek. E tekintetben nincs semmi kétség. Nézzük mármost a kettes számú kocsi guminyomait. Ezek a gumik csaknem újak, ilyet csak részletre lehet vásárolni. Végigjártuk azokat a boltokat, ahol ilyen márkájú gumikat árusítanak, de tudomásom szerint még nem jutottunk eredményre.

A seriff brigádjában Schmider volt a technikus, a laboratóriumi szakember, és ettől volt olyan nyugodtan magabiztos; az, hogy esetleg valahol ellentmondás lehet, meg se fordult a fejében.

– Más nyomokat is talált az úton?

– Mire odaértem, a mentőn meg a rendőrségen kívül is sok kocsi állt már ott. Csak azokról vettem mintát, amelyeket megmutattak nekem, és amelyek tiszták voltak.

– Ki mutatta meg önnek a nyomokat?

Schmider az ügyész asztala felé fordult, és O'Rourke-ra mutatott.

– Vannak egyéb mintái is?

Odament a kartondobozhoz, mely olyan volt, mint a Danaidák hordója: mindenki türelmetlenül várta, mit szed ki még belőle, mindenki úgy érezte, hogy ebből a dobozból bukkan elő majd az igazság.

Amikor Schmider egy cipőtalpnyomot emelt fel, mind az öt katona a saját lábára meredt.

– Ezt a mintát körülbelül tizenöt méterre az úttól vettem. Férfilábnyom. A cipő elég használt, gumisarkú. Ez itt pedig egy női cipő talpa, közvetlenül a másik mellett vettem a mintát. Pontosan megegyezik Bessy Mitchell cipőjével, mint hamarosan meggyőződhetnek róla.

A másik kezével felmutatott egy egyszerű, közönséges, pirosas színű, meglehetősen elnyűtt tornacipőt. A két tárgyi bizonyítékot odatolta az esküdtek szeme elé. Nem

sok hiányzott hozzá, hogy a közönség sorai közt is végighordozza.

– Folytatott-e vizsgálatot a férfi cipőjével kapcsolatban?

– Igen, uram. Összevetettem a nyomot azoknak a seriffeknek a cipőjével, akik a helyszínen jártak.

– És egyikükével sem egyezik?

– Nem, uram. Ward őrmester pedig, mint meggyőződtem róla, magas sarkú cowboycsizmát viselt. Van Fleetnek, O'Neilnak meg Wo Lee-nek kisebb a lába.

Mindenki lélegzet-visszafojtva várt. Schmider tisztában volt ezzel, és kiélvezte a helyzetet.

– Méretre csaknem azonos Mullins cipőjével, de az a cipő, amit mutatott nekem, nem gumisarkú.

Az öt katona közül valamelyik nagyot sóhajtott megkönnyebbülésében, de Maigret nem tudhatta, melyikük volt az.

Schmider szép sorban lerakta az asztalra a gipszmintákat, megint belenyúlt a kartondobozba, és ezúttal egy fehér bőr kézitáskát vett elő.

– Ezt a táskát találtuk a sínektől néhány lépésnyire, a homokba fúródva.

– Azonosította valaki a táskát?

– Nem, uram.

– Mitchell őrmester!

Mitchell előlépett. Odaadták neki a táskát. Kinyitotta, kivett belőle egy piros selyem erszényfélét, volt benne némi aprópénz.

– A húgáé ez a táska?

– Nem vagyok benne biztos, de az erszényt ismerem, Ernától kapta.

– Az övé – szólt közbe a közönség soraiból Erna Bolton. – Egy hónapja együtt vettük egy kiárusításon.

Itt-ott felnevettek. Ahogy haladt előre a vizsgálat, az emberek egyre otthonosabban érezték magukat, nem sok hiányzott hozzá, hogy átkurjongassanak egymásnak, mint a cirkuszban.

– Itt van egy zsebkendő, két kulcs, egy rúzs, púder.

– Papírpénz nincs benne?

– Nincs.

Erna megint közbeszólt, bár nem is kérdezték:

– Emlékszem, hogy otthon felejtette a pénztárcáját.

Semmi papír. Semmi igazolvány. Maigret-nek eszébe jutott egy kérdés, amin már korábban is eltöprengett.

Találtak a töltésen egy meglehetősen rossz állapotban lévő női holttestet. És néhány óra múlva, mielőtt még az újságok szétkürtölték volna a hírt, a seriff emberei értesítették Mitchellt, hogy meghalt a húga.

Ki azonosította? És hogyan?

Mogorván odasandított O'Rourke-ra. Most először vett részt úgy egy nyomozásban, hogy csak néző volt, és nem láthatott bele a lapokba, ezért nagyon idegesítette, hogy egy csomó dolgot eltitkolnak előle.

Igaz, ő maga is így szokta csinálni Párizsban. Nemegyszer még a vizsgálóbíró elől is eltitkolta, amit tudott, hogy szabadabban mozoghasson, és elejét vegye bizonyos meggondolatlan lépéseknek.

O'Rourke kihasználja-e vajon a helyzeti előnyét? Ki akarja-e deríteni egyáltalán az igazságot, és ha kideríti, akkor el is mondja?

Maigret olykor kételkedett ebben, máskor viszont úgy gondolta, hogy a kollégája érti a dolgát, és majd a kellő időben hozakodik elő a farbával.

Volt még egy utolsó tárgyi bizonyíték a dobozban, Schmider végre azt is elővette: egy újabb gipszminta, amely megint csak egy lábnyomról készült.

– A mintát azon a helyen vettük, ahol Bessy meghalt.

Más szóval arról a nyomvonalról, amit egyedül Conley említett.

– Kilences, vagyis átlagos, majdhogynem kis méret. Wo Lee tizedes cipője nyolcas. O'Neil őrmesteré és Van Fleet tizedesé kilences, illetve kilenc és negyedes. A bemutatott cipők nem egyformán voltak kopottak.

Maigret megint majdnem felugrott, hogy szót kérjen: teljesen elfeledkezett róla, hogy nem otthon van.

Az ajtó fölött a falióra fél ötöt mutatott. Az előző napokon öt óra körül zárták le az ülést. Ezúttal sok érdeklődő állt az ajtóban.

Kétszer is odahoztak bizonyos papírokat a vizsgálóbírónak, aki gépiesen aláírogatta őket, s közben, mintha mi sem történt volna, folytatta a kihallgatást.

– Nincs kérdésük, esküdt urak?

A négernek volt:

– A tanú megvizsgálta-e a taxi nyomait?

– Azokra nem hívták föl a figyelmemet.

– És semmit sem tud a tanú a harmadik kocsiról, amelyik a három katonát visszavitte a bázisra?

– Amikor a helyszínre értem, már több autó is állt ott, és miközben dolgoztam, még egy csomó érkezett.

A vizsgálóbíró fölnézett a faliórára.

– Uraim, most már csak a *chief deputy-sheriff*et kell kihallgatnunk, hogy aztán visszavonulhassanak tárgyalni. Azon gondolkodom, nem volna-e jobb azonnal végezni.

O'Rourke föltette a kezét.

– Megengedi, hogy szóljak egy-két szót? Az én vallomásom nem feltétlenül lesz hosszú, de lehet, hogy ha megvárjuk a holnap reggelt, akad majd egy újabb tanú is, akit érdekes lesz meghallgatni.

Maigret megkönnyebbülten felsóhajtott. Akkorát sóhajtott, hogy két szomszédja is odafordult felé. Nagyon nem szerette volna, ha ilyen ellentmondásos információk birtokában kell döntést hozniuk az esküdteknek.

Különösen azért érezte valószínűtlennek, hogy még ma végezzenek, mert alig esett még szó arról a kocsiról, amelyikre épp az imént célzott a néger esküdt: amelyik visszahozta a három katonát, és amelyet a jelek szerint még nem találtak meg.

Azon az autón volnának a részletre vásárolt gumik? Az ügyész miért kérdezte meg kétszer is a tanúktól, hogy jó állapotban volt-e a karosszéria, nem vettek-e észre rajta balesetnyomokat?

A vizsgálóbíró kérdően az esküdtekre nézett, azok pedig, a nő kivételével, mind buzgón bólogattak.

Így hát még egy napig esküdtek maradhatnak, nem vedlenek vissza egyszerű állampolgárokká. És hogy minden titkos vágyuk teljesüljön, odaguggolt eléjük egy fotós, és már villant is a vaku.

– Holnap, a másik teremben, fél tízkor.

Alighanem Maigret is szerepelni fog a fotón, mert csak két ember ült közte meg az esküdtek közt.

Már vagy egy órája kedve lett volna papírt, ceruzát elővenni. Ritkán érzett ilyesmit, de most szeretett volna mindent tisztázni, és úgy gondolta, meglehetősen gyorsan ki tudná szűrni a legtöbb hipotézist.

– Nem hallgatták ki a vonaton lévő többi embert – szólalt meg valaki mellette.

Mitchell volt az, igen rosszkedvűnek látszott.

– A mozdonyvezető a bal oldalon állt, ő csak a bal oldalt látta, ahol a húgom lába volt. A fűtő viszont jobboldalt állt, ő látta a felsőtestét is. Megint kértem, hogy idézzék be.

– És mit mondtak?

– Hogy ha majd szükségesnek látják, beidézik.

– Hogyan azonosították a húgát?

Mitchell elhűlten nézett rá. Maigret látta, hogy ezzel a kérdéssel minden tekintélyét elvesztette előtte: Mitchell csak vállat vont, aztán elvegyült a tömegben.

A felügyelő bosszúsan megvakarta a fejét. Hát persze! Egy ilyen Bessy Mitchell-félének bizonyára volt már dolga a rendőrséggel. Csak pár tucat effajta nőszemély futkározhat a városban, vagy tán még annyi sem, a rendőrség nyilván szemmel tartja őket.

Hirtelen eszébe jutottak a bárokban üldögélő férfiak, ahogy egész este bambán bámulják az erotikus falinaptárakat. Eszébe jutottak a sötétben parkoló autók, melyekben többnyire párocskák ültek, láthatóan igen felajzott állapotban.

Harry Cole nem beszélt meg vele találkozót, de Maigret biztos volt benne, hogy előbb-utóbb úgyis összefutnak. Cole ezzel akar imponálni neki. Mintha azt mondaná: „Felőlem szabadon járhat-kelhet, de látja, úgyis tudom, hol van.”

Maigret már csak dacból sem ment vissza a szállóba, hanem betért egy bárba. De még le sem ült, máris azt hallotta:

– Helló, Julius!

Ott ült Cole, és vele volt O’Rourke is. Sörözgettek.

– Ismerik egymást? Még nem? Maigret főfelügyelő, híres rendőr a hazájában. Mike O'Rourke, Arizona legagyafúrtabb *deputy-sheriff*je.

Miért érzi mindig úgy, hogy ezek itt gúnyolódnak vele?

– Egy pohár sör, Julius? Mike azt mondja, hogy maga feszült figyelemmel kísérte a tárgyalást, és alighanem kialakította a véleményét. Meghívtam őt, hogy vacsorázzon velünk. Gondolom, nincs ellenére.

– Nagyon örülök.

Nem volt igaz. Jobb szerette volna, ha csak másnap találkozik O'Rourke-kal, amikor már mindent tisztázott magában. Már csak azért is ostobán érezte magát, mert a másik kettő szemlátomást remek hangulatban volt, feltehetőleg tudtak valamit, amit ő nem.

– Biztos vagyok benne – törölte meg a száját O'Rourke –, hogy a mi vizsgálati módszereinket Maigret főfelügyelő úr kezdetlegesnek és naivnak tartja.

– No és a Penguin Bar felszolgálónője értékes információkkal szolgált? – lendült Maigret ellentámadásba.

– Ugye, milyen csinos lány? Ír vér csörgedezik az ereiben, akárcsak nekem, és, tudja, az írek mindig szót értenek egymással.

– Ő szolgált fel a Penguinben 27-én este?

– Szabadnapos volt. De jól ismeri Bessyt, Erna Boltont meg nagyrészt a fiúkat is.

– Mullinst is?

– Őt talán nem. Róla nem mondott semmit.

– És Wo Lee-t?

– Őt se.

Maradt Van Fleet tizedes meg O'Neil őrmester. Ez utóbbi is ír volt, akárcsak a *chief deputy-sheriff.*

– Megtalálták a harmadik kocsit?

– Még nem. De nagyon remélem, hogy holnap reggelig megtaláljuk.

– Van egypár dolog, amit nem értek.

– Én alighanem még több dolgot nem értenék, ha Párizsban néznék végig egy nyomozást.

– Nálunk az igazi nyomozás nem közönség előtt folyik.

O'Rourke csúfondáros pillantást vetett rá.

– Nálunk sem.

– Sejtettem. Mindenesetre az emberei csak annyit mondanak, amennyit jónak látnak.

– Az más tészta. Ne feledje, hogy mindenki eskü alatt vall, márpedig az Egyesült Államokban az eskü nagyon komoly dolog. Biztos feltűnt magának, hogy csak arra a kérdésre válaszolnak, amit feltesznek nekik!

– Nekem főleg azt tűnt fel, hogy bizonyos kérdéseket nem tesznek föl nekik.

Mike O'Rourke nagyot csapott a vállára.

– Oké! Rájött! Vacsora után annyi kérdést tehet föl nekem, amennyit csak akar.

– És válaszol is mindre?

– Valószínűleg. Tekintve hogy nem eskü alatt kell vallanom…

HETEDIK FEJEZET

A főfelügyelő kérdései

Mintha nem is Harry Cole, hanem O'Rourke lett volna a házigazda. Nem étterembe vitte a vendégeit, hanem egy magánklubba a városközpontba.

A klubot nemrég építhették, igen vidám és meglepően modern volt a berendezés. A bárban olyan választék volt, amilyet Maigret még sose látott: miközben az aperitifet itták, negyvenkétfajta whiskymárkát számolt össze, de volt hét-nyolc féle francia konyak meg igazi Pernod is, amilyet 1914 óta már Párizsban sem lehet kapni.

A bárpulttal szemben csillogó-villogó nyerőautomaták sorakoztak, az ismerős gyümölcssorokkal: szilva, cseresznye, barack stb. A főfelügyelő gépies mozdulattal egy ötcentest akart bedobni, és csak ekkor vette észre, hogy bizonyos gépeknél egy ezüstdollár, másoknál ötven cent, némelyiknél pedig huszonöt cent az egység.

– Azt hittem, ezek be vannak tiltva – jegyezte meg. – Éppen az érkezésem napján olvastam a tucsoni újságban, hogy a seriff elkobzott néhány ilyet.

– Nyilvános helyeken.

– És itt?

– Ez itt egy magánklub.

O'Rourke-nak mosolygott a szeme. Láthatóan élvezte, hogy ő avathatja be európai kollégáját.

– Tudja, nálunk sok magánklub van. Úgyszólván minden társadalmi rétegnek megvan a maga klubja. Ez itt még csak nem is a legelegánsabb, legzártkörűbb. Négy-öt van még fölötte. Alatta pedig rengeteg.

Maigret most vette észre a nagy ebédlőhelyiséget, és kezdte érteni, miért van olyan kevés vendéglő a városban.

– Akinek van egy valamirevaló állása, az tartozik is egy klubba, és ahogy lépeget följebb a társadalmi ranglétrán, úgy váltogatja a klubokat.

– Úgyhogy mindenki játszhat nyerőautomatán.

– Nagyjából.

A seriff körülnézett, bedobott egy vadonatúj egydollárost az egyik gépbe, majd hanyag mozdulattal vágta zsebre a négy egydollárost, ami kiesett belőle.

– Lent van egy kockajáték, ami nálunk olyasmi, mint maguknál a rulett. Lehet pókerezni is. Maguknál Franciaországban nincsenek ilyen klubok?

– Akad néhány, de csak bizonyos társadalmi osztályok számára.

– Nálunk még a vasúti dolgozóknak meg a postai alkalmazottaknak is van.

– Akkor megmondaná, hogy minek van annyi bár? – csodálkozott Maigret.

Harry Cole úgy hajtotta fel dupla whiskyjét, mintha valamiféle szertartást végezne.

– Először is, amolyan semleges terepként szolgálnak. Nem mindig vágyik az ember a *saját* társadalmi rétegének a társaságára.

– Egy pillanat! Szakítson félbe, ha tévednék. Nem azt akarja inkább mondani, hogy az embernek nincs mindig kedve úgy viselkedni, ahogy a saját rétegének körében

elvárnák tőle? Itt például, gondolom, nem illik az asztal alatt henteregni.

– Így van. Ahhoz inkább a Penguin Barba vagy máshová kell menni.

– Értem.

– Aztán vannak olyanok, akik semmilyen réteghez, más szóval semmilyen klubhoz sem tartoznak.

– Szegények!

– Nemcsak azok, akiknek nincs pénzük, hanem olyanok is, akik nem vetik alá magukat egy bizonyos társadalmi osztály szokásainak. Vegyük például Tucsont, ez egy átutazóváros: itt külön klubjuk van azoknak a mexikóiaknak, akiknek már a felmenőik is az Egyesült Államokban éltek. Ott nem jó szemmel nézik azt, aki spanyolul beszél! Aki még tud spanyolul, illetve akcentussal beszéli az angolt, az másik klubba jár, mert az újonnan érkezőknek is megvan a maguké. *Have a drink,* főfelügyelő úr!

A környezet, a kiszolgálás olyan volt, mint egy párizsi luxusétteremben, és egy seriff majdnem mindennap itt étkezett.

– No és a bázison szolgáló katonáknak is van klubjuk?

– Több is.

– És ha bizonyos módon akarnak viselkedni, akkor nekik is a bárokba kell menniük?

– Pontosan.

– Julius barátunk kezdi kapiskálni a dolgot – mondta Cole, miközben jóízűen falatozott.

– Sok minden rejtély még számomra.

Volt egy üveg francia bor is az asztalon, O'Rourke rendelte, feltűnés nélkül, figyelmességből. Lám, milyen faragatlannak látszik, pedig sokkal érzékenyebb, mint

gondolná az ember. Minél tovább beszélgettek, Maigret annál rokonszenvesebbnek érezte.

– Nem zavarja, hogy a vizsgálatról kérdezem?

– Ezért vagyok itt.

Úgy látszik, összebeszéltek. Lehet, hogy O'Rourke kérte meg Cole-t, hogy mutassa be a francia kollégának?

– Ha jól értem, a maga tisztsége lényegében ugyanaz, mint az enyém Párizsban. A fölöttese, a seriff nagyjából a Bűnügyi Rendőrség vezetőjének felel meg.

– Azzal a különbséggel, hogy őt választják.

– Az *attorney* az, ami nálunk a köztársaság ügyésze. A *deputy-sheriff*ek pedig, akik a maga beosztottjai, az én felügyelőimnek felelnek meg.

– Igen, nagyjából így van.

– Észrevettem, hogy a legtöbb kérdést maga súgja az ügyésznek. És kétségkívül maga akadályozza meg, hogy más kérdéseket is feltegyenek a tanúknak.

– Pontosan.

– A tanúkat előzőleg kihallgatta?

– A legtöbbet igen.

– És *minden* kérdést föltett nekik?

– Amennyit csak tudtam.

– Milyen családból származik Van Fleet tizedes?

– Pinky? A szülei nagy gazdálkodók közép-nyugaton.

– Miért lett katona?

– Az apja azt akarta, hogy vele dolgozzon a farmon. Nagyon nem volt kedve hozzá, de csinálta, aztán két éve fogta magát, és beállt a seregbe.

– O'Neil?

– Az apja tanító, az anyja tanítónő. Nagyon tiszteletre méltó emberek. Mindenképpen értelmiségit akartak faragni belőle, és nagy patáliát csaptak, ha nem volt

osztályelső. Neki is elege lett a dologból. Van Fleet faluról került városba, O'Neil viszont kisvárosból került vidékre. Egy évig gyapotot szedett délen.

– Mullins?

– Neki már fiatalkorában meggyűlt a baja a rendőrséggel, javítóintézetbe került. A szülei tíz-tizenegy éves korában meghaltak. A nagynénje nevelte, egy elviselhetetlen, akaratos nőszemély.

– Az orvos jelentése teljes volt?

– Nem értem, miről beszél.

– Öt férfi együtt ivott az éjszaka java részében egy nővel. A nőt holtan találták a síneken. A tárgyaláson viszont szóba se került, hogy történt-e valami a nő és valamelyik, netán több férfi közt.

– Az sose kerül szóba.

– A maga irodájában sem?

– Az irodám, az más. Biztosíthatom, hogy a boncolási jegyzőkönyv a lehető legteljesebb volt.

– Mi volt az eredmény?

– Pozitív.

– Kivel?

Eddig olyan volt, mintha Maigret az egész ügyből csak egy festett vásznat látott volna, amilyet a bazári fotósok használnak háttérnek. Azt tették ki közszemlére, a közönség pedig ennyivel is beérte.

Most azonban lassacskán igazi hús-vér szereplők léptek a mesterséges képek helyére.

– Nem a sivatagban történt.

– A zenésznél?

A zenésznél lezajlott jelenet már kezdettől fogva gyanús volt a főfelügyelőnek.

– Az orvos először is kiderítette, hogy Bessy egy férfival közösült az éjszaka folyamán, de szerinte jóval a halála előtt. Mint tudja, ilyen esetben a vérteszthez hasonló tesztet lehet csinálni, néha még az is megállapítható, kivel történt az aktus. Először Wardnak mondtam el, vérvörös lett az arca. Nem félelmében, hanem féltékenységében, dühében. Felugrott, és úgy kiabálta: *Sejtettem!*

– Mullins?

– Igen. Rögtön bevallotta.

– A konyhában?

– Előre eltervezték az egészet. Mullins titokban bevallotta Ernának, hogy veszettül megkívánta Bessyt. Erna valamiért nemigen kedveli Ward őrmestert. Megígérte Mullinsnak: *Talán nemsokára a zenésznél…* És megbeszélték, hogy ő majd őrt áll a konyhánál. Erna szólt be nekik, hogy jön Ward. Bessynek meg volt annyi lélekjelenléte, hogy fölkapja a whiskysüveget, szóval csak a látszat kedvéért vedelt az üvegből.

Maigret most már jobban értette, miért gondolkoztak annyit a tanúk minden kérdés után, miért válogatták meg olyan gondosan minden szavukat.

– Maga szerint ezek a részletek nem volnának érdekesek az esküdtek számára?

– A végeredmény számít csak, nemdebár?

– És ugyanarra az eredményre jutnak majd, mint maga?

– Arra vigyázni fogok.

– Szeméremből került minden olyan kérdést, aminek köze van a szexualitáshoz?

Miközben ezt kérdezte, Maigret-nek eszébe jutottak a bárban sorakozó nyerőgépek, és úgy érezte, már rá is jött a válaszra.

– Gondolom, nem akarnak rossz példát mutatni.

– Nagyjából erről van szó. Franciaországban, ha igaz, amit meséltek nekem, maguk az ellenkezőjét csinálják. Előszeretettel teregetik ki az újságokban a miniszterek meg egyéb fontos személyiségek félrelépéseit. Aztán ha egy kisember is félrelép, akkor bekasztlizzák. Egyéb kérdés, felügyelő úr?

– Ha lett volna időm, összeírtam volna mindet. Erna azt állítja, hogy a barátnője, Bessy Mullinsba volt szerelmes?

– Nem. Ő is úgy gondolja, akárcsak én, hogy Bessy őszintén szerelmes volt Ward őrmesterbe.

– De megkívánta Mullinst?

– Ha ivott, minden férfit megkívánt.

– És gyakran esett meg vele?

– Hetente többször is. Warddal viszont igazi románcot folytattak. Ward, ha nem tudta meglátogatni, mindennap írt neki, és néha fél óráig beszélt vele telefonon.

– Bessy azt remélte, hogy elveszi?

– Igen.

– És ő?

– Azt nehéz megmondani. Biztos vagyok benne, hogy nekem őszintén válaszolgatott. Nagyon derék fiú. Úgy nősült meg, ahogy itt a fiatalok szoktak, néhány nap alatt. A srác összeakad egy lánnyal. Azt hiszi, hogy szerelmes belé, mert hirtelenjében megkívánja, és máris kiváltja a házassági engedélyt.

– Az is feltűnt nekem, hogy nem idézték be a feleségét.

– Ugyan minek? Elég rossz állapotban van. Akad elég baja a két gyerek nevelésével. Jön a harmadik is, ez tartotta vissza Wardot. Szerette volna elvenni Bessyt, de félt, hogy fájdalmat okoz a feleségének.

Maigret nem tévedett, amikor gondolatban iskolás gyerekekhez hasonlította ezeket a meglett legényembereket.

Pedig ezek csak megjátsszák a keményfiút. Azt hiszik, hogy tényleg kemények. Egy Bastille környéki vagy Pigalle téri strici megvetően azt mondaná róluk, hogy ministránsfiúcskák.

– Maga azonosította a holttestet, *chief?*

– Már az embereim azonosították előttem. Bessy előzőleg ötször-hatszor megfordult az irodámban.

– Üzletszerű, tilos kéjelgés miatt?

– Maga mindig túl pontosan fogalmaz, ezért olyan nehéz válaszolni magának. Amikor Bessy például a *drive-in*ben dolgozott, körülbelül harminc dollárt keresett hetente. Az a lakás viszont, amiben Ernával élnek, havi hatvan dollárba kerül.

– Hozzákeresett egy kicsit?

– Nem feltétlenül pénzben fizettek neki. Elvitték enni, inni. Egy koktél ötven centbe kerül! Egy whisky úgyszintén.

– Sok hasonszőrű lány van a városban?

– Különböző szinteken. Van, akit *drive-in*be visznek spagettit enni, és van, akit sült csirkére hívnak meg valami jófajta étterembe.

– Mint például Erna Boltont?

– Mitchell rajta tartja a szemét. Erna csúnyán ráfizetne, ha megcsalná, és meggyőződésem, hogy Mitchell előbb-utóbb elveszi. Nem kisangyalok, de nem is becstelenek.

– Mitchell őrmester megtudta, hogy a húga Mullinsszal szeretkezett a konyhában?

– Erna félrevonta, és elmondta neki!

– És hogy reagált rá?

O'Rourke elnevette magát.

– Nem voltam ott, felügyelő úr. Csak annyit tudok, amennyit hajlandó volt elmondani nekem. Mint hallhatta, ő volt a húga gyámja, és komolyan is vette a szerepét.

– Mégis hagyta, hogy a húga mindenkivel lefeküdjön, aki megtetszik neki?

– Mi mást csinálhatott volna? Nem lehetett reggeltől estig mellette. Bessy kénytelen volt keresni valamit, ahhoz viszont nem volt elég végzettsége, hogy irodában dolgozzon. Mitchell megpróbálta felvetetni eladónőnek egy nagyáruházba, de mindjárt az első nap után elküldték, mert folyton szóba elegyedett a kuncsaftokkal, és hibás számlákat írt. Mitchell számára Ward amolyan szükségmegoldás-féle volt, és lehet, hogy végül tényleg házasság lett volna a dologból. Mullinsnak jobban örült volna, mert az legalább nőtlen volt.

Most Maigret nevette el magát. O'Rourke beszámolója után már egészen másképpen festettek a szereplők.

Kihozták a konyakot, a *chief deputy-sheriff* büszkén töltött a vendégének, mert még évszám is volt az üvegen. O'Rourke hallott valaha róla, hogy ivás előtt egy kicsit levegőztetni kell a konyakot, áhítatosan tartogatta a poharat hatalmas mancsában.

– Egészségére!

Maigret-t nem lepte meg, hogy a kollégája ilyen elnéző az emberekkel, azon sem akadt fönn, hogy Harry Cole egy jó étterembe vitte ebédelni a foglyát.

Az efféle elnézés a Quai des Orfèvres-en sem volt ismeretlen. Párizsban Maigret egy csomó nehézfiút ismert, és ő is sokszor mondott ilyesmiket, ha összefutott velük: „Már megint túl messzire mentél el, fiacskám, muszáj letartóztatnom téged. De neked is jobb lesz a hűvösön, néhány hónapig elgondolkodhatsz."

Annál jobban meglepte viszont az esküdtek meg a közönség viselkedése. Amikor például a tanúk elmondták, hogy hány kört rendeltek az éjszakai ivászaton, a szeme se

rebbent senkinek. Mintha ők is megértették volna, hogy a világban mindenféle emberek vannak, hogy minden társadalom óhatatlanul kitermel valamennyi selejtet.

Fönt ott vannak a nagy gengszterek, ők, ugye, nélkülözhetetlenek, mert különben nem lehetne hozzájutni a törvény által tiltott dolgokhoz.

A gengsztereknek meg gyilkosokra van szükségük, mert különben nem tudnának leszámolni egymással.

Nem mindenki lehet tagja bizonyos társadalmi osztályoknak. Nem mindenki haladhat fölfelé.

Van, aki lecsúszik. Van, aki odalent született. Vannak a gyengék, a megkeseredettek, meg akik dacból lesznek rosszfiúk, mert így hitetik el magukkal, hogy mégiscsak érnek valamit.

És a közönség mintha mindezt nagyon is jól értené.

– Van Fleetnek van szeretője?

– Azt kérdi, hogy többé-kevésbé rendszeresen hál-e egy nővel?

– Ha így jobban tetszik.

– Nem. Az sokkal nehezebb, mint gondolná. A Bessy- meg Erna Bolton-féléken kívül a nők ilyenkor mindig elvetetik magukat. Egyébként ez még Bessynek is majdnem sikerült. És Ernának is össze fog jönni.

– Eszerint Van Fleet csak egy-egy alkalomra számíthatott?

– Igen, egy-egy ritka alkalomra.

– És O'Neil?

– Ő is! Megjegyzem, minden látszat ellenére Ted O'Neil a legfélénkebb köztük. Nem találja a helyét. Valami hiányzik neki! Szigorú nevelést kapott. Még az is lehet, hogy néha hazavágyik, hiányzik neki az az értelmiségi légkör, amelyből, úgy érzi, kizárták.

– A szülei nem leveleznek vele?

– Hallani sem akarnak róla.

– Wo Lee?

– Ha majd maga is egy olyan városban fog lakni, ahol több száz kínai él, rájön, hogy jobb, ha az ember meg se próbálja megérteni őket. Szerintem Wo Lee jó kisfiú, minden vágya az, hogy jól viselkedjen. Büszke az egyenruhájára. Hősi halált fog halni a következő háborúban.

Harry Cole alig-alig szólt közbe, csak nézte őket, ahogy beszélgetnek, és közben meghatározhatatlan mosoly lebegett az ajkán.

– Én azért egy kicsit ismerem a kínaiakat – szólalt most meg.

– És mi a véleménye róluk?

– Semmi! – mondta gúnyosan.

Közben már majdnem mindenki befejezte a vacsorát, a vendégek többsége a bárban ült, élénk beszélgetés, pohárcsörömpölés hallatszott. Egy másik teremben kártyázni lehetett.

– Kérdés?

– Igen. Csak nem tudom, honnan kezdjem. Egyre az jár a fejemben, hogy öt férfi volt meg egy nő. Mullins, mint most megtudtam, nem is állt ellen a kísértésnek. Megkapta, amit akart. Marad a másik három. Maga szerint egy olyan bővérű fickó, mint Van Fleet, vagy egy olyan keménykötésű legény, mint O'Neil, nem kívánta meg szintén Bessyt?

– De igen, nagyon is elképzelhető.

– És maga szerint Bessy nem játszogatott velük ugyanúgy, mint Mullinsszal?

– De, lehet. Alighanem őket is ingerelte, ha erre céloz.

– Ugye, a kínaiak, akárcsak a feketék, különösen kedvelik a fehér nőket?

– Erre maga feleljen, Harry!

– Nem hiszem, hogy különösebben tetszetősnek találnák őket. Szerintem a honfitársaikat vonzóbbnak érzik. Ez inkább hiúsági kérdés.

– Tehát – tért vissza Maigret a vesszőparipájához – ott ült a kocsiban öt férfi meg egy nő. Hátul, ha nem tévedek, a sötétben, szorosan egymás mellett ült O'Neil, Bessy meg Wo Lee. Várjanak! Rossz helyről kezdtem. Azt mondta, hogy Ward féltékeny volt. Ismerte Bessyt, mint a rossz pénzt, tudta, hogyan viselkedik, ha iszik. Ennek ellenére ő rendezte ezt az estét a haverokkal.

– Hát nem érti?

– Érteni vélem, csak éppen azt szeretném tudni, hogy az amerikaiakra is érvényes-e a gondolatmenetem.

– Ward büszke volt rá, hogy házas ember létére, ahogy maga mondaná, szeretője van. El tudja képzelni, micsoda fölényt biztosított ez neki a társaival szemben?

– Játszott a tűzzel?

– Nem a veszélyt kereste, csak fel akart vágni. Megjegyzem, egy idő után nyugtalan lett, és nem akarta engedni, hogy Bessy igyon.

– A jelek szerint csak Mullinsra volt féltékeny.

– Abban nem is nagyon tévedett. Számára Mullins a szépfiú, aki tetszik a nőknek. A többiekkel nem nagyon törődött, azok egy fejjel alacsonyabbak nála, a kínaival pedig végképp nem, mert az még kisfiú.

– De abban egyetérthetünk, hogy ez amolyan exhibicionizmus volt nála?

– Azt hallottam, hogy Párizsban a híres emberek előszeretettel mutogatják mélyen kivágott ruhában a szeretőjüket, feleségüket az Operában meg egyéb helyeken.

– Úgy gondolja, hogy történt valami a kocsiban, és azért döntött úgy Bessy, hogy nem akar menni Nogalesbe?

– Erre volt egy elképzelésem, csak nem tudom, helyes-e. A konyhai jelenet óta Ward ideges volt, rosszkedvű. Hátraültette Bessyt, hogy elválassza Mullinstól. Ezzel egyszersmind önmagától is elválasztotta. Megsértődött rá. Ettől viszont Bessy is megsértődhetett.

– Hátha megijedt valamitől.

– Mert O'Neil vagy a kínai próbálkozott volna valamivel? Hatan ültek a kocsiban. Ne feledje el, főfelügyelő úr, hogy Wo Lee kivételével mind hullarészegek voltak.

– Ezért nem egyezik a vallomásuk?

– Meg azért is, mert mindegyik valamennyire gyanúsítottnak érzi magát. Belejátszik a barátság is. O'Neil meg Van Fleet sülve-főve együtt vannak, ugye észrevette, hogy ők csaknem pontosan ugyanazt vallották. Wo Lee pedig falaz nekik, mert semmiképp se akar besúgó lenni.

– Miért nyilatkozta azt Ward, hogy Bessy nem szállt vissza az első megállásnál?

– Mert fél. Ne feledje, hogy e miatt a história miatt nyakig van a kulimászban. A felesége valószínűleg be fogja adni a válópert.

– Azt állította, hogy Bessy Mullins őrmesterrel vonult el valahová.

– Mi bizonyítja az ellenkezőjét?

– A maga *deputy-sheriff*jei is ellentmondanak egymásnak.

– Mindenki eskü alatt vall, és azt mondja, amit igaznak vél.

– Úgy gondolom, hogy a Southern Pacific felügyelője érti a mesterségét.

– Értékes ember.

– Conley?

– Derék fickó.

– Atwater?

– Címeres ökör.

Arcizma sem rezdült, miközben így értékelte a beosztottjait.

– És Schmider?

– Elsőrangú szakember.

– Valóban reméli, hogy megtalálja azt az autót, amelyik visszavitte a három embert?

– Meglepne, ha holnap reggelre nem lenne ott az irodám előtt, mert ma délután megkaptuk a címét annak a műhelynek, ahol a négy gumit eladták.

– Ezért halasztották holnapra az ülést?

– Meg azért is, mert akkor frissebbek lesznek az esküdtek.

– Maga szerint felfogtak valamit?

– Nagyon figyeltek. Jelenleg alighanem össze vannak egy kicsit zavarodva. Holnap csak néhány bizonyítékot kell eléjük tárnunk – ha lesz.

– És ha nem lesz?

– Akkor a lelkiismeretük szerint fognak ítélni.

– Ezzel a rendszerrel nem marad sok bűnös szabadlábon?

– Az még mindig jobb, mint ha egy ártatlant bebörtönöznek, nem igaz?

– Tegnap miért ment vissza a Penguin Barba?

– Elárulom magának. Bessy ott lakott néhány lépésnyire, szinte minden este beugrott a bárba. Össze akartam írni, kikkel szokott találkozni.

– A pincérnő érdekes adalékokkal szolgált?

– Tőle tudtam meg, hogy Van Fleet meg O'Neil többször is ott járt.

– Warddal együtt?

– Nem.

– És előfordult, hogy Bessyvel együtt mentek el?

– Nem. Bessy nem szerette őket.

– Ez kizárja azt a lehetőséget, hogy Bessy randevút adott nekik? O'Neil beszélhetett volna vele a kocsiban, megkérhette volna, hogy rázza le a többieket.

– Megfordult a fejemben.

– Bessy kijelenti, hogy nem óhajt továbbmenni Nogalesbe, szándékosan összevész Warddal, nem hajlandó visszaszállni a kocsiba, aztán várja a másik kettőt a sivatagban. Azok Tucsonba érve azonnal elválnak a többiektől, nem sejtik, hogy Ward és Mullins is vissza akarnak menni. Megpróbálják lerázni Wo Lee-t, aki nincs benne a buliban, és fognak egy taxit.

– És megölik?

– Én biztosan megvizsgáltattam volna a két férfi fehérneműjét.

– Mi is megvizsgáltuk. Van Fleetnél negatív, ha jól értem, mire gondol. O'Neilnál elkéstünk, mert már beadta az alsóneműjét a mosodába, amikor kértük tőle.

– Maga szerint Bessyt meggyilkolták?

– Tudja, főfelügyelő úr, mi itten sosem hiszünk senkit bűnösnek, amíg nincs rá bizonyítékunk. Minden embert ártatlannak vélelmezünk.

– Mi pedig minden franciát bűnösnek vélelmezünk – felelte Maigret félig komolyan, félig tréfásan. – Ennek ellenére le merném fogadni, hogy maga csukatta le az öt katonát kiskorú személy bűncselekményre való felbujtásáért.

– Itatták vagy nem? Elismerték vagy nem?

– Igen, de…

– Vagyis megszegték a törvényt, nekem meg kapóra jött a dolog, mert leegyszerűsíti a munkámat, ha rács mögött vannak. Nincs elég emberem. Mind az ötöt figyeltetni kellett volna. Azt hiszem, most már majdnem ugyanannyit tud maga is, mint én. De ha még van kérdése, állok rendelkezésére.

– Mitchell rögtön azután jelentette ki, hogy a húgát meggyilkolták, miután értesült a haláláról?

– Ez volt az első reakciója. Ne feledje, hogy tudott a konyhában zajló dolgokról, és azt is tudta, hogy Ward kis híján tetten érte Bessyt Mullinsszal.

– Nem!

– Ezt hogy érti?

– Mitchell egy percig sem gyanúsította Wardot. Mindenesetre jelenleg nem őt gyanúsítja.

– Ezt magának mondta?

– Értésemre adta.

– Akkor maga már többet tud, mint én, talán nem árt elbeszélgetnem Mitchell-lel. Most mindenesetre itt kell hagynom magukat, be kell mennem az irodába. Te a főfelügyelővel maradsz, Harry?

Maigret kisétált az utcára Cole-lal. A kocsi – mint mindig – most is ott parkolt a közelben.

– Hová van kedve elmenni, Julius?

– Lefeküdni.

– Nem gondolja, hogy megihatnánk még egy utolsó pohárkával?

Hát igen: egy olyan klubból jöttek ki, ahol kellemes a hangulat, és a világ minden itala a rendelkezésükre áll. Cole ismer itt mindenkit. Kedvükre beszélgethetnének, iddogálhatnának.

De alighogy kiteszi a lábát, máris kedve lenne valami sötét lebujban támasztani a pultot.

Nem olyan ez egy kicsit, mint amikor a bűn vonzza az embert?

Maigret majdnem faképnél hagyta a kollégáját, mert tényleg nagyon álmos volt. De aztán, mondhatni, gyávaságból, mégiscsak beült a kocsiba, Cole pedig magától értetődő módon hamarosan a Penguinnel szemben parkolt le.

Ezúttal alig lézengett valaki a bárban. Szokás szerint most is félhomály volt, andalító zene szólt. A csillogó zenegép mellett két pár ült: Harold Mitchell Erna Boltonnal meg a zenész Maggie-vel.

Mitchell összevonta a szemöldökét, amikor meglátta a felügyelőt az FBI-os tiszt társaságában, és halkan mondott valamit a többieknek.

– Maga nős? – kérdezte Maigret Cole-tól.

– És három gyerek apja. A család New Englandben van, mert én csak néhány hónapra jöttem ide.

Némi honvágy érződött a hangjában, egy hajtásra kiitta a poharát.

– Hogy tetszett a klub? – kérdezett ezúttal ő.

– Nem gondoltam volna, hogy ennyire elegáns lesz.

– Van még elegánsabb is. A Country Clubban például van golf, több teniszpálya, csodálatos úszómedence. – Intett a csaposnak, hogy töltse újra a poharát. – Jobban

főznek, és olcsóbb is, mint a vendéglőkben. Minden kifogástalan. Csak éppen… Nincs rá jó szó az angolban. Azt hiszem, franciául úgy mondanák, hogy *emmerdant* (dögleszto), ugye?

Furcsa népek! Szigorú szabályokat állítanak föl maguknak. Lelkiismeretesen betartatják ezeket a szabályokat, de csak a nap bizonyos óráiban, a hét bizonyos napjain, illetve az év bizonyos heteiben.

Lehet, hogy időnként mindenki szabadulni akar a hámból?

Cole, aki sokat ivott, és ma csak önmagával szemben volt agresszív, jóval később árulta el a titkot.

– Tudja, Julius, ahhoz, hogy rendben működjön a világ, az embereknek meghatározott módon kell élniük. Kényelmes házaik vannak, háztartási gépeik, luxuskocsijuk, mutatós feleségük, aki szép gyerekeket szül nekik és el is látja őket. Tagjai valamelyik egyházkerületnek, valamelyik klubnak. Pénzt keresnek, és keményen dolgoznak, hogy aztán évről évre még többet keressenek. Nem így megy ez az egész világon?

– De maguknál talán tökéletesebben.

– Mert gazdagabbak vagyunk. Nálunk a szegényeknek is van autójuk. Még a gyapotszedő négerek legtöbbjének is van egy rozzant tragacsa. A selejtet a minimálisra csökkentettük. Nagy nép vagyunk, Julius.

– Meg vagyok győződve róla. – Maigret ezt nem puszta udvariasságból mondta.

– De néha mégsem elég a kényelmes ház, a mosolygós asszony, a szép gyerekek, a kocsi, a klub, az iroda, a bankszámla. Maguknál is szokott ez így lenni?

– Szerintem ez mindenkivel megesik.

– Akkor, Julius, én most adok egy receptet, amit mi itt több millióan ismerünk és használunk. Bemész egy olyan bárba, mint ez, mindegy, melyikbe, mert mind egyforma. A csapos a keresztneveden szólít, vagy valami más néven, ha nem ismer, de ennek semmi jelentősége. Odalök eléd egy poharat, és mindig megtölti, ha kiürül… Aztán egyszer csak hátba vág valaki, akit nem is ismersz, és elmeséli az életét. A legtöbbször fényképet is mutat a feleségéről meg a gyerekeiről, végül pedig bevallja, hogy egy szemét disznó… Jöhet olyan ember is, aki elkámpicsorodik a whiskytől, ferdén néz rád, aztán látszólag minden ok nélkül pofán vág. De nem tesz semmit. Hajnali egykor úgyis kitesznek, mert ez a törvény, és a törvény, az törvény. Próbálsz úgy hazahajtani, hogy ne döntögesd fel az utcai lámpákat, mert akkor könnyen börtönbe kerülhetsz ittas vezetésért. Másnap reggel pedig ott van neked a már ismerős kis kék üveg. Böfögsz néhányat, megint érzed a whiskyt a torkodban. Forró fürdő, jéghideg zuhany, és megint szép kerek a világ, örülsz, hogy rend van a lakásodban, az utcák tiszták, a kocsid nesztelenül suhan, az irodában pedig finom hűs a levegő. És az élet szép, Julius!

Maigret odanézett a sarokba, a zenegépnél ülő két párra, akik őket figyelték.

Szóval Bessynek azért kellett meghalnia, hogy az élet szép legyen!

NYOLCADIK FEJEZET

Közbelép a néger

Ott voltak mind az öten az első emeleti teraszon. A sok mosástól olyan volt a kék rabruhájuk, mint a filézett szardínia, mint az ég, amely minden reggel ugyanolyan tiszta kék.

A sarkokban, az árnyékban még megmaradt valamennyi az éjszakai, hajnali hűvösségből, de ha az ember átlépett a fénysávon, belemart bőrébe a forróság.

Nemsokára, amikor delelőre hág a nap, az öt férfi valamelyikét talán gyilkosságban vagy emberölésben találják vétkesnek.

Gondolnak-e erre? Azok pedig, akik tudják magukról, hogy ártatlanok, találgatják-e vajon, hogy ki közülük a gyilkos? Vagy tudják mindnyájan, melyikük volt az, csak bajtársiasságból, testületi szolidaritásból hallgatnak?

Az volt a legmeglepőbb, hogy mennyire eltávolodtak egymástól.

Ugyanazon a bázison szolgálnak, ugyanannál az egységnél. Eddig együtt jártak szórakozni, együtt ittak, tegeződtek.

De már az első kihallgatás során láthatatlan falak kerültek közéjük, azóta nem ismerték meg egymást.

Többnyire kerülték egymás tekintetét, ha pedig valamelyikük véletlenül mégis ránézett a másikra, akkor súlyos, komor, gyanakvó vagy sértett volt a tekintete.

Olykor összeért a válluk, a könyökük, de ez sem teremtett kapcsolatot köztük.

Pedig voltak közöttük bizonyos erővonalak, Maigret erre már az első nap rájött, és most már azt is jobban értette, hogy miért.

Például két jól elhatárolható csoportra oszlottak, és nemcsak olyankor, ha szórakozni jártak, hanem a kaszárnyában is.

Ward őrmester meg Dan Mullins alkotta az egyik csoportot. Ők voltak a rangidősek, mondhatni, a nagyok, mellettük a három másik zöldfülűnek látszott, ők voltak az alsósok.

Nekik hármuknak, mint év elején az új fiúknak az osztályban, maradt a viselkedésükben valami bambaság, határozatlanság, látszott a szemükön, hogy felnéznek az öregekre, és egy kicsit irigylik is őket.

Ennek ellenére Ward meg Mullins közt volt a legvastagabb, a legáthatolhatatlanabb a fal. Ward nyilván nem felejtette el Mullinsnak, hogy jóformán a szeme előtt tette a magáévá Bessyt a zenész konyhájában, és hogy alighanem ez volt Bessy utolsó ölelkezése az életben.

Bezzeg ő milyen nagy árat fizetett, hogy övé legyen a lány. Megígérte, hogy elválik a feleségétől, ez pedig azzal járt volna, hogy elszakad a gyerekeitől. Odaadta érte mindenét, a barátjának meg csak rá kellett néznie azzal a szívdöglesztő nézésével.

De még súlyosabb dolgokkal is gyanúsította Dant. Alighanem őszintén úgy vélte, hogy tudta nélkül kábítószert adtak be neki.

Egyszerre csak elaludt, férfibüszkeségében pedig sehogy se akaródzott elhinnie, hogy a szesz verte le a lábáról. Nem tudta, mennyi ideig aludt. Maigret ezzel

kapcsolatban mulatságos dologra figyelt fel. Ahányszor csak megkérdezte a vizsgálóbíró vagy az ügyész, hogy pontosan mikor történt egy-egy esemény, végül mindegyikük azt felelte: *Nem volt nálam óra.*

Ez arra emlékeztette, hogy amikor ő volt katona, akkoriban egy sous zsoldot kaptak naponta, és néhány hét alatt az ezred összes órája átvándorolt a zálogházba.

Mitől vette Ward biztosra, hogy Mullins ott maradt mellette a kocsiban?

Maigret Cole-nál érdeklődött, elvégre ez az ő szakterülete volt:

– Nem lehetett a zenésznél marihuánás cigaretta?

– Először is, nagyjából biztos vagyok benne, hogy nem. Másodszor, ha lett volna is, attól Ward nem merül olyan mély álomba, mint ahogy meséli. Hanem éppenséggel szokatlanul fel lett volna dobva.

Lehet, hogy Mullins viszont Wardot gyanúsítja azzal, hogy amíg ő aludt, kiment a vasúti töltésre?

Mégse néznek soha gyűlölködve vagy szemrehányóan egymásra. Inkább úgy tűnik, hogy mindketten konokul, homlokukat ráncolva próbálják megoldani a rejtvényt.

A kisiskolások közül Van Fleet a legidegesebb. Ma reggel olyan a szeme, mintha egész éjjel nem aludt volna, vagy mintha sokat sírt volna.

Mereven, szorongva bámul maga elé. Mintha érezné a fenyegető vészt, már tövig lerágta a körmét. Még most is rágja, pedig nem akarja, ha rajtakapja magát, azonnal abbahagyja, igyekszik tartani magát.

O'Neil csökönyös, úgy durcáskodik, mint a jó tanuló, ha igazságtalanul megbüntetik. Egyedül rajta áll rosszul a rabruha, ami nagy neki.

A kínai szemében, a még kialakulatlan arcán, az egész viselkedésében van valami olyanfajta tisztaság, ami miatt az ember a legszívesebben gyerekként kezelné.

– Utolsó nap! – rezzentette fel valaki vidáman a töprengésbe merülő főfelügyelőt.

Az egyik esküdt volt az, a legöregebb, akinek olyan volt az arca, mint egy rézkarc. Ezernyi finom mély ránc közt ülő szeme pajkosan, jóindulatúan szikrázott. Nyilván látta, hogy Maigret milyen kitartóan figyelte a tárgyalást, és most úgy gondolta róla, hogy sajnálja, amiért mindjárt véget ér.

– Igen, utolsó nap.

Az öreg bezzeg nem gyötri magát; lehet, hogy már kialakította a véleményét? Van Fleet ült a legközelebb, megint rágni kezdte a körmét, Ward őrmester pedig sötét tekintetet vetett az akcentussal beszélő, testes férfira, aki isten tudja, miért foglalkozik ővele.

Mindnyájan frissen voltak borotválva. Ward még a haját is levágatta, de a tarkóján meg a füle körül a szokásosnál rövidebbre nyírták, ezért aztán ezeken a helyeken élesen elütött rikítóan fehér bőre a napbarnított többi résztől.

Valami nem stimmel. Már kilenc óra negyven, és Ezékiel még mindig nem szólította be az esküdteket. Még csak nem is volt fönt a teraszon, hanem odalent, a gyep mellett az árnyékban pipázgatott egy csukott ajtó előtt.

Sem a vizsgálóbíró, sem az ügyész, sem O'Rourke nem mutatkozott, pedig amúgy fel-alá szoktak járni a folyosókon.

A törzsvendégek már fél tízkor beültek a terembe, aztán lassanként visszaszállingóztak, csak egy sapkát vagy egyebet tettek a helyükre, hogy ne foglalja el más.

Bámultak lefelé Ezékielre. Néhányan lementek Coca-Colát inni. A kisgyerekes néger nő mondott valamit Maigret-nek, amiből a főfelügyelő egy szót sem értett, úgyhogy csak mosolygott rá, aztán megcsiklandozta a baba állát.

Ő is lement, látta, hogy megbeszélést tartanak a vizsgálóbíró irodájában. O'Rourke éppen telefonált.

Bedobott egy ötcentest a piros masinába, és üvegből itta meg a mai első Coca-Coláját. Lentről továbbra is szemmel tartotta az első emeleti mellvéden könyöklő öt katonát.

Aztán kivett egy papírdarabot a tárcájából, és ráfirkantott valamit. Az árkádok alatt volt egy újságárus, borítékot is árult. Maigret vett egyet, beletette a cédulát, és ráírta, hogy O'Rourke.

Egyre nőtt a türelmetlenség, és valami nyugtalanság is vibrált a levegőben. Lassanként mindenki rájött, hogy a hivatalos személyek az irodában vannak, néha nagy sebbel-lobbal kijött valamelyik *deputy-sheriff,* hogy aztán el is tűnjön egy másik ajtó mögött.

Végre megállt egy világos színű autó az oszlopsor előtt, kiszállt egy kis zömök emberke, átvágott az udvaron, és megindult egyenesen a seriff irodája felé. Nyilván nagyon várták, mert O'Rourke kiszaladt elé, és már vitte is az irodába.

Végül kilenc ötvenötkor Ezékiel szívott még egyet a pipájából, majd elhangzott a hagyományos: „Esküdtek!"

Mindenki elfoglalta a helyét. A vizsgálóbíró próbálgatta a széke támláját, beállította a mikrofonokat. Ezékiel matatott egy kicsit a légkondicionáló gombjain, aztán becsukta a zsalukat.

– Angelino Potzi!

O'Rourke igyekezett elkapni Maigret tekintetét, majd odakacsintott neki. A kissé távolabb ülő Harold Mitchell észrevette, és elkomorult az arca.

– Ön élelmiszer-nagykereskedő és a légibázisnak szállít?

– A tiszti meg az altiszti kantint látom el.

Olasz származású volt, még mindig akcentussal beszélt. Nagyon melege volt. Siethetett idefelé, egyfolytában törölgette a homlokát, és kíváncsian tekingetett körbe.

– Nem tud semmit Bessy Mitchell haláláról, nem is hallott róla, hogy vizsgálat folyik?

– Nem, uram. Egy órája jöttem meg Los Angelesből, árut hoztam az egyik teherautómmal. A feleségem azt mondta, hogy éjjel többször is telefonáltak, megjöttem-e már. Nemrég pedig, amikor éppen zuhanyoztam, és le akartam feküdni, eljött értem a seriff egyik embere.

– Hol tartózkodott július 28-án reggel?

– Miután felvettem a rendelést, elindultam a bázisról…

– Egy pillanat. Hol töltötte a 27-éről 28-ára virradó éjszakát?

– Nogalesben, a mexikói oldalon. Előtte két teherautó dinnyét meg egy teherautó zöldséget vettem. Az éjszaka egy részét, ahogy gyakran szoktam, a szállítókkal töltöttem együtt.

– Sokat ivott?

– Nem sokat. Pókereztünk.

– Semmi más nem történt?

– Fölmentünk meginni egy pohárral a sofőrpihenőbe, és amíg kint állt a kocsim, valaki belemehetett, mert benyomódott az egyik sárvédője.

– Mondja el, milyen kocsiról van szó!

– Egy bézs Pontiac, kéz alatt vettem cirka egy hete.

– Tudta, hogy a gumikat hitelbe vásárolták?

– Nem tudtam. Gyakran veszek meg adok el kocsikat. Sokszor nem is a haszon kedvéért, hanem szívességből.

– Hány órakor indult vissza Tucsonba?

– Úgy hajnali három óra körül hajtottam át a határon. Beszélgettem egy kicsit a bevándorlási hivatal emberével, jól ismerjük egymást.

Beszéd közben európai módra gesztikulált, és sorban végignézett mindenkin, mintha még mindig nem értené, hogy mit akarnak tőle.

– Egyedül ült a kocsiban?

– Igen, uram. Amikor a tucsoni repülőtér közelébe értem, észrevettem, hogy valaki integet, hogy álljak meg. Ebből arra következtettem, hogy stoppolni akar, és sajnáltam, hogy ez nem korábban történt, mert lett volna társaságom.

– Hány óra volt?

– Nem mentem gyorsan. Nem sokkal négy után lehetett.

– Még nem világosodott ki?

– Még nem. De már nem is volt teljesen sötét.

– Forduljon meg, és mondja meg, hogy ezek közül az emberek közül ki integetett magának!

Potzi nem habozott.

– A kínai!

– Egyedül állt az út szélén?

– Igen, uram.

– Milyen ruha volt rajta?

– Azt hiszem, mályva- vagy lila színű inget viselt.

– Nem látott más kocsikat Nogalesből jövet?

– De igen, úgy két mérfölddel arrébb.

– Nogales felé?

– Igen. Egy Chevrolet állt az út szélén, egy távírópózna előtt. A fényszórója nem égett, és egy pillanatra azt hittem,

hogy baleset történt, mert az eleje csaknem hozzáért a póznához.

– Nem látta, hogy ül-e benne valaki?

– Ahhoz túl sötét volt.

– Mit mondott önnek Wo Lee tizedes?

– Megkért, hogy várjam meg a két barátját, rögtön jönnek. Hozzátette, hogy mindhárman a bázisról vannak, én meg azt mondtam, hogy éppen oda megyek. Úgy gondoltam, hogy a két másik azért tért le az útról, hogy a szükségét végezze.

– Sokáig kellett várnia rájuk?

– Igen, úgy éreztem, hogy sokáig.

– Körülbelül hány percig?

– Talán három-négy percig. A tizedes szólongatta őket, tölcsért csinált a kezéből, és úgy kiabált a vasút felé.

– Az útról rá lehetett látni a sínekre?

– Nem, de gyakran járok arrafelé, tudom, merre megy a vasút.

– Wo Lee nem ment le az útról?

– Nem. Láttam rajta, hogy elszánta magát: ha nem jönnek hamarosan a barátai, nem vár tovább, eljön velem.

– Bent ült a kocsiban?

– Nem, kint maradt, az első sárhányónak támaszkodott.

– Az a sárhányó rongálódott meg Nogalesben?

– Igen, uram.

Maigret most már értette. A rendőrök nyilván találtak az úton lepattogzott festéket, és ezért kérdezgették a három katonát, hogy voltak-e balesetnyomok azon a kocsin, amelyik visszavitte őket a bázisra.

– Mi történt ezután?

– Semmi. A másik kettő is befutott. Már messziről hallottuk a lépteiket.

– A sínek felől?

– Igen.

– Mit mondtak?

– Semmit. Rögtön beszálltak a kocsiba.

– Hátulra ültek?

– Az egyikük hátulra a kínaival. A másik mellém.

Felszólítás nélkül hátrafordult, és O'Neilra mutatott.

– Ő ült előre.

– Beszélgetett magával?

– Nem. Nagyon ki volt vörösödve, zihálva vette a levegőt. Azt gondoltam, hogy részeg, talán hányt is az imént.

– Egymással sem beszélgettek?

– Nem. Az igazat megvallva, én magam kezdtem el beszélni, szóval tartottam őket.

– Egészen a bázisig?

– Igen. Az első udvaron tettem ki őket, mindjárt a szögesdrót után. Azt hiszem, egyedül a kínai köszönte meg nekem.

– Nem talált később semmit a kocsiban?

– Nem, uram. Megcsináltam mindent, amit meg kellett csinálnom, aztán mentem haza. Gyakran előfordul, hogy nem alszom egész éjszaka. Eljött értem a sofőr az egyik kamionnal, és már hajtottunk is Los Angelesbe. Tegnap délben indultunk vissza. Nem olvastam újságot, nagyon sok dolgom volt.

– Nincs kérdés, esküdt urak?

Az urak megrázták a fejüket, Potzi pedig felkapta a földről a szalmakalapját, és már indult is a kijárat felé.

– Egy pillanat. Megkérhetem, hogy egy ideig álljon még a bíróság rendelkezésére?

Nem volt több ülőhely, Potzi az ajtóba állt, és ott gyújtott cigarettára, amiért meg is kapta a magáét Ezékieltől.

Amikor O'Rourke végre fölállt, az öreg néger esküdt jelentkezett, mint az iskolában szokták.

– Szeretném, ha eskü alatt megkérdeznék mind az öt tanútól, hogy mikor látták Bessyt utoljára élve vagy halva.

Maigret összerezzent, és döbbenten, egyszersmind csodálattal nézett az esküdtre. O'Rourke visszaült, odafordult felé, és elismerően ránézett, mintha azt mondaná: *Nem is rossz, papuskám!*

Csak a vizsgálóbíró látszott bosszúsnak.

– Ward őrmester! – szólította az első tanút, majd mikor az odaült a krómozott mikrofon elé, unottan így szólt: – Hallotta az esküdt úr kérdését. Felhívom a figyelmét, hogy eskü alatt vall. Mikor látta Bessyt utoljára élve vagy halva?

– Július 28-án, délután. O'Rourke úr elvitt a halottasházba, hogy azonosítsam.

– És azelőtt mikor látta utoljára?

– Amikor kiszállt a kocsiból Mullins őrmester társaságában.

– Az első megálláskor, az út jobb oldalán?

– Igen, uram.

– Amikor ön később kiszállt, hogy megkeresse, már nem látta?

– Nem, uram.

A néger intett, hogy elfogadja a választ.

– Mullins őrmester! Felteszem ugyanezt a kérdést, ugyanezzel a megjegyzéssel. Mikor látta utoljára Bessyt?

– Amikor kiszállt a kocsiból Warddal, és elmentek a sötétben.

– Az első megállásnál?

– Nem, uram. A másodiknál.

– Vagyis amikor a kocsi már orral Tucson felé állt?

– Igen, uram. Ezt követően nem láttam többé.

– Van Fleet tizedes.

A tizedes szemmel láthatóan kikészült. Az idegei valamiért kezdték felmondani a szolgálatot, látszott, hogy elég egy kis lökés, és összeomlik. Az arca zilált volt, az ujjai görcsösen rángatóztak; azt se tudta, hová nézzen.

– Hallotta a kérdést?

O'Rourke odahajolt az ügyészhez, az pedig így szólt:

– Hangsúlyozom, hogy eskü alatt vall, felhívom a figyelmét, hogy a hamis tanúzás szövetségi bűntény, amely akár tíz évig terjedő börtönbüntetést vonhat maga után.

Kínos látvány volt, mint amikor egy csapat feldühödött gyerek veti rá magát egy sebesült macskára. Most először lett igazán drámai a helyzet. A néger nő kisbabája éppen ekkor kezdett el sírni. Az anyja sehogy se tudta elhallgattatni. Van Fleet már kétszer is meg akart szólalni, de a csecsemő mindkétszer rázendített, úgyhogy az anyja végül inkább kivitte a teremből.

Ekkor Pinky megint kinyitotta a száját, de egy hang se jött ki belőle. Olyan hosszúnak tűnt a csönd, amilyennek Potzi érezhette a három perc várakozást az országúton. Az embernek kedve lett volna segíteni a tizedesnek, megsúgni neki a választ, megkérni a vizsgálóbírót, hogy ne kínozza tovább a szerencsétlent.

Végül O'Rourke megint odahajolt az ügyészhez, mire az fölállt, egyenesen odament a tanúk padjához, közben pedig tanító bácsisan lengetett egy töltőceruzát.

– Hallotta Potzi tanúvallomását? Amikor lefékezett az országúton, a maga barátja, Wo Lee egyedül állt ott. Ön hol tartózkodott?

– A sivatagban.

– A sínek felőli oldalon?

– Igen.

– A síneken?

Van Fleet rázta a fejét.

– Nem, uram. Esküszöm, hogy a lábamat se tettem a sínekre.

– De onnan, ahol volt, látta a síneket?

Nem felelt. Nézett mindenhová, a semmibe. Maigret úgy érezte, óriási erőfeszítésébe telik, hogy ne forduljon oda O'Neilhoz.

Verítékcsöppek gyöngyöztek a homlokán, és megint rágni kezdte a körmét.

– Mit látott a síneken?

Megint nem válaszolt, megdermedt a rémülettől.

– Akkor feleljen az első kérdésre: mikor látta utoljára Bessyt élve vagy halva?

A flamand olyan páni félelembe esett, hogy sokan alig bírták idegekkel, legszívesebben azt kiáltották volna, hogy „elég!".

– Azt kérdeztem, élve vagy halva. Hallja a kérdést? Feleljen!

Ekkor Van Fleet egyszer csak fölállt, zokogásban tört ki, és kétségbeesetten, görcsösen rázta a fejét.

– Nem én voltam! Nem én voltam!… – zihálta eszelősen. – Esküszöm! Nem én voltam!…

Egész testében reszketett, vacogott a foga, vadul forgatta a szemét, de alighanem semmit se látott.

O'Rourke odasietett hozzá, megmarkolta a karját, és keményen megszorította, mert különben a kölyök a földre vetette volna magát. Erővel odavezette az ajtóhoz, és

átadta a kövér Gerald Conleynak, a faragott markolatú pisztolyt viselő *deputy-sheriff*nek.

Halkan mondott neki valamit, aztán visszament a vizsgálóbíróhoz, és megint vele tárgyalt.

Érezni lehetett, hogy haboznak, nem tudnak dönteni. Az ügyész is odalépett a vizsgálóbíróhoz, és most már hármasban tanácskoztak. Aztán mintha kerestek volna valakit. Előkerítették valahonnan Hans Schmidert, a lenyomatszakértőt, akinek megint egy nagy doboz volt a kezében.

– Ha megengedi – szólt oda halkan a vizsgálóbíró a néger esküdtnek –, előbb ezt a tanút hallgatjuk meg, és csak aztán tesszük föl a kérdést a két utolsónak. Jöjjön ide, Schmider! Mondja el, mit talált az éjjel.

– Elmentem két emberrel a bázisra, és átkutattuk a szemetet, mielőtt elégették volna. Egy üres telken van a szeméttelep, a barakkoktól kicsit arrébb. Elemlámpát kellett használnunk. Végül ezt találtuk.

Elővett a dobozból egy pár meglehetősen elhasznált félcipőt, megmutatta az alját, a gumitalpát.

– Összehasonlítottam a lenyomatokkal. Ez a cipő hagyta a kettes számú nyomvonalat.

– Fejtse ki bővebben!

– Egyes számú nyomvonalnak azt nevezem, amely hozzávetőlegesen az autótól indul és a sínekig halad, nagyjából Bessy Mitchell útvonalát követve. Kettes számú nyomvonalnak pedig azt, amely a nogalesi útról lejjebb indul és ugyanoda vezet, nem messze attól a helytől, ahol a holttestet találták.

– Meg tudta határozni, hogy kié a cipő?

– Nem, uram.

– Végigkérdezték a bázison szolgálókat?

– Nem, uram. Legalább négyezren vannak.

– Köszönöm.

Távozás előtt Schmider letette a cipőt az ügyész asztalára.

– Wo Lee tizedes.

A kínai kijött a tanúk székéhez, megint lejjebb kellett igazítani a mikrofont.

– Ne feledje, hogy eskü alatt vall. Ugyanazt a kérdést teszem föl önnek, mint a társainak. Mikor látta Bessy Mitchellt utoljára?

Ő nem habozott. De szokásához híven csak bizonyos idő múlva válaszolt, mintha gondolatban előbb lefordítaná saját nyelvére a kérdést.

– Amikor másodszor szállt ki a kocsiból.

– Azt követően nem látta többé?

– Nem, uram.

– És a hangját sem hallotta? – szólt közbe az ügyész, miután O'Rourke súgott neki valamit.

Wo Lee ezúttal egy kicsit tovább gondolkodott, egy darabig a padlóra meredt, hosszú szempillái alól előtűnt tiszta szeme.

– Nem vagyok biztos benne, uram.

Azonnal O'Neilt kereste a tekintetével, bocsánatkérőn nézett rá.

– Ezt pontosan hogy érti?

– Hallottam valami zajt, amolyan veszekedésfélét, és mintha mozogtak volna a bokrok.

– Mikor?

– Úgy tíz perccel azelőtt, hogy felbukkant volna a kocsi.

– Mármint Potzi kocsija?

– Igen, uram.

– Ön ott állt az úton?

– Nem tértem le róla.

– Már régóta elküldték a taxit?

– Talán egy fél órája.

– Hol tartózkodtak a társai?

– Amikor elküldtük a taxit, először együtt kezdtünk gyalogolni Nogales felé, mint már említettem. Azt hiszem, rossz helyen szóltunk a taxisnak, a repülőtérhez túl közel álltunk meg. Egy idő után megfordultunk, és elváltunk. Én az országúton mentem tovább. Hallottam Van Fleet lépéseit úgy húsz méterre tőlem a sivatagban, O'Neil távolabb volt.

– A sínek magasságában?

– Körülbelül. Egy adott pillanatban zajokat hallottam.

– Női hangot is hallott?

– Nem tudom.

– Sokáig tartott?

– Nem, uram, nagyon rövid ideig.

– Sem Van Fleet, sem O'Neil hangját nem hallotta?

– De igen, azt hiszem.

– Melyikét?

– O'Neilét.

– Mit mondott?

– Zavaros volt. Azt hiszem, Van Fleetet hívta.

– Elhangzott ez a név?

– Nem, uram. Pinkynek szólította, ahogy szokta. Valaki futni kezdett. Az volt a benyomásom, hogy halkan beszélgetnek. Ekkor vettem észre, hogy jön egy kocsi Nogales felől, és beljebb mentem az útra, hogy integessek neki.

– Tudta, hogy a társai is oda fognak jönni?

– Úgy gondoltam, hogy ha hallják a kocsit, akkor odajönnek.

– Nincs kérdése, ügyész úr?
Az ügyész intett, hogy nincs.
– Esküdt urak?
Azoknak se volt.
– Szünet!

KILENCEDIK FEJEZET

A tizedes laposüvege

Maigret hiába próbálta menet közben elkapni O'Rourke-ot: sürgős dolga volt, gyorsan bezárkózott egy földszinti irodába, alighanem a sajátjába. Az iroda ablaka a hőség miatt nyitva volt, s látni lehetett, mennyi ember vonul el előtte a szünetben.

Pinky ott ült egy széken, zöld iratrendezők mellett: adtak neki egy kis italt, hogy magához térjen.

O'Rourke meg az egyik embere kedvesen, barátilag beszélgetett vele, egyszer-kétszer még valami mosolyféle is megjelent a katona ajkán.

A néger nő még mindig a folyosókon bolyongott, karján a kisbabával, nyomában a pereputtyával, amikor pedig szólították az esküdteket, elsőként foglalta el a helyét.

Végső soron nagyjából úgy zajlott minden, mint Franciaországban, mindössze annyi volt a különbség, hogy a kihallgatások odahaza a Bűnügyi Rendőrség valamelyik irodájában folytak volna, zárt ajtók mögött, nem pedig nyilvánosan.

Az esküdtek most komolyabban viselkedtek, mintha éreznék, hogy közeleg a felelősség órája.

Vajon a néger esküdt kérdése nélkül is ugyanígy alakulnak az események? Vagy akkor O'Rourke gondoskodott volna róla, hogy így történjen?

– Van Fleet tizedes!

Most úgy nézett ki, mint egy bokszoló, akit alaposan megsoroztak az előző menetekben, s már csak azért lép ellenfele elé, hogy kiüssék, úgyhogy némi szánalommal nézte mindenki.

Nyilvánvaló volt, hogy mindent tud, és most már a közönség is tudni akarta végre az igazságot. Egyszersmind azonban kicsit szégyellte is mindenki, hogy ilyen csúnyán elintézték a fiút.

A vizsgálóbíró az ügyészre bízta a kivégzést. Az ügyész megint fölállt, és a töltőceruzájával babrálva odament a tanúhoz.

– Körülbelül tíz perccel azelőtt, hogy felbukkant volna az a kocsi, amelyik aztán visszavitte önöket a bázisra, történt valami a töltésen, és zaj is hallatszott. Hallotta?

– Igen, uram.

– Látott is valamit?

– Igen, uram.

– Pontosan mi történt?

A tizedes szemlátomást elszánta magát, hogy kipakol mindent. Kereste a szavakat; nem sok hiányzott hozzá, hogy segítséget kérjen.

– Ted meg Bessy egy ideje közösültek…

Fura volt, hogy éppen most nevezi O'Neilt a keresztnevén.

– Gondolom, akaratlanul is valami zajt csaptam.

– Milyen messzire volt a pártól?

– Öt-hat méterre.

– O'Neil tudta, hogy ön ott van?

– Igen.

– Így beszélték meg?

– Igen.

– Ki vette a laposüveg whiskyt? És mikor?

– Nem sokkal a zárás előtt a Penguinben.

– Ugyanakkor, amikor a többi üveget is?

– Nem.

– Kinek az ötlete volt?

– A kettőnké.

– Úgy érti, hogy O'Neilé meg az öné?

– Igen, uram.

– Mi célból vásároltak olyan palackot, amelyet zsebre lehet dugni, ha úgyis egész este ittak, és a zenésznél is folytatták az ivást?

– Le akartuk itatni Bessyt, mert Ward őrmester nem hagyta, hogy kedvére igyon.

– Ekkor már határozott elképzelésük volt?

– Talán nem határozott.

– Tudták előre, hogy valaki majd azt javasolja, hogy Nogalesben mulassanak tovább?

– Ott vagy másutt, mindig ugyanaz a vége.

– Egyszóval, mielőtt elindultak a Penguinből, vagyis hajnali egy óra előtt már tudták, mit akarnak?

– Arra gondoltunk, talán lesz majd valami alkalom.

– Bessy tudott erről?

– Azt tudta, hogy Ted többször is járt a Penguinben, hogy találkozzon vele.

– Wo Lee-t szintén beavatták a dologba?

– Nem, uram.

– Kinek a zsebében volt a laposüveg?

– O'Neiléban.

– Ki fizette?

– Kettesben fizettük. Én adtam neki két egydollárost. A többit ő állta.

– Volt már egy másik üveg is a kocsiban.

– Nem tudtuk előre, hogy ott hagyják. Meg aztán az túl nagy volt, nem lehetett volna eldugni.

– Amikor elindultak Nogalesbe, és O'Neil mellett egyszer csak ott ült Bessy, az őrmester megpróbálta kihasználni a helyzetet?

– Gondolom, igen.

– Itatta?

– Lehetséges. Nem kérdeztem tőle.

– Ha jól értem, maguknak kapóra jött, hogy Bessyt otthagyták a sivatagban.

– Igen, uram.

– Ezt meg is beszélték egymás közt?

– Nem volt szükség beszélni róla, anélkül is értettük egymást.

– Már ekkor elhatározták, hogy lerázzák Wo Lee-t?

– Igen, uram.

– Nem sejtették előre, hogy Ward meg Mullins is visszatér a sivatagba?

– Nem, uram.

– Feltételezték, hogy Bessy majd kötélnek áll?

– Már nagyon sokat ivott.

– És maguk még jobban le akarták itatni?

– Igen, uram.

Most már annyira kikészült, hogy a legkínosabb kérdésekre is válaszolt.

– Hogy lehet, hogy csak jó fél óra múlva találták meg Bessy Mitchellt?

– Valószínűleg korán állítottuk meg a taxit. Mi is sokat ittunk. Éjszaka nehéz felismerni az út egy adott pontját.

– Megpróbálták hazaküldeni Wo Lee-t. Amikor visszafordultak, maguk ketten a sivatagban mentek.

– Igen, uram.

– Egymás mellett?

– O'Neil jobb kéz felől, úgy húsz méterrel arrébb jött. Hallottam a lépteit. Időnként halkan füttyentett, hogy tudjam, merre jár.

– A síneken találta meg Bessyt O'Neil?

– Nem, uram. Közvetlenül mellette.

– Aludt a lány?

– Nem tudom. Gondolom.

– Tulajdonképpen mi történt?

– Hallottam, hogy O'Neil halkan beszél Bessyhez, rájöttem, hogy odafeküdt mellé. Bessy eleinte azt hitte, hogy Ward őrmester az. Aztán fölnevetett.

– O'Neil itatta?

– Biztos, mert hallottam, ahogy az üres üveg ráesett a kövekre, valószínűleg a töltésre.

– Ön eközben mit csinált?

– Nesztelenül odalopóztam.

– O'Neil tudta?

– Tudnia kellett.

– Így beszélték meg?

– Többé-kevésbé.

– És ekkor történt valami váratlan dolog?

– Igen, uram. Úgy látszik, belém akadt egy ág, és csattant egyet. Bessy megdühödött, és kapálózni kezdett. Azt kiabálta, hogy most már érti, mocskos disznók vagyunk, kurvának nézzük, de nagyon tévedünk. O'Neil megpróbálta elhallgattatni, mert félt, hogy Wo Lee tizedes is meghallja.

– Ön még közelebb ment hozzájuk?

– Nem, uram. Meg se moccantam. De Bessy meglátott. Szitkozódott, fenyegetőzött, hogy majd elmondja Wardnak, az meg szétveri a pofánkat.

Monoton hangon beszélt, síri csöndben.

– O'Neil lefogta?

– Bessy ráparancsolt, hogy engedje el, kapálózott. Végül kiszabadította magát, és elkezdett szaladni.

– A sínen?

– Igen, uram. O'Neil meg utána. De Bessy alig állt a lábán, összevissza kacsázott. Többször megbotlott a talpfákban. Elesett.

– Azután?

– O'Neil azt kiabálta: *Itt vagy, Pinky?* Feléje indultam, és hallottam, hogy azt morogja: *Micsoda lotyó!* Aztán megkért, hogy menjek oda hozzá, nézzem meg, nem sérült-e meg. Azt mondtam, hogy nézze meg ő, én nem merem. Rosszul voltam. Hallottam, hogy az úton egy autó közeledik. Wo Lee is szólongatott minket.

– Egyikük se nézte meg, milyen állapotban van Bessy?

– O'Neil végül is odament. De csak föléje hajolt. Kinyújtotta a kezét, de nem nyúlt hozzá.

– Mit mondott, amikor visszajött?

– Azt mondta: *Szemét játékot játszik velünk. Nem mozdul.*

– Ebből arra következtettek, hogy meghalt?

– Nem tudom. Nem volt idő megkérdezni tőle. Várt a gépkocsi. Láttuk a fényszóróit. Hallottuk a sofőr hangját.

– A vonat eszükbe sem jutott?

– Nem, uram.

– O'Neil nem célzott rá?

– Egyáltalán nem beszéltünk.

– Akkor sem, amikor hazaértek?

– Nem. Szó nélkül lefeküdtünk.

– Van kérdésük, esküdt urak? Az esküdtek nem mozdultak.

– O'Neil őrmester!

Amikor a két férfi összetalálkozott a tanúk székénél, igyekeztek nem egymásra nézni.

– Mikor látta Bessyt utoljára?

– Amikor elesett a sínek közt.

– Fölé hajolt?

– Igen, uram.

– Bessy megsérült?

– Úgy láttam, hogy vérzik a halántéka.

– Ebből arra következtetett, hogy meghalt?

– Nem tudom, uram.

– Nem jutott eszébe, hogy máshová vigye?

– Nem volt rá időm, uram. Várt a kocsi.

– Nem gondolt a vonatra?

Egy pillanatig habozott.

– Hát kimondottan nem.

– Amikor megtalálta Bessyt a töltésnél, aludt?

– Igen, uram. Majdnem rögtön fölébredt.

– Ekkor ön mit csinált?

– Adtam neki inni.

– Folytatott vele szexuális kapcsolatot?

– Elkezdtem.

– És mi zavarta meg önöket?

– Bessy zajt hallott. Amikor meglátta Van Fleet tizedest, minden világos lett előtte, elkezdett kapálózni, szitkozódott. Megijedtem, hogy Wo Lee meghallja. Megpróbáltam elhallgattatni.

– Megütötte?

– Nem, uram. Részeg volt. Csípett, karmolt, én meg próbáltam észhez téríteni.

– Meg akarta ölni, hogy ne beszélhessen?

– Nem, uram. Kiszabadította magát, és elkezdett szaladni.

– Ugye, ismeri ezt a cipőt? Az öné?

– Igen, uram. Arra gondoltam, hogy másnap találhatnak nyomokat a homokban, ezért eldobtam.

– Nincs kérdés?

O'Neil felállt a tanúk székéről.

– O'Rourke úr! – szólította a vizsgálóbíró.

O'Rourke csak fölállt, de a helyén maradt.

– Nincs mit hozzátennem – mondta. – Hacsak nem akarnak kérdezni tőlem valamit.

Szerény, csaknem csodálkozó képet vágott, mintha semmi köze nem volna ahhoz, ami történt.

– A vén róka! – dünnyögte Maigret a fogai közt.

Ekkor a vizsgálóbíró fáradtan felolvasott egy szöveget, melynek értelmében az esküdtszék felügyeletét Ezékielre bízta, az pedig kezeskedett róla, hogy az esküdtek senkivel sem fognak kapcsolatba lépni, amíg tanácskoznak.

Aztán még egypár dolgot elmagyarázott az öt férfinak meg az egy nőnek, majd mindnyájan átvonultak egy másik helyiségbe, és becsukódott mögöttük a tölgyfa ajtó.

A folyosón megint feltűntek a fehér ingek, a szivarok, a cigaretták meg a coca-colás üvegek.

– Azt hiszem, bőven van rá ideje, hogy megebédeljen – mondta O'Rourke Maigret-nek. – Ha nem tévedek, jó egy-két óráig fognak tárgyalni.

– Olvasta a levélkémet?

– Bocsásson meg, kiment a fejemből.

Elővette a zsebéből a borítékot, fölnyitotta, és elolvasta. Egyetlen szó volt odaírva: „O'Neil."

Egy pillanatra lehervadt arcáról a szokásos gunyoros mosoly, és fürkészőn a kollégájára nézett.

– És arra is rájött, hogy nem direkt csinálta?

– Mit fog kapni? – kérdezett vissza Maigret válasz helyett.

– Nem tudom, vádolhatják-e erőszakkal, mert a lány, legalábbis kezdetben, együttműködött vele. Nem bántalmazta. Marad viszont a hamis tanúvallomás.

– Az úgy tíz év?

– Pontosan. Ezek még kölykök, vásott kölykök, nemdebár?

Alighanem mind a ketten Pinky kiborulására gondoltak. Mind az öt kölyök ott állt nem messze tőlük. Ward őrmester meg Mullins lopva egymásra nézegettek, mintha már bánnák, hogy kölcsönösen meggyanúsították egymást.

Ki fognak-e békülni, visszaáll-e köztük a barátság? Fátylat borítanak-e a konyhai jelenetre?

Mullins cigarettával kínálta Wardot. Ward némi habozás után elfogadta, de még mindig nem szólt hozzá.

Wo Lee végül is megtette, amit tehetett, becsületesen válaszolt minden kérdésre, anélkül hogy bemártotta volna a bajtársait. Egyedül álldogált az egyik oszlopnál, és itta a Coca-Colát, amit úgy hoztak oda neki.

Van Fleet halkan beszélgetett Conley *deputy-sheriff*-fel, talán még mindig úgy érezte, hogy magyarázkodnia kell, O'Neil viszont csak állt és hallgatott, komoran bámulta az udvart, a forgó locsolórózsákat.

„Vásott kölykök!" O'Rourke szemlátomást lezárta az ügyet, és lélekben alighanem már készült a következő vizsgálatra.

– Felhajtunk még egy pohárkával? – kérdezte Maigrettől, csak hogy szabaduljon a helyzetből.

Mi akadályozza őket abban, hogy olyan szívélyesen, vidáman viselkedjenek egymással, mint tegnap? Elsétáltak

a sarki bárba. Többen is ott voltak azok közül, akik az előző két nap a teremben ültek. Senki sem beszélgetett az ügyről. Mindenki egyedül iszogatott.

A polcokon sorakozó színes üvegek vakítóan szikráztak a napsütésben. Valaki bedobott egy ötcentest a zenegépbe. Fönt a mennyezeten ventilátor dongott, odakint kényelmes autók suhantak nesztelenül.

– Néha úgy érzi az ember – szólalt meg Maigret habozva –, hogy szűk neki a konfekcióruha, nem tud mozogni benne. Néha aztán ez a zavaró érzés elviselhetetlenné válik, és akkor a legszívesebben leszaggatná magáról a ruhát.

Egy hajtásra kiitta a poharát, rendelt még egyet. Harry Cole vallomása járt a fejében, megjelent a szeme előtt az a több ezer, több százezer ember, aki most ugyanilyen bárokban próbálja ugyanúgy makacsul magába fojtani ugyanazt a sóvárgást, ugyanazt a hiányérzetet, hogy aztán holnap reggel egy jó kis zuhanyozás meg a gyomrot átmosó kék üveg segítségével űzze el az éjszakai kísérteteket, és megint derék állampolgárrá változzon vissza.

– Balesetek mindig vannak – sóhajtotta O'Rourke, miközben nagy gonddal csippentette le a szivar végét.

Ha Bessy nem hallott volna zajt… ha részegségében nem képzelte volna úgy, hogy ringyóként kezelik…

Öt férfi meg egy nő – néhány öregember, egy néger, egy falábú indián – tanácskozik most Ezékiel felügyelete mellett, és próbál a jól szervezett, öntudatos társadalom nevében méltányos ítéletet hozni.

Hirtelen Cole bukkant fel mellette.

– Már egy fél órája keresem. Mennyi időre van szüksége, Julius, hogy gyorsan összepakoljon?

– Nem tudom. Miért?

– A Los Angeles-i kollégám szeretne minél előbb találkozni magával. Néhány órája lelőtték az egyik leghírhedtebb nyugati gengsztert, amint kilépett egy hollywoodi mulatóból. A kollégám biztos benne, hogy magát érdekelni fogja az ügy. Egy óra múlva van egy közvetlen repülőjárat.

Sem Cole-lal, sem O'Rourke-kal, sem az öt repülős katonával nem találkozott többé. Sosem tudta meg, milyen ítéletet hoztak. Arra sem jutott ideje, hogy vegyen egy pár virágzó sivatagi kaktuszt ábrázoló képeslapot, ahogy a feleségének ígérte.

A repülőn a térdére tett egy jegyzetblokkot, és írni kezdett.

Kedves kicsi feleségem!

Remekül telik az utazás, az itteni kollégáim nagyon kedvesek velem. Azt hiszem, az amerikaiak mindenkivel kedvesek. Hogy milyen az ország, azt elég nehéz így megírni, de képzeld el, hogy már tíz napja nem hordok zakót, és egy cowboyöv van a derekamon. Még jó, hogy nem hagytam magam, mert különben most csizma lenne a lábamon, a fejemen meg olyan széles karimájú kalap, amilyet a vadnyugati filmekben látni.

Egyébként épp a Vadnyugaton vagyok, olyan hegyek fölött repülünk, ahol még tolldíszes indiánokkal is lehet találkozni.

Igazából most a Richard-Lenoir úti lakás tűnik valószínűtlennek számomra, meg a calvadosillatú sarki kiskocsma.

Két óra múlva a filmsztárok országában landolok, és…

Mire fölébredt, a jegyzetblokk lecsúszott az öléből. Ott állt előtte egy csinos stewardess, amilyet a magazinok borítóin látni, és kedvesen megigazította a hasán a biztonsági övet.

– Los Angeles! – mondta.

Hatalmas város tárult Maigret szeme elé, ferde szögben, mert a gép már bedőlt: a tengerparti zöld dombokat végestelen-végig fehér házak borították.

Mit keres itt voltaképpen?

Tucson (Arizona)
1949. július 30.

Tördelés Alinea Kft.
Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben

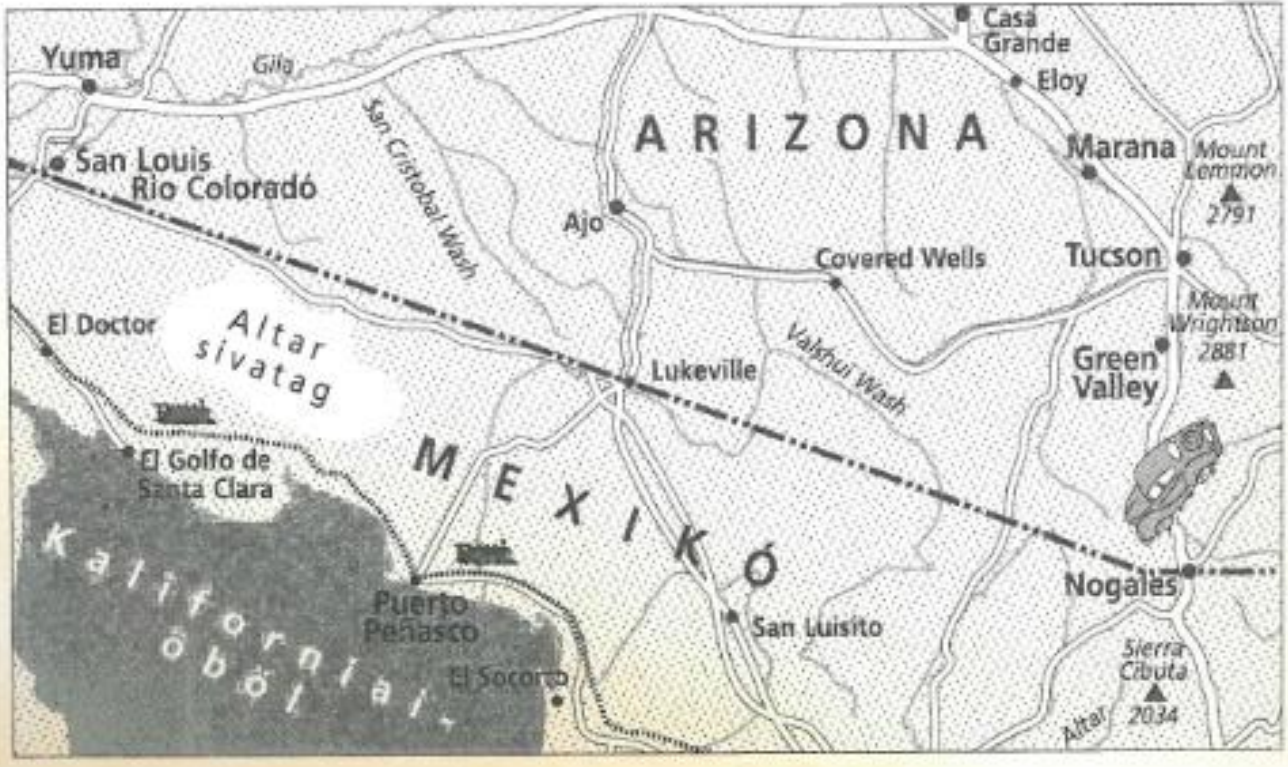
Yuma
Gila
Casa Grande
Eloy
ARIZONA
San Cristobal Wash
San Louis Rio Coloradó
Ajo
Marana
Mount Lemmon
2791
Covered Wells
Tucson
Mount Wrightson
2881
El Doctor
Altar sivatag
Valshui Wash
Green Valley
Lukeville
El Golfo de Santa Clara
MEXIKÓ
Kalifornia öböl
Puerto Peñasco
Nogales
San Luisito
El Socorro
Sierra Cibuta
2034
Altar

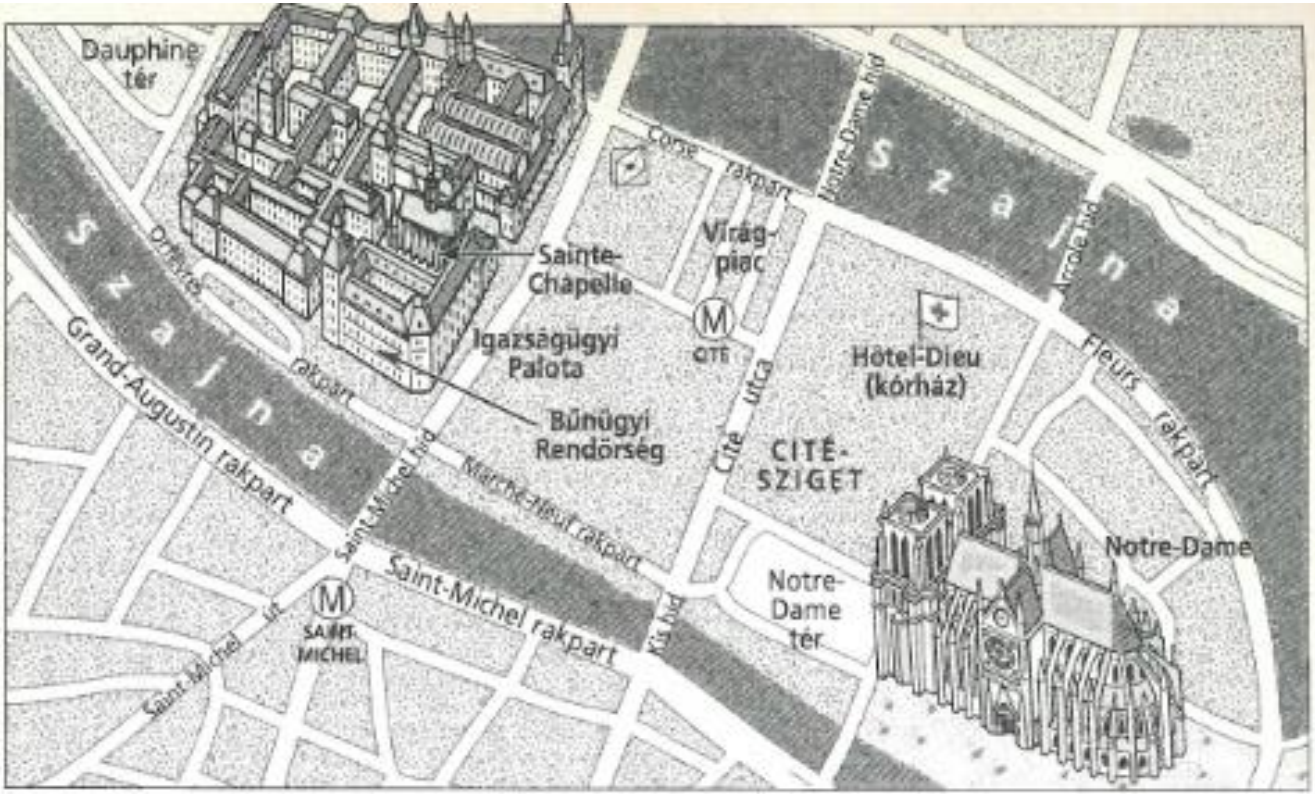
Dauphine tér
Szajna
Sainte-Chapelle
Igazságügyi Palota
Bűnügyi Rendőrség
Virág-piac
Cité utca
CITÉ-SZIGET
Hôtel-Dieu (kórház)
Notre-Dame
Notre-Dame tér
Grand-Augustin rakpart
Saint-Michel rakpart
Saint-Michel bd
Saint-Michel ut
Marché-Neuf rakpart
Fleurs rakpart
Arcole bd
Notre-Dame bd
Corse rakpart
Dauphine rakpart
Kis bd
SAINT-MICHEL